

การศึกษาลักษณะการไหลและการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชนจาก ท่อเจ็ทที่ติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ Study of Flow and Heat Transfer Characteristics of Impinging Jet from Pipe Nozzle Installed with Air-Induced Duct

ณัฐพร แก้วชูทอง Natthaporn Kaewchoothong

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Engineering in Mechanical Engineering Prince of Songkla University 2557 ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์

ผู้เขียน

สาขาวิชา

การศึกษาลักษณะการไหลและการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชน จากท่อเจ็ทที่ติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ นายณัฐพร แก้วชูทอง วิศวกรรมเครื่องกล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนส์ร่วม

ภาสกร เวสส.โกสล

(ดร.ภาสกร เวสสะโกศล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยุต นันทดุสิต)

คณะกรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยุต นันทดุสิต)

ภาสกร เวสสะโกศล)

กิลบาล มริกรรณ (ดร.กิตตินันท์ มลิวรรณ)

VIVIN กรรมการ (รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธ์ เอี่ยมสอาด)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล

> (รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษาลักษณะการไหลและการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชนจากท่อเจ็ท
	ที่ติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ
ผู้เขียน	นายณัฐพร แก้วชูทอง
สาขาวิชา	วิศวกรรมเครื่องกล
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการไหลและการถ่ายเทความร้อนบน ้พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนโดยติดตั้งท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศและติดตั้งปลอกท่อที่ปาก ทางออกเจ็ท ในการทดลองกำหนดให้ท่อเจ็ทมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายใน d=17.2 mmในกรณี ที่ติดตั้งท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ได้กำหนดให้เส้นผ่านศูนย์กลางภายในและ ้ความยาวของท่อขยายหน้าตัดเท่ากับ D=4d และ L=4d ตามลำดับ และกำหนดจำนวนรูเหนี่ยวนำ ้อากาศมีจำนวน 4, 6 และ 8 รู โดยที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนอยู่ในช่วง H=4d, 6d และ 8d สำหรับค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ของเจ็ทกำหนดให้คงที่ Re=20,000 ในกรณีการติดตั้งปลอก ท่อ ได้กำหนดให้ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในและความยาวของปลอกท่ออยู่ในช่วง D=2d, 3.3d, 4d, 6d, 8d และ L=2d, 4d และ 6d ตามลำดับ โดยที่ระยะจากปากทางออกของท่อเจ็ทถึงพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชนอยู่ในช่วง H=4d, 6d, 8d, 10d และ 12d สำหรับของเรย์โนลด์นัมเบอร์ของเจ็ทที่ใช้ใน การศึกษาอยู่ในช่วง Re=10,000, 15,000, 20,000, 25,000 และ 30,000 นอกจากนี้ได้ศึกษากรณี เจ็ทพุ่งชนจากหัวฉีดแบบท่อปกติ (ไม่ติดตั้งท่อขยายหน้าตัดและปลอกท่อ) เพื่อทำการเปรียบเทียบผล ้กับสองกรณีแรก ในการศึกษาลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชนพื้นผิวได้ใช้วิธีการคำนวณทางพลศาสตร์ ของไหล (ANSYS version 13.0, Fluent) สำหรับการศึกษาลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชนได้ใช้กล้องอินฟราเรดวัดอุณหภูมิที่กระจายบนพื้นผิว นอกจากนี้ได้วัดการกระจายความเร็ว ของเจ็ทโดยใช้เครื่องวัดความเร็วแบบลวดร้อน

จากผลการศึกษาพบว่า กรณีของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู และแบบไม่มีรูเหนี่ยวนำอากาศ ลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิว ไม่ แตกต่างมากนักเมื่อเทียบจากกรณีแบบท่อปกติ เมื่อเพิ่มจำนวนรูเจาะเหนี่ยวนำอากาศเป็น 6 และ 8 รู พบว่า ไม่มีผลต่อการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เพิ่มขึ้น สำหรับลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชน แบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศพบว่า ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ท พุ่งชน H=4d มีการดึงอากาศเข้ามาผสมกับลำเจ็ทภายในท่อขยายหน้าตัดมากขึ้น แต่เมื่อระยะจาก ปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนเพิ่มขึ้น H=6d และ 8d พบว่า อากาศบางส่วนไหลย้อนกลับเข้า มาผสมภายในท่อขยายหน้าตัด

สำหรับผลการศึกษากรณีของการติดตั้งปลอกท่อที่เงื่อนไขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ภายในปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d และระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d และ 6d พบว่า มีการดึงอากาศเข้ามาผสมกับลำเจ็ทภายในปลอกท่อมากขึ้น ทำให้ความเร็วใน แนวแกนเจ็ทเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวสูงขึ้น แต่เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ท ถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนเพิ่มขึ้น H=8d, 10d และ 12d จะมีอากาศบางส่วนไหลย้อนกลับเข้ามาผสม ภายในปลอกท่อ ทำให้ความเร็วในแนวแกนเจ็ทลดลง ส่งผลให้การถ่ายเทความร้อนลดลง สำหรับที่ เส้นผ่านศูนย์กลางภายในและความยาวของปลอกท่อ D=4d และ L=2d ตามลำดับ โดยที่ระยะจาก ปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d ให้นัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวสูงสุด ซึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น 25.42% เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

จากการเปรียบเทียบผลทั้งสองกรณีข้างต้นโดยภาพรวมพบว่า กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบ ติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ สามารถให้นัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่ากรณีการติดตั้งท่อขยายหน้า ตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ เนื่องจากกรณีการติดตั้งปลอกท่อที่ปากทางออกเจ็ทสามารถช่วยดึง อากาศเข้ามาผสมภายในปลอกท่อได้มากขึ้น ส่งผลทำให้ความเร็วของลำเจ็ทเพิ่มขึ้น Thesis TitleStudy of Flow and Heat Transfer Characteristics of Impinging Jet
from Pipe Nozzle Installed with Air-Induced DuctAuthorMr. Natthaporn KaewchoothongMajor ProgramMechanical EngineeringAcademic Year2014

ABSTRACT

The aim of this research is to study flow and heat transfer characteristics on the surface of impinging jet with installing an expansion pipe drilled entrainment holes and the sleeve pipe at the nozzle exit. In the investigation, the internal diameter of main pipe nozzle was d=17.2 mm. In the case of expansion pipe installation with drilling entrainment holes, the internal diameter and the length of expansion pipe were D=4d and L=2d, respectively. The number of entrainment holes was 4, 6 and 8. The jet-to-plate distance was H=4d, 6d and 8d. The jet Reynolds number was fixed at Re=20,000. In the case of sleeve pipe installation, the internal diameter and the length of expansion pipe were varied in the rage of D=2d, 3.3d, 4d, 6d, 8d and L=2d, 4d, 6d, respectively. The jet-to-plate distance were varied at H=4d, 6d, 8d, 10d and 12d. The jet Reynolds number was also varied at Re=10,000, 15,000, 20,000, 25,000 and 30,000. In addition, the impinging jet from conventional pipe (without installing an expansion pipe drilled entrainment holes and the sleeve pipe) was also investigated to compare the results with the both cases. The flow characteristics of impinging jet were investigated using computational fluid dynamics (ANSYS version 13.0, Fluent). The heat transfer characteristics on the impinged surface were studied by measuring temperature distributions using infrared camera. In addition, the velocity distributions of jet were investigated by using hot-wire anemometry.

The results show that, in the case of impinging jet from expansion pipe installation with 4 entrainment holes and without entrainment hole, the heat transfer characteristics were quite similar to the case of conventional pipe. The increasing of number of entrainment holes as 6 and 8 holes wasn't effect on enhancement heat transfer on the impinged surface. The flow characteristics of impinging jet from pipe with expansion pipe installation drilled entrainment holes was found that at jet-to-plate distance H=4d, the entrainment of ambient air mixing with the jet flow within expansion pipe was increased. However, the increase of jetto-plate distance, H=6d and 8d, it was found that the spent air returned into the expansion pipe and then mixed with the jet flow.

For the case of installing the sleeve pipe, the inner diameter of sleeve pipe D=2d, 3.3d and 4d at jet-to-plate distance H=4d and 6d, it was found that the entrainment of surrounding air into the sleeve pipe was increased. It cases to increase axial jet velocity and heat transfer rate on the impingement surface. However, the increase of jet-to-plate distance H=8d, 10d and 12d, a part of spent air returned into the expansion pipe. It cases to decrease axial jet velocity and heat transfer rate on the inner diameter and the length of sleeve pipe D=4d and L=2d, respectively, and the jet-to-plate distance H=4d, the average Nusselt number on the impingement surface was the largest by getting to be higher 25.42% than the case of conventional pipe.

The comparison of the both cases was found that the average Nusselt number of the impinging jet from sleeve pipe installation was higher than the case the expansion pipe installation because the sleeve pipe installation at jet exit can more enhance the entrainment of surrounding fluid into the jet flow within sleeve pipe. It cases to increase axial jet velocity

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยุต นันทดุสิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เสนอแนวทางการทำวิจัย และเสียสละเวลาในการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนถูกต้องสมบูรณ์ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทกานต์ ทวีกุล ดร.ภาสกร เวสสะโกศล ดร.กิตตินันท์ มลิวรรณ และรองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธ์ เอี่ยมสอาด ที่ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณอาจารย์ บุคลากรภายในภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ตลอดจนทุกท่าน ที่ไม่ได้กล่าวในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้การทำวิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้สนับสนุนทุนการทำ วิจัย และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้เอื้อเฟื้อสถานที่ในการทำวิจัยในการ ทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ณัฐพร แก้วชูทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ (THAI)	(5)
บทคัดย่อ (ENGLISH)	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(12)
รายการภาพประกอบ	(13)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	
รายการผลงานที่ตีพิมพ์และประชุมวิชาการ	(20)
1. บทนำ	
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 ทบทวนบทความที่เกี่ยวข้อง	7
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ	14
2. วัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย	
2.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	14
2.2 ขอบเขตของงานวิจัย	14
3. ขั้นตอนการวิจัย	
3.1 แบบจำลองในการทดลอง	15
3.1.1 แบบจำลองเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ	15
3.1.2 แบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ	16
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง	17
3.3 การศึกษาการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทบนพื้นผิว	18
3.3.1 อุปกรณ์ในการทดลอง	18
3.3.2 วิธีการทดลอง	20
3.3.3 การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อนบนพื้นผิว	23
3.4 การวัดการกระจายความเร็วและความปั่นป่วน	24
3.4.1 รายละเอียดของชุดทดลอง	24
3.4.2 การสอบเทียบความเร็วของหัววัดความเร็วลมแบบลวดร้อน	25
3.4.3 วิธีการทดลอง	26
4. การจำลองการไหลด้วยวิธีคำนวณทางพลศาสตร์ของไหล	
4.1 สมการควบคุมการไหล	28
4.2 แบบจำลองความปั่นป่วน	29
4.3 การไหลบริเวณชั้นชิดผนัง	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4 การสร้างแบบจำลอง	32
4.5 การสร้างกริด	33
4.6 การกำหนดเงื่อนไขขอบเขต	35
4.7 วิธีการคำนวณ	36
5. ผลการทดลองและอภิปรายผล	
5.1 กรณีศึกษาเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ	37
5.1.1 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	37
5.1.2 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ท	39
พุ่งชน	
5.1.3 เส้นทางความเร็วจากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชนพื้นผิว	40
5.1.4 กระจายความเร็วเจ็ทในแนวแกนเจ็ทจากการจำลองลักษณะการไหล	41
5.1.5 การกระจายความดันบนผนังที่เจ็ทพุ่งชนจากการจำลองลักษณะการไหล	41
5.2 กรณีศึกษาเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ	42
5.2.1 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	42
5.2.2 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ท	47
พุ่งชน	
5.2.3 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	50
5.2.4 เส้นทางความเร็วจากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชนพื้นผิว	55
5.2.5 การกระจายความเร็วและพลังงานความปั่นป่วนภายในหน้าตัดเจ็ท	59
5.2.6 ลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนด้วยเครื่องวัดความเร็วลม	62
แบบลวดร้อน	
5.2.7 สมการความสัมพันธ์ของการพาความร้อนสำหรับเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้ง	66
ปลอกท่อ	
6. สรุปผลการวิจัย	
6.1 สรุปผลการวิจัย	68
6.1.1 กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ	68
6.1.2 กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ	68
6.2 ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก ก. บทความสำหรับเผยแพร่ 1	73
ภาคผนวก ข. บทความสำหรับเผยแพร่ 2	82
ภาคผนวก ค. สิทธิบัตร	88
ประวัติผู้เขียน	100

รายการตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงรายละเอียดของตัวแปรและเงื่อนไขที่ใช้ในการทดลอง	18
ตารางที่ 2	แสดงการกำหนดรายละเอียดของเงื่อนไข Spatial discretization	36

รายการภาพประกอบ

		หน้า
รูปที่ 1	แสดงการติดครีบ (Fin) ลงบนพื้นผิวแลกเปลี่ยนความร้อน	1
รูปที่ 2	แสดงชั้นขอบเขตการไหลบนพื้นผิว	2
รูปที่ 3	แสดงลักษณะการไหลผ่านอุปกรณ์สร้างความปั่นป่วน (Turbulator)	3
รูปที่ 4	แสดงวิธีการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทพุ่งชน	5
รูปที่ 5	แสดงตัวอย่างการระบายความร้อนใบพัดของเครื่องยนต์แก็สเทอร์ไบน์	6
รูปที่ 6	แสดงตัวอย่างการควบคุมการไหลแบบกระตุ้น (Active control)	6
รูปที่ 7	แสดงตัวอย่างการควบคุมการไหลแบบไม่มีการกระตุ้น (Passive control)	6
รูปที่ 8	แสดงโครงสร้างของเจ็ทแบบสล๊อตที่ใช้ในการทดลองของ Ashforth-Frost และ	7
	คณะ	
รูปที่ 9	แสดงชุดทดลองและหัวฉีดที่มีการติดตั้งแผ่นกั้น (tabs)	8
รูปที่ 10	แสดงลักษณะหัวฉีด และชุดทดลองของ Colucci และ Viskanta	9
รูปที่ 11	แสดงลักษณะหัวฉีดที่ใช้ในการทดลองของ Ashforth-Frost และ	9
	Jambunathan	
รูปที่ 12	แสดงหัวฉีดสำหรับสร้าง Processing jet และลักษณะการไหลวนของลำเจ็ท	10
	ในท่อส่วนขยายหน้าตัด	
รูปที่ 13	แสดงลักษณะหัวฉีดสำหรับสร้าง Processing jet แบบทางเข้า 1 รู และ 4 รู	11
รูปที่ 14	แสดงลักษณะของหัวฉีด และชุดทดลอง M.D. Limaye และคณะ	12
รูปที่ 15	แสดงลักษณะของหัวฉีดที่มีการปรับปรุงปากทางออกแบบจีบ (Lobes)	13
	และชุดทดลอง Martin และ Buchlin	
รูปที่ 16	แสดงแบบจำลองของท่อเจ็ทจากท่อปกติ (ก) และเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัด	15
-	ที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (ข)	
รูปที่ 17	้ แสดงท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ตามขนาดต่างๆ	16
รูปที่ 18	แสดงแบบจำลองของเจ็ทจากท่อที่ติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ	16
รูปที่ 19	แสดงท่อเจ็ทแบบปกติ และแบบปลอกท่อตามขนาดต่างๆ	17
รูปที่ 20	แสดงระบบพิกัดฉากที่ใช้ในการทดลอง	17
รูปที่ 21	แสดงชุดทดลองที่ใช้ในการศึกษาการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชนบนพื้นผิว	19
รูปที่ 22	: แสดงชุดทดลองที่ใช้ในการควบคุมการเคลื่อนที่ของเจ็ทแบบติดปลอกท่อ	20
รูปที่ 23	แสดงตัวอย่างผลการหาค่าการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ท	24
	พุ่งชนด้วยโปรแกรม MATLAB	
รูปที่ 24	แสดงอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดการกระจายความเร็ว	24
รูปที่ 25	แสดงอุปกรณ์หัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hot-wire velocity probe)	25
รูปที่ 26	แสดงชุดควบคุมอัตโนมัติปรับตำแหน่งการเคลื่อนที่ 2 แกน	25
	(2D Transverse system)	

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
รูปที่ 27	แสดงกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วของเจ็ทและแรงดันไฟฟ้าจากการสอบ	26
	เทียบหัววัดความเร็วลมแบบลวดร้อน	
รูปที่ 28	แสดงตำแหน่งวัดการกระจายความเร็วของเจ็ทตามแนวแกน Y	27
รูปที่ 29	แสดงตำแหน่งวัดการกระจายความเร็วของเจ็ทตามแนวแกน Z	28
รูปที่ 30	แสดงการกระจายความเร็วที่บริเวณใกล้ผนัง	31
รูปที่ 31	แสดงแบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ	32
	อากาศ	
รูปที่ 32	แสดงแบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ	33
รูปที่ 33	แสดงรายละเอียดของกริดภายในของแบบจำลองการไหลของเจ็ทพุ่งชน	34
	แบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ	
รูปที่ 34	แสดงรายละเอียดของกริดภายในของแบบจำลองการไหลของเจ็ทพุ่งชน	34
	แบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ	
รูปที่ 35	แสดงการกำหนดเงื่อนไขขอบเขตของการจำลองการไหล	35
รูปที่ 36	แสดงการเปรียบเทียบความเร็วของเจ็ทพุ่งชนที่ปากทางออกเจ็ทท่อปกติระหว่าง	36
	การทดลองกับการจำลองการไหลทางพลศาสตร์ของไหล (ที่ระยะพุ่งชน H=8d)	
รูปที่ 37	แสดงการเปรียบเทียบการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนตาม	37
	แนวศูนย์กลางท่อเจ็ทกับงานวิจัยอื่นๆ ที่เงื่อนไข H/d=6, เจ็ทอากาศ,	
	Re=23,000	
รูปที่ 38	แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	38
	ที่เงื่อนไข L=2d, เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 39	แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ท	39
	พุ่งชน เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 40	แสดงเส้นทางความเร็วของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิวจากการจำลองลักษณะการไหล	40
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 41	แสดงกระจายความเร็วเจ็ทในแนวแกนเจ็ทจากการจำลองลักษณะการไหล	41
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 42	แสดงกระจายความดันบนผนังที่เจ็ทพุ่งชนจากการจำลองลักษณะการไหล	42
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 43	แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	44
_	ที่เงื่อนไขระยะ S=2d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 44	แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	45
	ที่เงื่อนไขระยะ S=4d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
รูปที่ 45	แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	46
	ที่เงื่อนไขระยะ S=6d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 46	แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ท	48
	พุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=2d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 47	แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ท	48
	พุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=4d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 48	แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ท	49
	พุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=6d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 49	แสดงบริเวณช่วงรัศมีที่ใช้ในการหาค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิว	50
รูปที่ 50	แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=2d	51
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 51	แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=4d	52
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 52	แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=6d	53
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 53	แสดงเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้ง	54
	ปลอกท่อเทียบกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 54	แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamline) จากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทที่	56
	พุ่งชนพื้นผิว ที่เงื่อนไขระยะ S=2d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 55	แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamline) จากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทที่	57
	พุ่งชนพื้นผิว ที่เงื่อนไขระยะ S=4d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 56	แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamline) จากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทที่	58
	พุ่งชนพื้นผิว ที่เงื่อนไขระยะ S=4d เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 57	แสดงแนวเส้นที่ตัดผ่านหน้าตัดเจ็ทสำหรับการกระจายความเร็วและการกระจาย	59
	พลังงานความปั่นป่วน	
รูปที่ 58	แสดงการกระจายความเร็วที่ผ่านจุดศูนย์กลางของลำเจ็ท	60
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 59	แสดงการกระจายพลังงานความปั่นป่วนที่ผ่านจุดศูนย์กลางของลำเจ็ท	61
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 60	แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตามแนวแกน Y ที่ปาก	63
	ทางออกปลอกท่อตำแหน่ง S/d=0 เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 61	แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตามแนวแกน Y ที่ปาก	64
	ทางออกปลอกท่อตำแหน่ง S/d=2 เจ็ทอากาศ, Re=20,000	

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
รูปที่ 62	แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตามแนวแกน Z	65
	เจ็ทอากาศ, Re=20,000	
รูปที่ 63	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้จากการทดลองและ	67
	สมการทำนายค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย เจ็ทอากาศ, 10,000≤Re≤30,000	
รูปที่ 64	แสดงการเปรียบเทียบเส้นโค้งความสัมพันธ์ของค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยกับ	67
	ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง เจ็ทอากาศ, 10,000≤Re≤30,000	

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์เ	จำย่อ		
А	คือ	พื้นที่ของพื้นผิวแลกเปลี่ยนความร้อน	m^2
В	คือ	ความกว้างของหัวฉีดแบบสล๊อต	m
c _p	คือ	ความจุความร้อนจำเพาะที่ความดันคงที่	kJ/kg•K
$\text{CD}_{k\omega}$	คือ	การแพร่ผ่านในแนวขวาง (Cross-diffusion)	-
d	คือ	ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของท่อเจ็ท	m
d_h	คือ	ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางรูเจาะสำหรับเหนี่ยวนำอากาศของท่อขยาย	m
D	คือ	ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในท่อขยายหน้าตัด	m
Е	คือ	แรงดันไฟฟ้าจากหัววัดความเร็วลมแบบลวดร้อน	Volt
F_1 , F_2	คือ	Blending function	-
g	คือ	ความเร่งโน้มถ่วงแรงโน้มถ่วงของโลก	m/s ²
Н	คือ	ระยะจากปากทางออกท่อเจ็ทถึงพื้นผิวพุ่งชน	m
h_L	คือ	สัมประสิทธิ์การพาความร้อนแบบธรรมชาติ	W/m ² °C
$\overline{h}$	คือ	สัมประสิทธิ์การพาความร้อนเฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน	W/m ² °C
Ι	คือ	กระแสไฟฟ้าแบบกระแสตรงที่จ่ายให้กับแผ่นสเตนเลส	А
k	คือ	สัมประสิทธิ์การนำความร้อนของอากาศที่อุณหภูมิ 26 ° C	W/m₊°C
k	คือ	พลังงานจลน์ปั่นป่วน (Turbulent Kinetic Energy)	J/kg
L	คือ	ความยาวท่อขยายหน้าตัดที่มีการเหนี่ยวนำอากาศ	m
L_{cl}	คือ	ความยาวลักษณะเฉพาะ (Characteristic length) ของพื้นผิว	-
L _{st}	คือ	ความยาวของแผ่นสเตนเลส	m
Ν	คือ	จำนวนข้อมูลของความเร็วทั้งหมด	-
Nu	คือ	นัสเซิลท์นัมเบอร์ (Nusselt number)	-
Nu_{L}	คือ	นัสเซิลท์นัมเบอร์ที่สูญเสียจากการพาความร้อนแบบธรรมชาติ	-
Nu	คือ	นัสเซิลท์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวถ่ายเทความร้อน	-
Р	คือ	ความดันสถิต (Static pressure)	Pa
Pr	คือ	แพลนด์นัมเบอร์ (Prandtl number)	-
$\dot{q}_{input}$	คือ	อัตราการเกิดความร้อนจากแหล่งจ่าย (Power supply)	W/m ²
$\dot{q}_{\text{lossed}}$	คือ	อัตราการสูญเสียความร้อนจากการพาความร้อนและการแผ่รังสี	W/m ²
$\dot{q}_{\text{convection}}$	คือ	อัตราการสูญเสียความร้อนจากการพาความร้อนแบบธรรมชาติ	W/m ²
$\dot{q}_{radiation}$	คือ	อัตราการสูญเสียความร้อนจากการแผ่รังสีความร้อน	W/m ²
r	คือ	ระยะตามแนวรัศมีของท่อเจ็ท (Radius)	m
Ra _L	คือ	เรย์ลีนัมเบอร์ (Rayleigh number)	-
Re	คือ	เรย์โนลด์นัมเบอร์ (Reynolds number)	-

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ (ต่อ)

			หน่วย
สัญลักษ	ณ์คำย่	ื่อ (ต่อ)	
S	คือ	ระยะจากปากทางออกท่อขยายหน้าตัดถึงพื้นผิวพุ่งชน	m
T _j	คือ	อุณหภูมิที่ปากทางออกเจ็ท	°C
T _s	คือ	อุณหภูมิภายในห้องทดลอง	°C
T _{wh}	คือ	อุ่ณหภูมิเฉพาะจุดบนพื้นผิวถ่ายเทความร้อนที่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน	°C
T _{wnh}	คือ	อุณหภูมิเฉพาะจุดบนพื้นผิวถ่ายเทความร้อนที่ไม่มีการจ่ายฟลักซ์ความ	°C
	ร้อน		
$\overline{T}_{wh}$	คือ	อุณหภูมิเฉลี่ยบนพื้นผิวที่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน	°C
Tu	คือ	ระดับความปั่นป่วน (Turbulence intensity)	-
$U_i U_j$	คือ	ส่วนประกอบของความเร็วเฉลี่ย	m/s
Uτ	คือ	ความเร็วเฉือน (Shear velocity)	m/s
V	คือ	แรงดันไฟฟ้าที่วัดจากแท่งทองแดงที่ขึง	Volt
V _i	คือ	ความเร็วที่เกิดขึ้น ณ เวลาใดๆ	m/s
V _j	คือ	ความเร็วอากาศจากปากทางออกท่อเจ็ท	m/s
$\overline{\mathbf{V}}_{\mathrm{j}}$	คือ	ความเร็วเฉลี่ยที่ศูนย์กลางปากทางออกของท่อเจ็ท	m/s
$\overline{\mathrm{V}}$	คือ	ความเร็วเฉลี่ย ณ [ื] ตำแหน่งใดๆ	m/s
V'_t	คือ	ความเร็วที่เปลี่ยนแปลง ณ เวลาใดๆ	m/s
V _{rms}	คือ	ความเร็วของรากกำลังสองเฉลี่ย	m/s
W _{st}	คือ	ความกว้างของแผ่นสเตนเลส	m
X,Y,Z	คือ	พิกัดของแกนอ้างอิงในการทดลอง (Coordinates)	m
У	คือ	ระยะห่างจากชั้นชิดผนัง	m
y^+	คือ	ตัวแปรไร้มิติของระยะห่างชั้นชิดผนัง (Dimensionless wall distance)	-

สัญลักษณ์ตัวย่อ

α	คือ	ค่าการแพร่ความร้อน (Thermal diffusivity)	W/m₊°C
β	คือ	สัมประสิทธิ์การขยายตัวตามความร้อนเชิงปริมาตร	K^{-1}
3	คือ	ค่าการแผ่รังสีความร้อน (Emissivity)	-
ν	คือ	ค่าความหนืดคิเนเมติก (Kinematic viscosity)	m²/s
ρ	คือ	ความหนาแน่นของอากาศ (Density)	kg/m ³
σ	คือ	ค่าคงที่ของสตีเฟนและโบลซ์แมน (Stefan and boltzmann)	W/m ² •K ⁴
σ_{k}	คือ	ค่าคงที่ความปั่นป่วนของแพลนท์นัมเบอร์สำหรับพลังงานจลน์ปั่นป่วน	-
σ_{ω}	คือ	ค่าคงที่ความปันป่วนของแพลนท์นัมเบอร์สำหรับอัตราการสลายเฉพาะ	-

(18)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ (ต่อ)

			หน่วย
สัญลักเ	ษณ์ตัวย	ม่อ (ต่อ)	
μ	คือ	ความหนืดสัมบูรณ์ของอากาศ (Dynamic viscosity)	kg/m•s
μ_t	คือ	สมการความหนืดแบบปั่นป่วน (Turbulent viscosity)	kg/m•s
$\tau_{\rm w}$	คือ	ความเค้นเฉือนบนผนัง (Wall shear stress)	N/m ²
ω	คือ	อัตราการสลายตัวเฉพาะ (specific dissipation rate)	1/s

สัญลักษณ์ตัวห้อย

c	คือ	การพาความร้อนแบบธรรมชาติ (Natural convection)	-		
cl	คือ	ความยาวลักษณะเฉพาะ (Characteristic length) ของพื้นผิว	-		
i	คือ	ค่าของข้อมูล ณ เวลาใดๆ	-		
j	คือ	เจ็ท (Jet)	-		
k	คือ	พลังงานจลน์ปั่นป่วน (Turbulent Kinetic Energy)	-		
max	คือ	สูงสุดหรือมากสุด (Maximum)	-		
lossed	คือ	การสูญเสียบนแผ่นสเตนเลส (Heat loss)	-		
rms	คือ	ค่ารากกำลังสองเฉลี่ย (Root mean squared)	-		
р	คือ	ความดัน (Pressure)	-		
S	คือ	ภาวะอากาศโดยรอบ (Surrounding)	-		
st	คือ	แผ่นสเตนเลส (Stainless foil)	-		
t	คือ	ความปั่นป่วน (Turbulent)	-		
t	คือ	เวลา (Time)	-		
W	คือ	ผนัง (Wall)	-		
wh	คือ	ผนังมีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน (Wall heat flux)	-		
wnh	คือ	ผนังไม่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน (Wall no heat flux)	-		
τ	คือ	ความเค้นเฉือน (Shear stress)	-		
ω	คือ	อัตราการสลายตัวเฉพาะ (specific dissipation rate)	-		
∞	คือ	ระยะอนันต์ (infinity)	-		
สัญลักษณ์ตัวยก					
_	-11				

_	คือ	ค่าเฉลี่ยของข้อมูล	-
+	คือ	ตัวแปรไร้มิติ (Dimensionless)	-
	คือ	อัตราการเปลี่ยนแปลง ณ เวลาใดๆ ของข้อมูล (Fluctuation)	-
•	คือ	อัตราการเปลี่ยนแปลง (Rate)	-

รายการผลงานที่ตีพิมพ์และประชุมวิชาการ

(1) ผลงานการประชุมวิชาการ (Conference paper)

ณัฐพร แก้วชูทอง, มักตาร์ แวหะยี, ภาสกร เวสสะโกศล และ ชยุต นันทดุสิต 2557 ลักษณะการไหลและการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวของเจ็ทพุ่งชนจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศ การประชุมวิชาการเครือข่ายพลังงานแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 10, 4-6 มิถุนายน 2557, ม.สงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

(2) บทความวิชาการ (Journal paper)

Kaewchoothong, N., Wae-hayee, M., Vessakosol, P., Niyomvas B. and Nuntadusit, C., (2014), "Flow and Heat Transfer Characteristics of Impinging Jet from Expansion Pipe Nozzle with Air Entrainment Holes", Advanced Materials Research, Vol. 932-931, pp. 1213-1217. (The 5th KKU International Engineering Conference 2014 (KKU-IENC 2014), March 27-29, Khon Kaen, Thailand)

(3) สิทธิบัตร (Patent)

ณัฐพร แก้วชูทอง, มักตาร์ แวหะยี และ ชยุต นันทดุสิต, ระบบให้ความร้อนหรือ ระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก, สิทธิบัตรไทย (Thai patent), (กำลังยืนขอ)

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมา

การเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยประหยัด พลังงานได้ โดยเฉพาะในกระบวนการที่มีการแลกเปลี่ยนความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การให้ความ ร้อน (Heating) การระบายความร้อน (Cooling) การทำให้แห้งบนพื้นผิว (Drying surface) ซึ่ง กระบวนการส่วนใหญ่จะใช้หลักการถ่ายเทความร้อนแบบการพาความร้อน อย่างไรก็ตาม การเพิ่ม ความสามารถในการถ่ายเทความร้อนนั้นยังขึ้นอยู่กับพื้นที่ผิวที่สัมผัสกับของไหล มีพื้นที่ผิวมากส่งผล ต่อการถ่ายเทความร้อนได้เพิ่มขึ้น เช่น การติดตั้งชุดระบายความร้อนของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

กระบวนการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับพลังงานความร้อน ส่วนใหญ่มีเครื่อง แลกเปลี่ยนความร้อนเป็นองค์ประกอบ เช่น อุตสาหกรรมน้ำมัน เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนจะถูกใช้ สำหรับการเพิ่มอุณหภูมิของน้ำมันดิบ สำหรับเปลี่ยนสภาวะของไอที่ออกมาจากหอกลั่นให้เป็น ของเหลว และสำหรับการลดอุณหภูมิของน้ำมันหรือก๊าซ ในทำนองเดียวกันกับ อุตสาหกรรมปุ๋ย อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ และอื่นๆ ก็ใช้เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนสำหรับเพิ่มอุณหภูมิ ลด อุณหภูมิ หรือหมุนเวียนความร้อนจากของไหลกลับมาใช้ใหม่ มีข้อดีคือ สามารถเพิ่มการถ่ายเทความ ร้อน การส่งผ่านความร้อนได้ดี

โดยทั่วไปหากต้องการเพิ่มอัตราการพาความร้อน สามารถทำได้สองวิธีคือ วิธีการ เพิ่มพื้นผิวแลกเปลี่ยนความร้อน ทำได้โดยการเพิ่มพื้นผิวที่สัมผัสกับของไหล เช่น การติดครีบ (Fin) บนพื้นผิวแลกเปลี่ยนความร้อน ดังแสดงในรูปที่ 1 แต่อย่างไรก็ตาม วิธีนี้มีข้อเสียคือ สิ้นเปลืองวัสดุ อุปกรณ์มีขนาดใหญ่ และมีน้ำหนักมาก หากกรณีที่เป็นการไหลในช่องทางปิดก็จะเกิดการสูญเสีย ความดันในระบบ เนื่องจากตัวครีบจะเป็นตัวต้านการไหล ทำให้ต้องเพิ่มกำลังของปั้มหรือพัดลมใน ระบบให้มากขึ้น

ร**ูปที่ 1** แสดงการติดครีบ (Fin) ลงบนพื้นผิวแลกเปลี่ยนความร้อน [1]

วิธีการเพิ่มค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อน ในกรณีที่ของไหลไหลผ่านพื้นผิวที่อยู่นิ่ง กับที่ ความหนืด (Viscosity) ของไหลจะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเร็วอย่างต่อเนื่องโดย บริเวณที่ใกล้กับพื้นผิวจะมีความเร็วต่ำ และที่ตำแหน่งห่างจากพื้นผิวความเร็วของของไหลจะเพิ่มขึ้น ตามลำดับ จนถึงบริเวณที่มีความเร็วสม่ำเสมอ จะเรียกชั้นที่มีการเปลี่ยนแปลงความเร็วนี้ว่า "ชั้น ขอบเขต" (Boundary layer) ดังแสดงในรูปที่ 2 ด้วยเหตุที่ภายในชั้นขอบเขตของไหลจะมีความเร็ว ต่ำ เป็นผลทำให้ภายในชั้นขอบเขตมีการแลกเปลี่ยนความร้อนได้ไม่ดี เปรียบเสมือนภายในชั้น ขอบเขตเป็นฉนวนความร้อน ซึ่งการเพิ่มค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อน สามารถทำได้โดยการลด ความหนาของชั้นขอบเขต โดยการเพิ่มความเร็วให้กับของไหล แต่อย่างไรก็ตาม จากการที่ต้องเพิ่ม ความเร็วของของไหลจะเกิดผลเสียที่ตามมาคือ ต้องเพิ่มกำลังของปั้มหรือพัดลมให้กับระบบ ทำให้ ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

รูปที่ 2 แสดงชั้นขอบเขตการไหลบนพื้นผิว

การเพิ่มสัมประสิทธิ์การพาความร้อน สามารถทำได้อีกวิธีคือ การทำลายชั้นขอบเขต ที่เกิดขึ้นระหว่างของไหลกับพื้นผิว ด้วยการติดอุปกรณ์สร้างความปั่นป่วน (Turbulator) เช่น การ ติดตั้งกลุ่มของพิน (Pin) การติดตั้งกลุ่มของครีบ (Rib) บนพื้นผิวแลกเปลี่ยนความร้อน ดังแสดงในรูป ที่ 3 ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถเพิ่มอัตราการถ่ายเทความร้อนระหว่างของไหลกับพื้นผิวได้ เนื่องจากการไหล จะเกิดกระแสหมุนวนเมื่อผ่านอุปกรณ์สร้างความปั่นป่วน ทำให้ชั้นขอบเขตการไหลถูกทำลาย แต่ อย่างไรก็ตาม วิธีดังกล่าวจำเป็นต้องคำนึงถึงการสูญเสียความดันที่เกิดขึ้น

(ข) สร้างความปั่นป่วนด้วยครีบ (Rib)

ร**ูปที่ 3** แสดงลักษณะการไหลผ่านอุปกรณ์สร้างความปั่นป่วน (Turbulator)

การใช้เจ็ทของไหลพุ่งชนพื้นผิว (Impinging jet) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ของไหลจาก หัวฉีด (Nozzle) ที่มีความเร็วสูงกว่าของไหลในบริเวณรอบๆ ไหลพุ่งชนบนพื้นผิวแลกเปลี่ยนความ ร้อนโดยตรง ดังแสดงในรูปที่ 4 วิธีดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นวิธีที่ให้อัตราการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่สูง โดยเฉพาะบริเวณที่เจ็ทพุ่งชนโดยตรง เหมาะสำหรับใช้ในกระบวนการที่ต้องการให้ความร้อนหรือระบายความร้อนแบบรวดเร็วบนพื้นผิว อีกทั้งยังมีจุดเด่นคือให้อัตราการถ่ายเทความร้อนสูงกว่าวิธีอื่นๆ เมื่อเทียบอัตราการไหลของของไหลที่ ใช้เท่ากัน จึงสามารถช่วยประหยัดพลังงานของปั๊มหรือพัดลมได้ ซึ่งโครงสร้างของเจ็ทมีผลต่อ คุณลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวเป็นอย่างมาก สำหรับโครงสร้างของเจ็ทพุ่งชน ประกอบด้วยดังต่อไปนี้

้บริเวณเจ็ทอิสระ (Free jet region) คือ ลำของไหลที่มีความเร็วพุ่งออกจากหัวฉีดสู่ ของไหลที่อยู่รอบๆ โดยที่บริเวณแกนกลางของเจ็ทจะมีความเร็วสูงสุด และความเร็วของเจ็ทจะลดลง ้อย่างต่อเนื่องในแนวแกนรัศมีของหน้าตัดเจ็ท โครงสร้างของเจ็ทอิสระสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ้คือ บริเวณโพเท็นเชียลคอร์ (Potential core zone) เป็นบริเวณที่เจ็ทเริ่มออกจากหัวฉีด มีความเร็ว ้ของเจ็ทคงที่เกือบเท่ากับความเร็วที่ปากทางออกของหัวฉีด หลังจากที่เจ็ทพุ่งออกจากหัวฉีด เนื่องจาก แรงหนืดที่เกิดจากผลต่างของความเร็วระหว่างเจ็ทกับของไหลที่หยุดนิ่งอยู่รอบๆ ทำให้บริเวณส่วน ของบริเวณโพเทนเชียลคอร์ของเจ็ทมีขนาดเล็กลง และของไหลบริเวณรอบๆ เจ็ทถูกฉุดให้มีความเร็ว เพิ่มขึ้น หน้าตัดของเจ็ทจึงขยายตัวกว้างขึ้นตามระยะที่ห่างจากปากทางออก บริเวณที่มีการ ้ เปลี่ยนแปลงความเร็วในหน้าตัดเจ็ทจากบริเวณโพเทนเชียลคอร์จนถึงบริเวณที่ของไหลหยุดนิ่งอยู่กับ ู้ที่เรียกว่า "ความหนาของชั้นเฉือน (Shear layer)" ยิ่งห่างจากปากทางออกหัวฉีด ความหนาของชั้น เฉือนจะเพิ่มขึ้น และบริเวณโพเทนเชียลคอร์จะลดลง ส่วนที่สองคือ บริเวณการไหลกำลังพัฒนาตัว zone) เป็นช่วงที่บริเวณโพเทนเชียลคอร์หมดไป มีการเปลี่ยนแปลงของความเร็ว (Developing ภายในลำเจ็ท โดยความเร็วภายในลำเจ็ทจะค่อยๆ ลดลง และมีการขยายตัวของหน้าตัดเจ็ทใน ้แนวแกนรัศมี ค่าความแปรปรวน (Turbulent intensity) ที่แกนของเจ็ท จะมีค่าเพิ่มมากขึ้นในช่วงนี้ และส่วนที่สามคือ บริเวณการไหลพัฒนาตัวเต็มที่ (Fully developed zone) เป็นบริเวณต่อจาก ้ บริเวณการไหลกำลังพัฒนาตัวของลำเจ็ทที่มีการเปลี่ยนแปลงความเร็วภายในลำเจ็ทอย่างสมบูรณ์แล้ว และในบริเวณนี้โมเมนตัมของลำเจ็ทจะยิ่งลดลงเมื่อห่างออกมาจากหัวฉีดมากขึ้น

บริเวณเจ็ทพุ่งชน (Impingement region) คือ บริเวณที่เจ็ทจะพุ่งชนพื้นผิวโดยตรง ก่อนเจ็ทพุ่งชนพื้นผิวความเร็วของเจ็ทจะเริ่มลดลง และมีความเร็วเป็นศูนย์ที่ตำแหน่งจุดศูนย์กลาง ของเจ็ทพุ่งชน หรือบริเวณหยุดนิ่ง (Stagnation point) บนพื้นผิว หลังจากนั้นเจ็ทจะไหลบนผนังที่ ถูกชนรอบบริเวณหยุดนิ่ง ภายในบริเวณนี้จะเกิดความเร่งของของไหลรอบบริเวณหยุดนิ่งบนผนัง เนื่องจากการเปลี่ยนทิศทางการไหลของเจ็ทกะทันหันหลังจากการชน

บริเวณเจ็ทผนัง (Wall jet region) คือ การไหลรอบๆ บริเวณหยุดนิ่ง บนผนัง หลังจากที่เจ็ทพุ่งชน ในบริเวณนี้ความเร็วของเจ็ทของไหลจะเริ่มลดลง และชั้นขอบเขต (boundary layer) การไหลบนผนังจะค่อยๆ หนาขึ้น

รูปที่ 4 แสดงวิธีการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทพุ่งชน

ปัจจุบันงานทางด้านวิศวกรรมจำนวนมากต้องการเพิ่มความสามารถการถ่ายเท ความร้อนของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิว เช่น การระบายความร้อนในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การระบายความ ร้อนใบพัดของเครื่องยนต์แก๊สเทอร์ไบน์ และกระบวนการตัดโลหะ เป็นต้น ดังแสดงในรูปที่ 5 เป็น การระบายความร้อนภายในใบพัดเครื่องยนต์แก๊สเทอร์ไบน์โดยใช้เจ็ทพุ่งชน หากสามารถเพิ่ม ความสามารถการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทได้แล้ว จะสามารถลดอัตราการไหลของเจ็ทได้ ทำให้ สามารถประหยัดพลังงานที่ใช้ในปั้มหรือพัดลมได้ นอกจากนี้ มีผลทำให้การให้ความร้อนหรือการ ระบายความร้อนบนพื้นผิวเกิดรวดเร็วขึ้น ลดเวลาของกระบวนการ และลดขนาดของอุปกรณ์ให้เล็ก ลง หากมีการพัฒนาให้อุปกรณ์ด้านความร้อนมีประสิทธิภาพสูงจะสามารถช่วยลดต้นทุนการใช้ พลังงานได้อย่างมาก

การควบคุมการไหลเพื่อเพิ่มความสามารถในการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทนั้น โดยทั่วไปแบ่งได้ 2 วิธี วิธีแรกคือ การควบคุมการไหลแบบกระตุ้น (Active control) เป็นการควบคุม การไหลโดยอาศัยพลังงานจากภายนอกในการควบคุมการไหลของเจ็ท เช่น การใช้ลำโพงสร้าง พลังงานเสียงในการกระตุ้น ดังแสดงในรูปที่ 6 หรืออาจจะใช้ตัวกระตุ้น (Actuator) แบบต่างๆ ให้ ทำงานเคลื่อนไหวสร้างการไหลของเจ็ทให้เป็นแบบสั่นได้ เช่น การหมุนของวาล์ว การเคลื่อนที่ของ ลูกสูบ อย่างไรก็ตาม อุปกรณ์การเคลื่อนไหวของอุปกรณ์เหล่านี้ มีข้อเสียคือ จำเป็นต้องมีการ บำรุงรักษาที่ดี และมีข้อจำกัดด้านความทนทาน ไม่สามารถใช้งานที่สภาวะอุณหภูมิสูงได้ เช่น เตาเผา เตาอบ เป็นต้น ส่วนวิธีที่สองคือ การควบคุมการไหลแบบไม่มีตัวกระตุ้น (Passive control) เป็นการ ควบคุมการไหลแบบไม่อาศัยพลังงานจากภายนอก ไม่มีส่วนที่เคลื่อนไหว แต่จะใช้อุปกรณ์บางอย่างที่ ติดตั้งเพื่อเปลี่ยนแปลงลักษณะการไหลของของไหล เช่น การใส่แผ่นบิดในท่อเพื่อเพิ่มการไหลหมุนวน ตามแนวแกนของเจ็ท ดังแสดงในรูปที่ 7 หรือการใช้เจ็ทที่มีปากทางออกแบบหน้าตัดไม่กลม (Noncircular jet) มีข้อดีคือ ไม่มีอุปกรณ์ควบคุมที่ซับซ้อน ราคาถูก สามารถใช้งานได้ง่ายในอุตสาหกรรม

รูปที่ 5 แสดงตัวอย่างการระบายความร้อนใบพัดของเครื่องยนต์แก็สเทอร์ไบน์ [2]

ร**ูปที่ 6** แสดงตัวอย่างการควบคุมการไหลแบบกระตุ้น (Active control) [3]

รูปที่ 7 แสดงตัวอย่างการควบคุมการไหลแบบไม่มีการกระตุ้น (Passive control) [4]

1.2 ทบทวนบทความที่เกี่ยวข้อง

Ashforth-Frost และคณะ [5] ได้ศึกษาโครงสร้างการไหลของเจ็ทจากหัวฉีดแบบ สล้อต (Impinging slot jet) ที่พุ่งชนพื้นผิว ดังแสดงในรูปที่ 8 โดยทำการวัดความเร็วเฉลี่ย และ ระดับความปั่นป่วน (Turbulence intensity, Tu) ตามแนวแกนของเจ็ท และหน้าตัดของเจ็ท ที่ Re=20,000 จากการศึกษาพบว่า การถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวจะสอดคล้องกับความเร็ว และความ ปั่นป่วนของเจ็ทที่วัดได้ กล่าวคือในกรณีที่ระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4B (เมื่อ B คือความกว้างของหัวฉีดแบบสล้อต) ซึ่งเป็นระยะที่ส่วนโพเท็นเชียลคอร์ของเจ็ททุ่งชนพื้นผิว พบว่า มีระดับความปั่นป่วนจุดที่เจ็ทพุ่งชนบนผนังมีค่าน้อย และเกิดปรากฏการณ์การถ่ายเทความ ร้อนสูงสุดอันดับที่สอง (Secondary peak) บริเวณผนังตามแนวรัศมีของเจ็ท (Wall jet) ที่ระยะ r/B=7.5 ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนจากการไหลแบบราบเรียบเป็นการไหลแบบปั่นป่วนบนพื้นผิว ในกรณี ที่ระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=9.2B เป็นระยะที่บริเวณโพเท็นเชียลคอร์ ของเจ็ทหมดลง ทำให้ระดับความปั่นป่วนในลำเจ็ทสูงขึ้น และเปลี่ยนเป็นการไหลแบบปั่นป่วนก่อนที่ เจ็ทจะพุ่งชนพื้นผิว การถ่ายเทความร้อนจะสูงสุดที่ตำแหน่งศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนเท่านั้น ส่วนบริเวณ ผนังตามแนวรัศมีของเจ็ท ไม่เกิดปรากฏการณ์การถ่ายเทความร้อนสูงสุดอันดับที่สอง

ร**ูปที่ 8** แสดงโครงสร้างของเจ็ทแบบสล๊อตที่ใช้ในการทดลองของ Ashforth-Frost และคณะ [5]

Gao และคณะ [6] ได้ศึกษาลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่ Re=23,000 โดยติดตั้งแผ่นกั้น (tabs) สามเหลี่ยมที่ปากทางออกเจ็ทสามแบบ ดังแสดงในรูปที่ 9 โดย แต่ละแบบแตกต่างกันที่จำนวนแผ่นกั้น 6, 10, และ 16 แผ่น ตามลำดับ ในการทดลองได้ปรับระยะ จากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนให้อยู่ในช่วง H=2d-10d โดยที่ d คือขนาดของเส้นผ่าน ศูนย์กลางของท่อเจ็ท นอกจากนี้ ได้ปรับระยะยื่นของปลายแผ่นกั้นถึงพื้นผิวด้านในของท่อเจ็ท (Protruding distance, P) ให้อยู่ในช่วง P=0.06d-0.15d สำหรับมุม และระยะห่างระหว่างแผ่นกั้น กำหนดให้มีค่าเท่ากัน ผลการทดลองพบว่า การติดตั้งแผ่นกั้นมีผลทำให้อัตราการถ่ายเทความร้อนบน พื้นผิวสูงขึ้น โดยที่จำนวนแผ่นกั้น 16 แผ่น ให้อัตราการถ่ายเทความร้อนสูงสุด สำหรับผลของระยะ ยื่นของปลายแผ่นกั้นถึงพื้นผิวด้านในท่อเจ็ทในกรณีที่ระยะ P=0.15d ให้อัตราการถ่ายเทความร้อนสูง กว่าที่ระยะ P=0.1d

ร**ูปที่ 9** แสดงชุดทดลองและหัวฉีดที่มีการติดตั้งแผ่นกั้น (tabs) [6]

Colucci และ Viskanta [7] ได้ศึกษาผลของลักษณะปากทางออกของหัวฉีดที่มีผล ต่อการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่เรย์โนลด์นัมเบอร์อยู่ในช่วง 10,000≤Re≤50,000 และระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วง 0.25<H/d<6.0 โดยศึกษาผลของ ลักษณะออริฟิสแบบขอบคม (รูปที่10(ก)) และออริฟิสแบบขอบมน (รูปที่ 10(ข)) จากการศึกษาพบว่า ที่ระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H/d (เมื่อ d คือเส้นผ่านศูนย์กลางของออริฟิส) ลักษณะปากทางออกของออริฟิสจะมีผลต่อการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวอย่างมาก โดยที่ออริฟิส แบบขอบมนจะมีอัตราการถ่ายเทความร้อนที่สูงกว่าออริฟิสแบบขอบคม โดยเฉพาะที่ค่าเรย์โนลด์นัม เบอร์สูง Re≥30,000 นอกจากนี้ยังพบว่า ที่ระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H/d) ต่ำ บริเวณที่มีการถ่ายเทความร้อนสูงสุดบนพื้นผิวเกิดขึ้นสองบริเวณ โดยบริเวณแรกเกิดขึ้นที่จุด ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน (r/d=0) และบริเวณที่สองเกิดขึ้นตามแนวรัศมีที่อยู่ในช่วง 1≤r/d≤2 ห่างจาก จุดจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน โดยที่ตำแหน่งของการถ่ายเทความร้อนสูงสุดอันดับที่สอง จะขึ้นอยู่กับ รูปทรงของหัวฉีด และค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ของเจ็ท

ร**ูปที่ 10** แสดงลักษณะหัวฉีด และชุดทดลองของ Colucci และ Viskanta [7]

Ashforth-Frost และ Jambunathan [8] ได้ศึกษาผลกระทบจากลักษณะของ หัวฉีด การจำกัดบริเวณการไหลของเจ็ทที่มีต่อโครงสร้างการไหลของเจ็ทอิสระ และการถ่ายเทความ ร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่ Re=22,500 ในการทดลองได้เลือกใช้หัวฉีด 2 กรณีคือ กรณีแบบไม่ ติดตั้งผนังด้านหัวฉีด (รูปที่ 11(ข)) และกรณีแบบที่ติดตั้งผนังด้านหัวฉีด (รูปที่ 11(ก)) จากผลการ ทดลองพบว่า การติดตั้งผนังด้านหัวฉีดมีผลทำให้บริเวณโพเท็นเชียลคอร์ยาวกว่าแบบไม่ติดตั้งผนัง ด้านหัวฉีดประมาณ 20% และในกรณีที่ศึกษาการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทบนพื้นผิวพบว่า การติดตั้ง ผนังด้านหัวฉีดทำให้อัตราการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวลดลง เมื่อเทียบกับแบบไม่ติดตั้งผนังด้าน หัวฉีด ซึ่งเป็นผลจากการที่เจ็ทถูกจำกัดบริเวณการไหลหลังจากที่พุ่งชนผนัง

ร**ูปที่ 11** แสดงลักษณะหัวฉีดที่ใช้ในการทดลองของ Ashforth-Frost และ Jambunathan [8]

Goppert และคณะ [9] ได้ศึกษาการไหลแบบไม่คงตัวของเจ็ทจากหัวฉีดที่มีลักษณะ เป็นท่อขยายหน้าตัด (Expansion pipe) ที่ Re=25,000 ดังแสดงในรูปที่ 12 ซึ่งการไหลของเจ็ทจะมี ลักษณะหมุนรอบแกนเจ็ทภายในท่อส่วนขยาย จึงถูกเรียกว่าเป็น Processing jet เกิดจาก ปรากฏการณ์ Coanda ซึ่งเจ็ทจะพยายามไหลติดกับผนัง และเมื่อมีผนังอยู่รอบๆ ในส่วนของท่อ ขยายทำให้เจ็ทเคลื่อนที่หมุนติดผนังด้านในของท่อส่วนขยายไปมา ในการทดลองได้ใช้ หัววัดความเร็ว แบบลวดร้อน (Hot-wire velocity probe) สำหรับวัดความเร็วเฉลี่ย ระดับความปั่นป่วน และ ความถี่ของการไหลพบว่า ทั้งขนาดและรูปร่างของหัวฉีด มีผลต่อลักษณะการไหล โดยเฉพาะความถี่ ของเจ็ท นอกจากนี้ ได้วัดการถ่ายเทความร้อนพื้นผิวเพื่อเปรียบเทียบกับกรณีของเจ็ทแบบท่อปกติ ที่ ไหลแบบต่อเนื่อง พบว่า Processing jet ไม่สามารถเพิ่มการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวได้ เนื่องจากมี การผสมกับอากาศที่อยู่รอบๆ มากเกินไป เมื่อเทียบกับเจ็ทแบบท่อปกติ และอาจเกิดจากความถี่ของ การไหลของเจ็ทที่มากหรือน้อยเกินไป ทำให้ยังไม่สามารถสรุปหาเงื่อนไขที่เหมาะสมได้

รูปที่ 12 แสดงหัวฉีดสำหรับสร้าง Processing jet และลักษณะการไหลวนของลำเจ็ท ในท่อส่วนขยายหน้าตัด [9]

Zhou และคณะ [10] ได้ทดลองโดยใช้รูปร่างของหัวฉีดคล้ายกับของ Goppert และคณะ ดังแสดงในรูปที่ 13(ก) โดยได้ศึกษาผลของขนาดทางออก d₁=3.5 mm, 1.75 mm และ 0.8 mm (โดยที่ d₂/d₁=10 และ h/d₁=20) ซึ่งมีขนาดเล็กลงกว่ากรณีของ Goppert และคณะ [9] นอกจากนี้ ได้ทดลองเพิ่มกรณีที่เพิ่มจำนวนหัวฉีดเป็น 4 รู แต่ละรูมีขนาด d₁=0.8 mm ดังแสดงใน รูปที่ 13(ข) จากผลการศึกษาพบว่า ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H/d₁=25 ให้ ค่าการถ่ายเทความร้อนสูงสุด ในขณะที่การลดขนาดของทางเข้า d₁ ไม่สามารถช่วยเพิ่มการถ่ายเท ความร้อนได้เมื่อเทียบกับเจ็ทแบบท่อปกติ

ร**ูปที่ 13** แสดงลักษณะหัวฉีดสำหรับสร้าง Processing jet แบบทางเข้า 1 รู และ 4 รู [10]

M.D. Limaye และคณะ [11] ได้ศึกษาเกี่ยวกับหัวฉีดพุ่งชนพื้นผิวเพื่อศึกษาการ ถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิว ดังแสดงในรูปที่ 14 โดยมีหัวฉีดสองแบบคือ แบบ Gibbings (รูปที่ 14(ก)) ทดลองที่เรย์โนลด์นัมเบอร์ Re=112,400, 144,400, 174,000, 199,000 และ 232,000 และแบบ Smith and Wang (รูปที่ 14(ข)) ทดลองที่เรย์โนลด์นัมเบอร์ Re=108,000, 140,000, 171,000, โดยหัวฉีดทั้งสองแบบมีเส้นผ่านศูนย์กลางตรงปากทางออกเท่ากันคือ 206,000 และ 228,400 mm ในการทดลองนี้ได้มีการวัดอัตราส่วนความดันรวมในหัวฉีดต่อความดันบรรยากาศ d=5.08 (P₀/P∞) เท่ากับ 2.36, 3.04, 3.72, 4.4 และ 5.08 ตามลำดับ ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชน H/d=1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12 และ 15 พื้นผิวพุ่งชนทำด้วยแผ่นสแตนเลสบาง แล้ววัดวัด ด้วยกล้องอินฟราเรด (Infrared Camera) จากการทดลองพบว่า หัวฉีดแบบ Gibbings nozzle ที่ ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H/d<4 จะให้อัตราการถ่ายเทความร้อนดีกว่าหัวฉีด แบบ Smith and Wang nozzle แต่ในทางกลับกันถ้าระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่ง ชนเพิ่มขึ้น H/d>6 หัวฉีดแบบ Smith and Wang nozzle จะให้อัตราการถ่ายเทความร้อนที่ดีกว่า ้หัวฉีดแบบ Gibbings nozzle โดยภาพรวมรวมค่านัสเซิลท์เฉลี่ยทั้งหมดของหัวฉีดแบบ Smith and Wang nozzle จะมากกว่าหัวฉีดแบบ Gibbings nozzle ประมาณ 40% ซึ่งทั้งคู่แปรตามอัตราส่วน ้ความดัน (P₀/P_∞) กล่าวคือ ยิ่งมีค่าอัตราส่วนความดันสูงจะส่งผลต่อการถ่ายเทความร้อนสูงหรือมีการ ระบายความร้อนได้ดี

(ค) ชุดทดลอง M.D. Limaye และคณะ

ร**ูปที่ 14** แสดงลักษณะของหัวฉีดและชุดทดลอง M.D. Limaye และคณะ [11]

Martin และ Buchlin [12] ได้ศึกษาลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่ง ชน โดยมีการปรับปรุงตรงปากทางออกของท่อเจ็ทเป็นแบบจีบ (Lobe) 3 และ 4 แฉก ดังแสดงในรูป ที่ 15 ซึ่งมีความสมมาตรกันทั้งสองข้าง การทดลองมีการปรับระยะที่ปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ท พุ่งชน H/d = 1, 3, 4, 5, 6, และ 12 ตามลำดับ ที่ Re=15,000 ในการทดลองพบว่า ที่ระยะจากปาก ทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H/d≤1 การปรับปรุงตรงปากทางออกของท่อเจ็ทเป็นแบบจีบ 3 แฉก ให้ความสามารถในการถ่ายเทความร้อนที่ดีกว่ากรณีแบบจีบ 4 แฉก แต่ที่ระยะจากปากทางออก เจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H/d≥7 การปรับปรุงตรงปากทางออกของท่อเจ็ทเป็นแบบจีบ 4 แฉก จะให้ ความสามารถในการถ่ายเทความร้อนที่ดีกว่ากรณีแบบจีบ 3 แฉก

ร**ูปที่ 15** แสดงลักษณะของหัวฉีดที่มีการปรับปรุงปากทางออกแบบจีบ (Lobes) และชุดทดลอง Martin และ Buchlin [12]

จากการค้นคว้างานวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับการใช้เจ็ทพุ่งชนที่มีการปรับปรุงปาก ทางออกเจ็ท ในการระบายความร้อนหรือให้ความร้อนพบว่า อัตราการถ่ายเทความร้อนในบริเวณที่ เจ็ทพุ่งชนรวมถึงบริเวณตามแนวรัศมีของเจ็ทเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเทียบกับเจ็ทแบบไม่ปรับปรุงที่ปาก ทางออกเจ็ท (แบบท่อปกติ) เนื่องจากการปรับปรุงที่ปากทางออกเจ็ทจะช่วยเพิ่มการผสมระหว่างของ ไหลที่ออกจากเจ็ทและของไหลรอบๆ เจ็ท ทำให้เจ็ทมีระดับความปั่นป่วน (Turbulence intensity) และการกระจายความเร็วในลำเจ็ทสูงเมื่อเทียบกับเจ็ทแบบไม่ปรับปรุงที่ปากทางออกเจ็ท ผู้วิจัยจึงมี แนวความคิดที่จะนำเจ็ทพุ่งชนที่มีการปรับปรุงปากทางออกเจ็ท โดยติดตั้งท่อขยายหน้าตัดที่มีการ เจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศมา ซึ่งอาจจะช่วยให้การถ่ายเทความร้อน บนพื้นผิวสูง และสม่ำเสมอขึ้น เนื่องจากมีการเหนี่ยวนำอากาศเข้ามาผสมกันระหว่างลำเจ็ทที่พุ่งออก จากหัวฉีดและของไหลที่อยู่โดยรอบของลำเจ็ทมากขึ้น ส่งผลทำให้มีความเร็วและความปั่นป่วนเพิ่ม สูงขึ้น

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

(1) ได้ทราบถึงผลกระทบของตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการไหล ลักษณะการ ถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน และได้แนวทางในการเพิ่มการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิว

(2) สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปออกแบบระบบระบายความร้อน ระบบให้ความร้อนที่มี ประสิทธิภาพสูงได้ โดยการเพิ่มความสามารถถ่ายเทความร้อน และความสม่ำเสมอของการถ่ายเท ความร้อนบนพื้นผิว เช่น การระบายความร้อนแผ่นโลหะในโรงงานอุตสาหกรรม การระบายความร้อน ของใบพัดแก็สเทอร์ไบน์ การระบายความร้อนในชุดอิเล็กทรอนิกส์ การออกแบบหัวฉีดผสมสารเคมี หรือออกแบบหัวเผาที่มีประสิทธิภาพการเผาไหม้สูง เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาผลของรูปร่างท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (Expansion pipe) และปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ (Sleeve pipe) ที่มีต่อการไหล และการถ่ายเทความร้อนบน พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

2.2 ขอบเขตของงานวิจัย

(1) ศึกษาการไหลของเจ็ทจากท่อกลมพุ่งชนตั้งฉากกับพื้นผิว กรณีที่มีการปรับปรุง ปากทางออกเจ็ทแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และกรณีที่มีการปรับปรุงปาก ทางออกเจ็ทแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ เทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

 (2) ศึกษาการไหลของเจ็ทที่ค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ Re=20,000 สำหรับเจ็ทพุ่งชน แบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และศึกษาค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ของเจ็ท Re=10,000, 15,000, 20,000, 25,000 และ 30,000 สำหรับเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำ อากาศ

(3) ศึกษาลักษณะการไหล และการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน โดยใช้ โปรแกรมคำนวณทางพลศาสตร์ของของไหล ANSYS version 13.0 (Fluent)

(4) ศึกษาการไหลโดยการวัดการกระจายความเร็ว และการกระจายความปั่นป่วน ด้วย Hot-wire anemometer

(5) ศึกษาลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนโดยใช้กล้องอินฟราเรด (Infrared camera)

3. ขั้นตอนการวิจัย

3.1 แบบจำลองในการทดลอง

3.1.1 แบบจำลองเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ

รูปที่ 16(ก) แสดงแบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนจากท่อปกติ และรูปที่ 16(ข) แสดง แบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนจากท่อเจ็ทที่ติดตั้งท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (Expansion pipe) ในการทดลองจะกำหนดขนาดของท่อเจ็ทคงที่ d=17.2 mm สำหรับท่อขยาย หน้าตัดเป็นแบบหน้าตัดกลมไม่สามารถเคลื่อนที่ตามแนวแกน Y และ Z ยึดติดกับท่อเจ็ทแบบปกติ (Conventional pipe) มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายใน D=4d ความยาว L=2d และขนาดรูที่เจาะ 0.5d

(ก) ท่อเจ็ทแบบปกติ (Conventional pipe)

(ข) ท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (Expansion pipe)

รูปที่ 16 แสดงแบบจำลองของท่อเจ็ทจากท่อปกติ (ก) และเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัด ที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (ข)

รูปที่ 17 แสดงท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ตามขนาดต่างๆ

3.1.2 แบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ

รูปที่ 18 แสดงแบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนจากหัวฉีดแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำ อากาศ (Sleeve pipe) ท่อเหนี่ยวนำอากาศเป็นแบบหน้าตัดกลม สามารถเคลื่อนที่ตามแนวแกน Y และ Z ซึ่งถูกจับยึดด้วยชุดควบคุมตามแนวแกน (2D Transverse controller) ในการทดลองจะปรับ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d, 6d และ 8d และปรับความยาวของ ปลอกท่อ L=2d, 4d และ 6d ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 19 แล้วนำมาเปรียบเทียบกับกรณีท่อเจ็ท แบบปกติ โดยกำหนดพิกัดแกนอ้างอิงเหมือนกันกับกรณีเจ็ทท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ อากาศ ดังแสดงในรูปที่ 16

รูปที่ 18 แสดงแบบจำลองของเจ็ทจากท่อที่ติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ

รูปที่ 19 แสดงท่อเจ็ทแบบปกติ และแบบปลอกท่อตามขนาดต่างๆ

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง

ในการศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดระบบแกน (Coordinate system) พิกัดฉาก ดังแสดง ในรูปที่ 20 กำหนดให้จุดกำเนิดอยู่ที่ปากทางออกของท่อเจ็ทแบบปกติ ดังแสดงในรูปที่ 20((ก) และ (ข)) โดยให้แกน Z มีทิศทางไปตามการไหลของเจ็ท และแกน X และ Y อยู่ในทิศทางตั้งฉากกับการ ไหลของเจ็ท

(ก) เจ็ทท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (Expansion pipe)

รูปที่ 20 แสดงระบบพิกัดฉากที่ใช้ในการทดลอง

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการทดลอง เพื่อศึกษาลักษณะ การไหลและการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชนจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และแบบติดตั้งปลอกท่อ

เจ็ทพุ่งชนจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (Expansion pipe)					
รายละเอียด	เงื่อนไข				
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของท่อเจ็ท (d)	17.2 mm				
อุณหภูมิเจ็ท (T _j)	27°C				
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของท่อขยายหน้าตัด (D)	4d				
ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H)	4d, 6d และ 8d				
ความยาวท่อขยายหน้าตัด (L)	2d				
จำนวนรูที่เจาะเหนี่ยวนำอากาศ (N)	4, 6 และ 8				
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของรูที่เจาะ (d _h)	0.5d				
ค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ (Re)	20,000				

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของตัวแปรและเงื่อนไขที่ใช้ในการทดลอง

เจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ (Sleeve pipe)					
รายละเอียด	เงื่อนไข				
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของท่อเจ็ท (d)	17.2 mm				
อุณหภูมิเจ็ท (T _j)	27°C				
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของปลอกท่อ (D)	2d, 3.3d, 4d, 6d และ 8d				
ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H)	4d, 6d, 8d, 10d และ 12d				
ความยาวของปลอกท่อ (L)	2d, 4d และ 6d				
ระยะจากปากทางออกของปลอกท่อถึงพื้นผิวพุ่งชน (S)	2d, 4d และ 6d				
ค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ (Re)	10,000, 15,000, 20,000, 25,000				
	และ 30,000				

3.3 การศึกษาการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทบนพื้นผิว

3.3.1 อุปกรณ์ในการทดลอง

รูปที่ 21 แสดงชุดทดลองที่ใช้ในการศึกษาลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่ เจ็ทอากาศพุ่งชน สำหรับรายละเอียดของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

(1) โบลเวอร์ (Blower) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับสร้างการไหลในระบบโดยใช้ มอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 750 W เป็นตัวขับใบพัดของโบลเวอร์ และใช้อินเวอร์เตอร์ (Inverter) ปรับ ความเร็วรอบของมอเตอร์เพื่อให้ได้อัตราการไหลตามที่ได้กำหนด
(2) ออริฟิส (Orifice) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้วัดอัตราการไหลของอากาศ จะติดตั้งไว้ ระหว่างท่อที่มีอากาศไหลผ่าน และตัวออริฟิสใช้หน้าแปลนเจาะรูตรงกลางแผ่น เพื่อทำให้ความดัน ลดลง (Pressure drop) แล้วเจาะช่องเพื่อต่อสายวัดความดันที่ทางเข้าและทางออกของแผ่นออริฟิส โดยใช้มานอมิเตอร์แบบเอียง (Inclined manometer) ที่บรรจุน้ำเป็นของเหลววัดความดัน

(3) ฮีตเตอร์และชุดควบคุมอุณหภูมิ (Heater and temperature controller) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ควบคุมอุณหภูมิของเจ็ทให้คงที่ ในการทดลองใช้ฮีตเตอร์เป็นตัวให้ความร้อน จากนั้น ทำการควบคุมฮีตเตอร์ด้วยชุดควบคุมอุณหภูมิ ในการทดลองอุณหภูมิของเจ็ทจะควบคุมให้ใกล้เคียง กับอุณหภูมิในห้องทดลองเท่ากับ 27±0.2°C

(4) ท่อเจ็ท (Nozzle pipe) ทำจากท่อเหล็กมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในเท่ากับ
 17.2 mm และความยาวท่อทั้งหมด 400 mm ซึ่งมีความยาวเพียงพอที่ทำให้เจ็ทเกิดการไหลพัฒนา
 ตัวแล้ว (Fully developed flow)

(5) ผนังที่เจ็ทพุ่งชน (Jet impingement wall) ในการทดลองจะใช้แผ่นสเตนเล สแบบบางที่มีความหนา 0.03 mm เป็นพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน โดยแผ่นสเตนเลสจะถูกขึงให้เรียบตึงกับ แผ่นพลาสติกหนา 15 mm ที่เจาะหน้าต่างขนาด 242 × 242 mm² ไว้กลางแผ่น โดยใช้แท่งทองแดง ยึดแผ่นสเตนเลสไว้ทั้งสองข้าง และแท่งทองแดงทั้งสองจะต่อเข้ากับขั้วของอุปกรณ์จ่ายกระแสไฟฟ้า เมื่อจ่ายไฟฟ้ากระแสตรงไหลผ่านแท่งทองแดงไปยังแผ่นสเตนเลส จะเกิดความร้อนขึ้นทั่วทั้ง แผ่นสเตนเลส

(6) ชุดควบคุมการเคลื่อนที่ (2D Transverse system) เป็นอุปกรณ์สำหรับจับยึด ปลอกท่อ (Sleeve pipe) ซึ่งสามารถเคลื่อนที่ในแนวแกน Y และ Z ตามพิกัดของการทดลอง ดัง แสดงในรูปที่ 22

ร**ูปที่ 21** แสดงชุดทดลองที่ใช้ในการศึกษาการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชนบนพื้นผิว

รูปที่ 22 แสดงชุดทดลองที่ใช้ในการควบคุมการเคลื่อนที่ของเจ็ทแบบติดปลอกท่อ

(7) อุปกรณ์จ่ายกระแสไฟฟ้า (Power supply) เป็นอุปกรณ์ที่จ่ายไฟกระแสตรง
 (DC) ให้กับแผ่นสเตนเลสเพื่อให้เกิดฟลักซ์ความร้อนขึ้น โดยสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้สูงสุด 30 A และแรงดันไฟฟ้าสูงสุด 10 V

 (8) กล้องบันทึกภาพแบบอินฟราเรด (Infrared camera) รุ่น Testo 882 สามารถ บันทึกความละเอียดของภาพ 640 × 480 พิกเซล ช่วงของอุณหภูมิในการวัด -20°C ถึง 100°C ค่า ความผิดพลาดในการจับภาพ ±2%

3.3.2 วิธีการทดลอง

ในการทดลองใช้โบลเวอร์สำหรับดูดอากาศแล้วส่งผ่านไปยังออริฟิสเพื่อวัดอัตราการ ไหล ดังแสดงในรูปที่ 21 ในการทดลองอัตราการไหลของอากาศถูกควบคุมโดยอินเวอร์เตอร์ที่ต่อกับ โบลเวอร์ หลังจากนั้นอากาศจะผ่านห้องควบคุมอุณหภูมิของอากาศที่ติดตั้งฮีตเตอร์เพื่อควบคุม อุณหภูมิของอากาศโดยคอนโทรลเลอร์ อุณหภูมิของเจ็ทจะควบคุมให้ใกล้เคียงกับอุณหภูมิของอากาศ โดยรอบเท่ากับ 27±0.2°C แล้วจึงไหลต่อเข้ากับท่อส่งอากาศไปยังหัวฉีด และอากาศไหลออกมาทาง ท่อหัวฉีดพุ่งชนตั้งฉากกับผนังที่ติดตั้งไว้ด้านหน้า

้สำหรับค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ (Re) ที่ใช้ในการทดลองคำนวณจากสมการต่อไปนี้

$$\operatorname{Re} = \frac{\rho \overline{V}_{j} d}{\mu} \tag{1}$$

โดยที่	$\overline{V}_{j}$	คือ	ความเร็วเฉลี่ยที่ปากทางออกของท่อเจ็ท, m/s
	ρ	คือ	ความหนาแน่นของอากาศ, kg/m ³
	μ	คือ	ความหนืดสัมบูรณ์ของอากาศ, kg/m• s

ในการทดลองจะใช้อุณหภูมิอากาศของเจ็ทเท่ากับ 27±0.2°C พุ่งชนพื้นผิวที่มี

ฟลักซ์ความร้อนคงที่เพื่อระบายความร้อน โดยการจ่ายฟลักซ์ความร้อนบนแผ่นสเตนเลสสามารถ ้คำนวณได้จากสมการ (3) หลังจากที่เจ็ทพุ่งชนพื้นผิวจะเกิดการระบายความร้อนขึ้นบนแผ่นสเตนเลส หลังจากนั้นรอให้ระบบเข้าสู่สภาวะคงตัว (Steady state) จากนั้นบันทึกภาพที่ปรากฏบนแผ่นสเตน เลสด้วยกล้องอินฟราเรด (Infrared camera) และคัดลอกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณหาค่า ้สัมประสิทธิ์การพาความร้อนต่อไป ในการวัดอุณหภูมิที่กระจายบนพื้นผิวได้ทำการวัด 2 กรณีคือ กรณีที่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อนบนแผ่นสเตนเลส และกรณีที่ไม่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อนบน แผ่นสเตนเลส

้สัมประสิทธิ์การพาความร้อน (h) สามารถคำนวณได้จากความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

$$h = \frac{\dot{q}_{j}}{T_{wh} - T_{wnh}} = \frac{\dot{q}_{input} - \dot{q}_{lossed}}{T_{wh} - T_{wnh}}$$
(2)

ซึ่งอัตราการเกิดความร้อน ($\dot{q}_{
m input}$) สามารถคำนวณได้จากความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

$$\dot{q}_{input} = \frac{IV}{A}$$
(3)

โดยที่ A คือ พื้นที่ของพื้นผิวแลกเปลี่ยนความร้อน, m²

คือ กระแสไฟฟ้าแบบกระแสตรงที่จ่ายให้กับแผ่นสเตนเลส, A T

หางกันไฟฟ้าที่วัดจากแท่งทองแดงที่ติดคล่อม, Volt

สำหรับการคำนวณการสูญเสียความร้อนด้านหลังของแผ่นสเตนเลส โดยการพา ้ความร้อนแบบธรรมชาติ และการแผ่รังสีคว[้]ามร้อน สามารถคำนวณได้จากความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

$$\dot{\mathbf{q}}_{\text{lossed}} = \dot{\mathbf{q}}_{\text{convection}} + \dot{\mathbf{q}}_{\text{radiation}}$$
 (4)

ฟลักซ์ความร้อนสูญเสียที่เกิดจากการพาความร้อนแบบธรรมชาติ

$$\dot{q}_{\text{convection}} = h_{\text{L}} \cdot (\overline{T}_{\text{wh}} - T_{\text{s}})$$
 (5)

เมื่อ

$$h_{L} = \frac{Nu_{L}k}{L_{cl}}$$
(5.1)

$$L_{cl} = \frac{W_{st} \cdot L_{st}}{[(W_{st}^2) + (L_{st}^2)]}$$
(5.2)

ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ สำหรับกรณีแผ่นเรียบบางในแนวดิ่ง

$$Nu_{L} = 0.68 + \frac{0.67Ra_{L}^{1/4}}{\left[1 + \left(0.492/Pr\right)^{9/16}\right]^{4/9}}$$
(5.3)

เมื่อ

$$Ra_{L} = \frac{g\beta \cdot (\overline{T}_{wh} - T_{s})(L_{cl})^{3}}{\nu\alpha}$$
(5.4)

ฟลักซ์ความร้อนสูญเสียที่เกิดจากการแผ่รังสีความร้อน

$$\dot{\mathbf{q}}_{\text{radiation}} = \boldsymbol{\sigma} \boldsymbol{\varepsilon} \cdot (\overline{\mathbf{T}}_{\text{wh}}^4 - \mathbf{T}_{\text{s}}^4)$$
 (6)

ค่านัสเซิลท์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทไหลพุ่งชนคำนวณได้จากความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

$$Nu = \frac{hd}{k}$$
(7)

ค่านัสเซิลท์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวคำนวณได้จากความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

$$\overline{Nu} = \frac{\overline{hd}}{k}$$
(8)

เมื่อ

$$\overline{\mathbf{h}} = \frac{\dot{\mathbf{q}}_{\text{input}} - \boldsymbol{\sigma} \boldsymbol{\epsilon} \cdot (\overline{\mathbf{T}}_{\text{wh}}^4 - \mathbf{T}_{\text{s}}^4) - \mathbf{h}_{\text{L}} \cdot (\overline{\mathbf{T}}_{\text{wh}} - \mathbf{T}_{\text{s}})}{\overline{\mathbf{T}}_{\text{wh}} - \overline{\mathbf{T}}_{\text{whh}}}$$
(9)

Pr	คือ	ค่า Prandtl number
Ra _L	คือ	ค่า Rayleigh number
T _s	คือ	อุณหภูมิภายในห้องทดลอง, ° C
T_{wh}	คือ	อุณหภูมิบนพื้นผิวถ่ายเทความร้อนที่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน, °C
T_{wnh}	คือ	อุณหภูมิบนพื้นผิวถ่ายเทความร้อนที่ไม่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน, °C
$\overline{T}_{wh}$	คือ	อุณหภูมิเฉลี่ยบนพื้นผิวที่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน, °C
		สำหรับการแผ่รังสีความร้อน ($\overline{\mathrm{T}}_{_{\mathrm{wh}}}$ +273.15) , K
$\overline{T}_{wnh}$	คือ	อุณหภูมิเฉลี่ยบนพื้นผิวที่ไม่มีการจ่ายฟลักซ์ความร้อน, °C
		สำหรับการแผ่รังสีความร้อน ($\overline{\mathrm{T}}_{_{\mathrm{wnh}}}$ +273.15) , K
W _{st}	คือ	ความกว้างของแผ่นสเตนเลส เท่ากับ 0.242 m
α	คือ	ค่าการแพร่ความร้อน (Thermal diffusivity), W/m $^\circ$ C
β	คือ	สัมประสิทธิ์การขยายตัวตามความร้อนเชิงปริมาตร
3	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์การแผ่รังสีความร้อน
σ	คือ	ค่าคงที่ของ Stefan boltzman เท่ากับ 5.670373×10 ⁻⁸ W/m ² •K ⁴
ν	คือ	ค่าความหนืดเชิงจลน์ (Kinematic viscosity), m ² /s

3.3.3 การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อนบนพื้นผิว

สำหรับการกระจายสัมประสิทธิ์การพาความร้อนบนพื้นผิว สามารถทำได้โดยการนำ ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกอุณหภูมิที่ได้จากกล้องอินฟราเรด (Infrared camera) ซึ่งทำการเก็บข้อมูล อุณหภูมิในช่วงที่มีฟลักซ์ความร้อน และไม่มีฟลักซ์ความร้อนบนพื้นผิวแผ่นสเตนเลสอย่างละ 10 ชุด แล้วทำการวิเคราะห์เพื่อหานัสเซิลต์นัมเบอร์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) คัดแยกไฟล์ภาพที่ได้จากกล้องอินฟราเรด (Infrared camera) และทำการ แปลงไฟล์ภาพโดยใช้โปรแกรมของกล้องอินฟราเรด Testo (IR Soft) เป็นข้อมูลตารางตัวเลขอุณหภูมิ

- (2) นำไฟล์ข้อมูลตารางตัวเลขอุณหภูมิทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม MATLAB
- (3) เลือกข้อมูลให้เหลือเฉพาะส่วนที่ต้องการตามแนวพิกัดของแกน ดังแสดงในรูปที่
- 23

(4) ใช้ข้อมูลการกระจายอุณหภูมิบนพื้นผิว คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์การพาความ
 ร้อนบนพื้นผิวโดยสมการที่ (2) และคำนวณหาค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ที่กระจายทั่วทั้งพื้นผิว แล้วทำการ
 วิเคราะห์โดยใช้สมการที่ (7) ซึ่งตัวอย่างผลการวิเคราะห์ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ ดังแสดงในรูปที่ 23(ข)

(5) สำหรับการหาค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย (Average Nusselt number) ตามแนว รัศมีของเจ็ทในช่วง 0≤r/d≤4 โดยใช้สมการที่ (8)

รูปที่ 23 แสดงตัวอย่างผลการหาค่าการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ด้วยโปรแกรม MATLAB

3.4 การวัดการกระจายความเร็วและความปั่นป่วน

3.4.1 รายละเอียดของชุดทดลอง

รูปที่ 24 แสดงชุดทดลองที่ใช้ในการวัดความเร็ว เพื่อศึกษาลักษณะการกระจาย ความเร็วของเจ็ท โดยติดตั้งหัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hot-wire velocity probe) ดังแสดงในรูป ที่ 25 ยี่ห้อ Dantec dynamics รุ่น 55B01 มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของลวดร้อน 5 µm และยาว 1.25 mm มีช่วงในการวัดความเร็วตั้งแต่ 0.05 m/s – 500 m/s มีความถี่สูงสุดในการวัด 400 kHz ต่อเข้ากับชุดควบคุมอัตโนมัติปรับตำแหน่งการเคลื่อนที่ 2 แกน (2D Transverse system) ดังแสดง ในรูปที่ 26 โดยหัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hot-wire velocity probe) จะต่อกับเครื่องวัด ความเร็วลมแบบอุณหภูมิคงที่ (MiniConstant temperature anemometer, MiniCTA) ยี่ห้อ Dantec dynamic รุ่น 54T30 เพื่อแปลงสัญญาณไฟฟ้าที่ได้จากหัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hotwire velocity probe) เป็นความเร็ว และข้อมูลจะถูกเก็บด้วยตัวเก็บข้อมูล (Data acquisition system, DAQ) ยี่ห้อ National instrument measurement รุ่น NI 9215 with BNC และ ความเร็วในแต่ละจุดจะถูกบันทึกลงคอมพิวเตอร์

ร**ูปที่ 24** แสดงอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดการกระจายความเร็ว

ร**ูปที่ 25** แสดงอุปกรณ์หัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hot-wire velocity probe)

ร**ูปที่ 26** แสดงชุดควบคุมอัตโนมัติปรับตำแหน่งการเคลื่อนที่ 2 แกน (2D Transverse system)

3.4.2 การสอบเทียบความเร็วของหัววัดความเร็วลมแบบลวดร้อน

ในการใช้หัววัดความเร็วลมแบบลวดร้อนเพื่อวัดการกระจายของความเร็วเจ็ท จำเป็นต้องสอบเทียบความเร็วลมกับหัววัดความเร็วลมแบบลวดร้อนก่อนใช้งาน โดยมีอุปกรณ์วัด ความเร็วลม Pitot static tube ต่อเข้ากับมานอมิเตอร์สำหรับวัดผลต่างความดัน และคำนวณเป็นค่า ความเร็วเพื่อใช้ในการสอบเทียบ ซึ่งหัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hot-wire velocity probe) และ อุปกรณ์วัดความเร็วลม Pitot static tube ติดตั้งกับชุดจับยึดเพื่อไม่ให้มีการเคลื่อนที่ของหัววัดทั้ง สองชนิด และตำแหน่งที่วัดคือ ตรงกลางของปากทางออกเจ็ท ซึ่งกำหนดช่วงความเร็วในการวัดอยู่ ในช่วง 0 - 40 m/s และอุณหภูมิของเจ็ท 27°C ซึ่งเป็นช่วงที่ใช้ในการทดลอง โดยหัววัดความเร็ว แบบลวดร้อนวัดสัญญาณออกมาเป็นแรงดันไฟฟ้า (CTA voltage, E) ดังแสดงในรูปที่ 27 แสดงผล การสอบเทียบระหว่างความเร็วของเจ็ท และแรงดันไฟฟ้า

ร**ูปที่ 27** แสดงกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วของเจ็ทและแรงดันไฟฟ้า จากการสอบเทียบหัววัดความเร็วลมแบบลวดร้อน

ผลการสอบเทียบความเร็วของหัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hot-wire velocity probe) จะได้สมการทำนายความเร็วดังนี้

$$E^2 = 2.0338 + 1.2647(V)^{0.55}$$
(10)

3.4.3 วิธีการทดลอง

สำหรับการวัดการกระจายความเร็วของเจ็ท ได้ทำการควบคุมอุณหภูมิของเจ็ทให้ คงที่ที่ 27°C และค่าเรย์โนล์นัมเบอร์ (Re) คงที่เท่ากับ 20,000 กำหนดตำแหน่งวัดการกระจาย ความเร็วของเจ็ท โดยหัววัดความเร็วลมเลื่อนตามแนวแกน Y อยู่ในช่วง -2.5≤Y/d≤2.5 ที่ระยะห่าง จากปากทางออกท่อเจ็ท H=2d และ 4d ดังแสดงในรูปที่ 28 และตามแนวแกน Z จะกำหนด จุดอ้างอิงของแกน (YZ-axis) ตรงปากทางออกของเจ็ทท่อปกติ (Conventional pipe) โดยทำการวัด อยู่ในช่วง 0≤Z/d≤8 ดังแสดงในรูปที่ 29 ในการเคลื่อนที่ของหัววัดความเร็วแบบลวดร้อน (Hot-wire probe) ไป ณ ตำแหน่งต่างๆ ที่ต้องการวัดจะใช้ชุดควบคุมอัตโนมัติปรับตำแหน่งการเคลื่อนที่ 2 แกน (2D-Transverse system) และในการเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์นั้นจะใช้ความถึในการเก็บข้อมูล (Sample of frequency) 1 kHz และตัวอย่างในการเก็บข้อมูล (Number of samples) เท่ากับ 10,000 แล้วนำข้อมูลของการกระจายความเร็วที่ได้มาวิเคราะห์เพื่ออธิบายโครงสร้างการไหล

สำหรับความเร็วเฉลี่ยที่ปากทางออกของท่อเจ็ท ($\overline{\mathbf{V}}_{_{\mathrm{j}}}$) ที่ใช้ในการทดลองคำนวณ จากสมการดังต่อไปนี้

$$\overline{V}_{j} = \frac{\sum_{i=1}^{N} V_{i}}{N}$$
(11)

้สำหรับความเร็วที่เปลี่ยนแปลง ณ เวลาใดๆ (V') คำนวณจากสมการต่อไปนี้

$$\mathbf{V}_{t}^{\prime} = \mathbf{V}_{i} - \overline{\mathbf{V}}_{j} \tag{12}$$

สำหรับความเร็วของรากกำลังสองเฉลี่ย ($\mathbf{V}_{\mathrm{ms}}$) คำนวณจากสมการต่อไปนี้

$$V_{\rm ms} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{N} (V_i')^2}{N-1}}$$
(13)

้สำหรับอัตราส่วนความเร็ว (Normalized velocity) คำนวณจากสมการต่อไปนี้

Normalized velocity =
$$\frac{\overline{V}_{j}}{\overline{V}_{max}}$$
 (14)

สำหรับระดับความปั่นป่วน (Turbulence intensity, Tu) คำนวณจากสมการ

ต่อไปนี้

$$Tu = \frac{V_{ms}}{\overline{V}_{j}}$$
(15)

สำหรับพลังงานจลน์ความปั่นป่วน (Turbulence kinetic energy, k) คำนวณจาก อไปนี้

$$k = \frac{1}{2} \overline{V'_{i} V'_{i}} = \frac{1}{2} \left(\overline{V'^{2}_{x}} + \overline{V'^{2}_{y}} + \overline{V'^{2}_{z}} \right) = \frac{3}{2} \overline{V'^{2}_{j}}$$
(16)

โดยที่
$$_{f N}$$
 คือ จำนวนข้อมูลของความเร็วทั้งหมด V_{i} คือ ความเร็วที่เกิดขึ้น ณ เวลาใดๆ, m/s

รูปที่ 28 แสดงตำแหน่งวัดการกระจายความเร็วของเจ็ทตามแนวแกน Y

สมการต่อไปนี้

รูปที่ 29 แสดงตำแหน่งวัดการกระจายความเร็วของเจ็ทตามแนวแกน Z

4. การจำลองการไหลด้วยวิธีคำนวณทางพลศาสตร์ของไหล 4.1 สมการควบคุมการไหล

พฤติกรรมการไหลของของไหลสามารถอธิบายได้ด้วยสมการหลัก 3 สมการคือ สมการกฎทรงมวล (Continuity Equation) สมการโมเมนตัม (Momentum Equation) และสมการ พลังงาน (Energy Equation) ซึ่งเป็นสมการควบคุมการไหลแบบคงที่ 3 มิติ และเป็นการไหลแบบอัด ตัวไม่ได้ (Incompressible flow) สมการควบคุมการไหลในการคำนวณ ดังต่อไปนี้

สมการกฎทรงมวล (Continuity Equation)

$$\frac{\partial U_i}{\partial x_i} = 0 \tag{17}$$

สมการโมเมนตัม (Momentum Equation)

$$\rho \mathbf{U}_{i} \frac{\partial \mathbf{U}_{j}}{\partial \mathbf{x}_{i}} = \frac{\partial}{\partial \mathbf{x}_{i}} \left[\left(\mu \frac{\partial \mathbf{U}_{i}}{\partial \mathbf{x}_{j}} \frac{\partial \mathbf{U}_{j}}{\partial \mathbf{x}_{i}} \right) - \rho \overline{\mathbf{V}_{i}' \mathbf{V}_{j}'} \right] - \frac{\partial \mathbf{P}}{\partial \mathbf{x}_{j}}$$
(18)

สมการพลังงาน (Energy Equation)

$$\rho c_{p} U_{i} \frac{\partial T}{\partial x_{i}} = \frac{\partial}{\partial x_{i}} \left[k \frac{\partial T}{\partial x_{i}} - \rho c_{p} \overline{V_{i}' T'} \right]$$
(19)

โดยที่

- c_p คือ ความจุความร้อนจำเพาะที่ความดันคงที่, kJ/kg•K
- $\mathbf{U}_{i}$, $\mathbf{U}_{j}$ คือ ส่วนประกอบของความเร็วเฉลี่ย, m/s
- T คือ อุณหภูมิของของไหล, °C

4.2 แบบจำลองความปั่นป่วน

สำหรับการไหลแบบปั่นป่วนจะสามารถอธิบายพฤติกรรมของการไหลได้โดยใช้ แบบจำลองความปั่นป่วน ซึ่งงานวิจัยนี้สนใจแบบจำลองความปั่นป่วนชนิด Shear stress transport k-ω model (SST k-ω model) พัฒนาโดย Menter's [13] ได้รวมเอาแบบจำลอง 2 ชนิด ผสมผสานเข้าด้วยกันระหว่างการจำลองความปั่นป่วนแบบ k-ɛ model สำหรับการคำนวณการไหลที่ บริเวณชั้นไกลจากผนัง (Outer layer) และการจำลองความปั่นป่วนแบบ k-ω model สำหรับการ คำนวณการไหลที่บริเวณชั้นชิดผนัง (Inner layer) ดังแสดงในรูปที่ 30 ซึ่งการสับเปลี่ยนแบบจำลอง สามารถทำได้โดยใช้ Blending function ปรับเปลี่ยนค่าคงที่ของแบบจำลอง นอกจากนี้แบบจำลอง แบบ SST k-ω model ได้ทำการปรับปรุงค่า Eddy viscosity โดยการบังคับค่า Turbulent shear stress ให้มีขอบเขต การปรับปรุงนี้ทำให้การทำนายการไหลที่มี Adverse pressure gradient, Airfoils และ Transonic shock-waves ได้ดีขึ้น [14]

สมการพลังงานความปั่นป่วน (Turbulence kinetic energy, k)

$$\frac{\partial(\rho k)}{\partial t} + \frac{\partial(\rho V_{j}k)}{\partial x_{j}} = \tau_{w} \frac{\partial \overline{V}_{i}}{\partial x_{j}} - \beta^{*}k\rho\omega + \frac{\partial}{\partial x_{j}} \left[\left(\mu + \frac{\mu_{t}}{\sigma_{k}}\right) \frac{\partial k}{\partial x_{j}} \right]$$
(20)

สมการอัตราการสลายตัวเฉพาะ (Specific dissipation rate, ω)

$$\frac{\partial(\rho\omega)}{\partial t} + \frac{\partial(\rho V_{j}\omega)}{\partial x_{j}} = \frac{\alpha}{\nu_{t}} \tau_{w} \frac{\partial \overline{V}_{i}}{\partial x_{j}} - \beta \rho \omega^{2} + \frac{\partial}{\partial x_{j}} \left[\left(\mu + \frac{\mu_{t}}{\sigma_{\omega}} \right) \frac{\partial \omega}{\partial x_{j}} \right] + 2\rho(1 - F_{1})\sigma_{\omega^{2}} \frac{1}{\omega} \frac{\partial k}{\partial x_{j}} \frac{\partial \omega}{\partial x_{j}}$$
(21)

สมการ Blending function, F_1

$$F_{1} = \tanh\left\{\min\left[\max\left(\frac{\sqrt{k}}{\beta^{*}\omega y}, \frac{500\nu}{y^{2}\omega}\right), \frac{4\rho\sigma_{\omega 2}k}{CD_{k\omega}y^{2}}\right]\right\}^{4}$$
(22)

เมื่อ

$$CD_{k\omega} = \max\left(2\rho\sigma_{\omega^2}\frac{1}{\omega}\frac{\partial k}{\partial x_i}\frac{\partial\omega}{\partial x_i}, 10^{-10}\right)$$
(22.1)

สมการความหนืดแบบปั่นป่วน (Turbulent viscosity)

$$\mu_{t} = \min\left(\frac{\rho k}{\omega}, \frac{a_{1}\rho k}{SF_{2}}\right); a_{1} = 0.31$$
(23)

สมการ Blending function, F_2

$$F_{2} = \tanh\left[\max\left(\frac{2\sqrt{k}}{\beta^{*}\omega y}, \frac{500\nu}{y^{2}\omega}\right)\right]^{2}$$
(24)

สำหรับ Blending function, F₁ มีค่าเท่ากับ 1 ที่ขอบชั้นชิดผิวและมีค่าเข้าสู่ 0 เมื่อ ห่างออกจากขอบของชั้นชิดผิว (Free stream)

โดยค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองดั้งเดิมกำหนดเป็นดังนี้ - สัมประสิทธิ์ของแบบจำลองด้านในชั้นชิดผิว (Inner layer) $\sigma_{\rm k} = 1.176$, $\sigma_{\omega} = 2$, $\alpha = 0.5532$, $\beta = 0.075$ และ $\beta^* = 0.09$ - สัมประสิทธิ์ของแบบจำลองด้านนอกชั้นชิดผิว (Outer layer) $\sigma_{\rm k} = 1$, $\sigma_{\omega 2} = 1.168$, $\alpha = 0.4403$, $\beta = 0.0828$ และ $\beta^* = 0.09$

โดยที่ $au_{
m w}$ คือ ความเค้นเฉือนที่ผนัง (Wall shear stress), N/m ^{2}

 $\sigma_{\mathbf{k}}$ คือ ความปั่นป่วนของแพลนท์นัมเบอร์สำหรับพลังงานจลน์ปั่นป่วน

σ คือ ความปั่นป่วนของแพลนท์นัมเบอร์สำหรับอัตราการสลายเฉพาะ

 $\mathbf{v}_{t}$ คือ ความหนืดไหลวนคิเนเมติก (Kinematic eddy viscosity), m ^{2} /s

 $\mathbf{CD}_{\mathbf{k}\omega}$ คือ การแพร่ผ่านในแนวขวาง (Cross-diffusion)

4.3 การไหลบริเวณชั้นชิดผนัง

การไหลในกลุ่มที่มีผนังที่เป็นของแข็งมาเกี่ยวข้องทำให้มีโครงสร้างที่แตกต่างจาก การไหลปั่นป่วนแบบอิสระ ระบบตัวแปรไร้มิติจึงได้นำมาใช้เพื่อช่วยในการวิเคราะห์เพื่อหาความ เชื่อมโยงของผลที่ได้จากการทดลอง สำหรับการไหลของของไหลที่ขอบชิดผนังจะประกอบไปด้วย บริเวณหลักๆ 2 บริเวณคือ บริเวณชั้นใน (Inner layer) ซึ่งมีระยะประมาณ 10% ถึง 20% ของชั้น ความหนาชิดผิว ค่าของความเค้นเฉือนเกือบจะคงที่ และมีค่ากับความเค้นเฉือนที่ผนัง τ_w ที่ชั้นนี้จะมี ชั้นย่อยๆ 3 ชั้นคือ Linear sub-layer ซึ่งความหนืดมีอิทธิพลหลักต่อการไหล ชั้นที่สอง Buffer layer ทั้งความหนืด และความปั่นป่วนมีอิทธิพลต่อการไหลในระดับเกือบเท่ากัน และชั้นที่สามคือ Log-law ความปั่นป่วนเป็นตัวการหลักที่ส่งผลต่อความเค้นเฉือนสำหรับบริเวณชั้นนอก (Outer layer) หรือ Law of the wake เป็นบริเวณที่การไหลได้รับอิทธิพลของความเฉื่อยของการไหลเป็นหลัก และเป็น อิสระต่อปัจจัยด้านความหนืดของของไหล ดังแสดงในรูปที่ 30

สมการตัวแปรไร้มิติของระยะห่างชั้นชิ้ดผิว (Dimensionless wall distance, y⁺) สามารถคำนวณได้จากความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

$$y^{+} = \frac{y V_{\tau}}{v}$$
(25)

เมื่อ

$$\mathbf{V}_{\tau} = \sqrt{\frac{\tau_{w}}{\rho}} \tag{26}$$

ความเร็วไร้มิติ (Dimensionless velocity) สามารถคำนวณได้จากความสัมพันธ์

ดังต่อไปนี้

$$\mathbf{V}^{+} = \frac{\mathbf{V}}{\mathbf{V}_{\tau}} \tag{27}$$

โดยที่	V	คือ ความเร็ว (Velocity), m/s
	V_{τ}	คือ ความเร็วเฉือน (Shear velocity), m/s
	$\tau_{\rm w}$	คือ ความเค้นเฉือนที่ผนัง (Wall shear stress), N/m ²
	У	คือ ระยะห่างจากชั้นชิดผนัง, m
t		$\frac{1}{2}$
		- inner layer

รูปที่ 30 แสดงการกระจายความเร็วที่บริเวณใกล้ผนัง [15]

4.4 การสร้างแบบจำลอง

งานวิจัยนี้ใช้โปรแกรม ANSYS Version 13.0 (Fluent) โดยสร้างแบบจำลอง 3 มิติ ให้เหมือนกับการทดลอง แบบจำลองการไหลแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

 (1) แบบจำลองการไหลของท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ดังแสดง ในรูปที่ 31 จากรูปโมเดลประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นส่วนที่เป็นท่อเจ็ท มีขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางคงที่เท่ากับ 17.2 mm ท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ มีขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางคงที่ D=4d ความยาวของท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ คงที่ L=2d ส่วน ที่สองเป็นส่วนของรูเจาะเพื่อเหนี่ยวนำอากาศ มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเท่ากับ 0.5d จำนวนรูที่เจาะ
 และ 8 รู สำหรับส่วนที่สามเป็นส่วนของบริเวณที่เจ็ทพุ่งชนพื้นผิว มีขนาดกว้าง×ยาว เท่ากับ 14d×14d และระยะจากปากทางออกท่อเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d, 6d และ 8d ตามลำดับ

(2) แบบจำลองการไหลของท่อเจ็ทพุ่งชนแบบติดปลอกท่อ ดังแสดงในรูปที่ 32 จาก รูป แบบจำลองประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นส่วนที่เป็นท่อเจ็ท มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางคงที่ เท่ากับ 17.2 mm ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของปลอกท่อ ที่ D=2d, 3.3d, 4d, 6d และ 8d โดยมี ความยาวของปลอกท่อ ที่ L=2d, 4d และ 6d ตามลำดับ ส่วนที่สองเป็นส่วนของบริเวณที่เจ็ทพุ่งชน พื้นผิว มีขนาดกว้าง×ยาว เท่ากับ 14d×14d และระยะจากปากทางออกท่อเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d, 6d, 8d, 10d และ 12d ตามลำดับ

รูปที่ 31 แสดงแบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ

รูปที่ 32 แสดงแบบจำลองของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ

4.5 การสร้างกริด

กริด (Mesh) ที่ใช้ในแบบจำลองจะมีลักษณะเป็นลูกบาศก์สี่เหลี่ยมผืนผ้า ลักษณะ กริดของแบบจำลองเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ดังแสดงในรูปที่ 33 และเจ็ทพุ่งชนแบบติดปลอกท่อ ดังแสดงในรูปที่ 34 โดยบริเวณตรงกลางจากปากทางออกท่อถึง พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน และพื้นที่ผิวพุ่งชนมีความละเอียดสูง ซึ่งบริเวณดังกล่าวต้องการความละเอียดใน การคำนวณสูง บริเวณปากทางออกของเจ็ท และพื้นที่ผิวพุ่งชนมีลักษณะกริด (Mesh) เป็นชั้น ๆ ซึ่งมี ความละเอียดสูงจากปลายทั้งสองข้าง ความละเอียดจะลดลงเมื่อห่างจากบริเวณปากทางออกของเจ็ท และพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ในขั้นตอนการสร้างกริดนี้ ได้กำหนดพื้นผิวของแบบจำลองเพื่อสร้างเงื่อนไข ขอบเขตที่ใช้ในการคำนวณ

สำหรับการไหลบริเวณใกล้พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนมีการเปลี่ยนแปลงความเร็วที่ไหลออก จากท่อเจ็ทอย่างกะทันหัน ซึ่งบริเวณดังกล่าวต้องการความแม่นยำสูง จึงมีการกำหนดค่า y⁺ ≅ 5 [16] โดยใช้ความสัมพันธ์ในสมการที่ 24 คำนวณบริเวณใกล้ชั้นชิดผนัง (Near-wall) ที่เจ็ทพุ่งชน โดยการ กำหนดอัตราส่วนของกริด (Mesh) บริเวณชั้นชิดผนังดังต่อไปนี้

- จำนวนแถวที่ต้องการแบ่งกริด (Number of divisions) เท่ากับ 200
- อัตราส่วนการแบ่งกริด (Bias factor) เท่ากับ 10

รูปที่ 34 แสดงรายละเอียดของกริดภายในของแบบจำลองการไหลของเจ็ทพุ่งชน แบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ

4.6 การกำหนดเงื่อนไขขอบเขต

สำหรับการจำลองการไหลของเจ็ทที่ไหลพุ่งชนพื้นผิวแบบไหลต่อเนื่อง ได้วิเคราะห์ การไหลเป็นแบบไม่เปลี่ยนแปลงตามเวลา (Steady flow) ไม่พิจารณาผลจากการถ่ายเทความร้อน และไม่คิดการสูญเสียความร้อน โดยกำหนดให้อุณหภูมิมีค่าคงที่ ไม่คิดผลของความเร่งโน้มถ่วง สำหรับโมเดลของความปั่นป่วนใช้แบบจำลอง Shear Stress Transport k-ω (SST) model โดย บริเวณผนังที่เจ็ทพุ่งชนกำหนดเป็นแบบไม่มีการลื่นไถล (No slip condition)

จากรูปที่ 35 แสดงการกำหนดเงื่อนไขขอบเขตของการไหล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 บริเวณหลักๆ คือ บริเวณที่ 1 Velocity inlet (สีน้ำเงิน) คือ พื้นผิวที่กำหนดให้เป็นทางเข้าของการ ไหล โดยกำหนดลักษณะของทางเข้าในรูปของความเร็วของการไหล ส่วนที่ 2 Wall (สีขาว) คือ พื้นผิว ที่กำหนดให้เป็นผนังของการไหล ซึ่งพื้นที่ที่กำหนดจะอยู่ในส่วนของผนังของท่อเจ็ท ท่อขยายหน้าตัด ที่มีการเหนี่ยวนำอากาศ และพื้นที่ผิวที่เจ็ทพุ่งชนที่มีฟลักซ์ความร้อนคงที่ บริเวณที่ 3 Pressure outlet (สีแดง) คือ พื้นผิวที่กำหนดให้เป็นทางออกของการไหล โดยกำหนดลักษณะของทางออกใน รูปแบบของความดันที่ทางออกของการไหล

รูปที่ 35 แสดงการกำหนดเงื่อนไขขอบเขตของการจำลองการไหล

การกำหนดเงื่อนไขของผนังของการไหล ความดันทางออก และความเร็วได้กำหนด

ดังต่อไปนี้

เงื่อนไขขอบเขตทางออก

(1) กำหนดความเร็วของไหลที่ปากทางออกของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติเท่ากับการ ทดลองจริง ดังแสดงในรูปที่ 36 ที่ Re=20,000

(2) กำหนดอุณหภูมิทางปากทางออกเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติเท่ากับ 27°C (300 K)

(3) กำหนดให้ความดันทางออกของการไหลเท่ากับความดันบรรยากาศ (ความดัน เกจมีค่าเท่ากับ 0 Pa)

(4) กำหนดอุณหภูมิทางออกเท่ากับ 26°C (299 K) ซึ่งเท่ากับการทดลองจริง

เงื่อนไขขอบเขตของผนังพุ่งชน

- (1) กำหนดให้ผนังไม่มีการไถลหรือเคลื่อนที่ (No slip condition)
- (2) กำหนดฟลักซ์ความร้อน (Heat flux) บนผนังพุ่งชนเท่ากับการทดลองจริง

รูปที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบความเร็วของเจ็ทพุ่งชนที่ปากทางออกเจ็ทท่อปกติระหว่างการทดลอง กับการจำลองการไหลทางพลศาสตร์ของไหล (ที่ระยะพุ่งชน H=8d)

4.7 วิธีการคำนวณ

สำหรับวิธีการคำนวณ ได้กำหนดอัลกอริทึมเป็นแบบ SIMPLE (Semi-Implicit Method for Pressure-Linked Equation) โดยรายละเอียดของ Spatial discretization ในแต่ละ สมการที่ใช้ในการคำนวณกำหนดตามตารางที่ 2 โดยกำหนดเงื่อนไขในการหยุดประมวลผลที่ค่าความ ผิดพลาด (Residuals) เท่ากับ 1×10⁻⁴ [16]

ตารางที่ 2 แสดงการกำหนดรายละเอียดของเงื่อนไข Spatial discretization [17]

Data	Scheme
Gradient	Least squares cell based
Pressure	Second order upwind
Momentum	Second order upwind
Turbulent kinetic energy, k	Second order upwind
Specific dissipation rate, ω	Second order upwind
Energy	Second order upwind

5. ผลการทดลองและอภิปรายผล

สำหรับหัวข้อผลการทดลองและอภิปรายผลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ ส่วน แรกเป็นผลการศึกษาในกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และส่วน ที่สองเป็นผลการศึกษาเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ

รูปที่ 37 แสดงการเปรียบเทียบการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน กับงานวิจัยอื่นๆ ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวพุ่งชน H/d=6 เรย์โนลด์นัมเบอร์ Re=23,000 ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อเจ็ท d=17.2 mm ซึ่งใกล้เคียงกันกับงานวิจัยอื่นๆ โดย ภาพรวมพบว่า ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Lytle, Webb [18], Gao [6] และงานวิจัยของ Gulati [19] ที่ได้ใช้แผ่นสเตนเลสบาง (Stainless foil) เป็นผนังที่เจ็ทพุ่ง ชน จากการทดลองพบว่า การกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์มีลักษณะที่สอดคล้องกัน แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ Lee [20], Baughn และ Shimuzu [21] ให้ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำ กว่าการทดลอง (Present results) เนื่องจากพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนได้ใช้แผ่น Liquid crystal thermography ในการทดลอง และอาจจะเกิดจากความหนา (Thickness) ของพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำความร้อน และสัมประสิทธิ์การพาความร้อน (Heat transfer coefficient)

รูปที่ 37 แสดงการเปรียบเทียบการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนตามแนวศูนย์กลาง ท่อเจ็ทกับงานวิจัยอื่นๆ (ที่เงื่อนไข H/d=6, เจ็ทอากาศ, Re=23,000)

5.1 กรณีศึกษาเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ 5.1.1 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

รูปที่ 38 แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนกรณีระยะจาก ปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d, H=6d และ H=8d โดยภาพรวมนัสเซิลต์นัมเบอร์มีค่า สูงบริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน และจะค่อยๆ ลดลงตามแนวรัศมี สำหรับกรณีของเจ็ทจากท่อปกติ ที่ ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (รูปที่ 38(a)) จะปรากฏบริเวณที่มีค่านัสเซิลต์- นัมเบอร์สูงสุดอยู่สองตำแหน่งคือ บริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน และอยู่บริเวณในช่วง -2<X/d<2 ซึ่ง เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป สำหรับกรณีที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนอยู่ ในช่วงที่ต่ำ [22] ในกรณีของเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำของอากาศแบบ 4 รู (รูป ที่ 38(g)) จะปรากฏบริเวณที่มีค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดอยู่สองตำแหน่งเช่นเดียวกับเจ็ทท่อปกติ แต่ ในกรณีของเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัด (รูปที่ 38(d), 38(j) และ 38(m)) จะไม่ปรากฏบริเวณค่านัสเซิลต์ นัมเบอร์สูงสุดลำดับที่สอง (Secondary peak) โดยค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดจะปรากฏบริเวณ ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน (Stagnation point) เพียงแค่จุดเดียว ในขณะที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึง พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนเพิ่มขึ้น H=6d และ 8d การกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์มีลักษณะใกล้เคียงกับกรณี เจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

(ที่เงื่อนไข L=2d, เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.1.2 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่ง

รูปที่ 39 แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่ เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขความยาวของเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ L=2d และ ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d, 6d และ 8d ตามลำดับ โดยภาพรวมพบว่า เจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ สำหรับบางกรณีสามารถให้ค่านัสเซิลต์นัม เบอร์สูงกว่าเจ็ทจากท่อปกติ โดยเฉพาะบริเวณที่เจ็ทพุ่งชน อยู่ในช่วง -2≤X/d≤2 ในกรณีระยะพุ่งชน H=4d (รูปที่ 39(ก)) ที่เงื่อนไขท่อขยายหน้าตัดที่ไม่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และกรณีท่อขยาย หน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ที่จุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนสูง กว่า 2.60% และ 6.68% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าว เกิดจากความปั่นป่วนที่เกิดขึ้นของเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเหนี่ยวนำอากาศ ก่อนพุ่งชนพื้นผิว มีค่าสูงกว่าเจ็ทท่อปกติ

ชน

สำหรับระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=6d (รูปที่ 39(ข)) เจ็ท จากท่อขยายหน้าตัดแบบไม่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และกรณีเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการ เจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 8 รู ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนสูงกว่า 9.01% และ 5.98% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ส่วนกรณีที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึง พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (รูปที่ 39(ค)) เจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนสูงกว่า 2.01% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบ ท่อปกติ แต่กรณีอื่นๆ ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนสูงกว่า 2.101% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ปกติ

รูปที่ 39 แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.1.3 เส้นทางความเร็วจากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชนพื้นผิว

รูปที่ 40 แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamlines) ของเจ็ทอากาศบนระนาบ Y-Z ตรง กลางเจ็ทจากผลการจำลองทางพลศาสตร์ของไหล กรณีท่อขยายหน้าตัดที่ความยาวท่อ L=2d และ เส้นผ่านศูนย์กลางภายใน D=4d จากรูปพบว่า เจ็ทที่ไหลออกจากท่อขยายหน้าตัดที่ไม่มีการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศจะมีอากาศรอบๆ เจ็ทเข้ามาผสมภายในท่อขยายหน้าตัดเพิ่มขึ้นแล้วพุ่งชนพื้นผิว ทันที ดังแสดงในรูปที่ 40(a), 40(d) และ 40(g) ซึ่งจะแตกต่างจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู (รูปที่ 40(b), 40(e) และ 40(h)) จะมีการดึง (Entrainment) ของอากาศ บริเวณด้านหลังท่อขยายหน้าตัดใหญ่เข้ามาผสมกับเจ็ทเพิ่มขึ้น โดยมีการดึง opennetiviามาผสมกับเจ็ท ลดลงเมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนเพิ่มขึ้น สำหรับท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะ รูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 8 รู (รูปที่ 40(c), 40(f) และ 40(i)) อากาศรอบๆ เจ็ททั้งบริเวณด้านหลัง และ ด้านหน้าของท่อขยายหน้าตัดจะถูกดึงเข้ามาผสมกับเจ็ทภายในท่อขยายหน้าตัดเพิ่มขึ้นมากกว่าเมื่อ เทียบกับกรณีจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู ที่เงื่อนไขระยะจากปาก ทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เท่ากัน ก่อนเจ็ทพุ่งชนพื้นผิว ซึ่งมีผลต่อบริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่ง ชนมอัตราการถ่ายเทความร้อนสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเจ็ทจากท่อปกติ พิจารณาได้จากค่านัสเซิลต์ นัมเบอร์บริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนเพิ่มขึ้น ดังแสดงในรูปที่ 38

ร**ูปที่ 40** แสดงเส้นทางความเร็วของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิวจากการจำลองลักษณะการไหล (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.1.4 กระจายความเร็วเจ็ทในแนวแกนเจ็ทจากการจำลองลักษณะการไหล

รูปที่ 41 แสดงลักษณะการกระจายความเร็วในแนวแกนเจ็ท (Z-axis) ที่เงื่อนไข ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d, 6d และ 8d ตามลำดับ โดยภาพรวมพบว่า ลักษณะการกระจายความเร็วของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศสูง ตรงบริเวณปากทางออกเจ็ท และจะค่อยๆ ลดลงตามระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น (รูปที่ 41(ก), 41 (ข) และ 41(ค)) สำหรับระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (รูปที่ 41(ก)) พบว่า ลักษณะการกระจายความเร็วในแนวแกนเจ็ท กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ มีลักษณะการกระจายความเร็วใกล้เคียงกับกรณีเจ็ทพุ่ง ชนแบบท่อปกติ ในขณะที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทพุ่งชนพื้นผิวเพิ่มขึ้นเป็น H=6d และ 8d (รูปที่ 41(ข) และ 41(ค)) พบว่า กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ให้ค่าการกระจายความเร็วในแนวแกนเจ็ทต่ำกว่าเมื่อเทียบกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ซึ่งเป็น สาเหตุที่ทำให้ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวนั้น มีลักษณะไม่แตกต่างจากกรณีเจ็ท พุ่งชนแบบท่อปกติ

ร**ูปที่ 41** แสดงกระจายความเร็วเจ็ทในแนวแกนเจ็ทจากการจำลองลักษณะการไหล (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.1.5 การกระจายความดันบนผนังที่เจ็ทพุ่งชนจากการจำลองลักษณะการไหล

รูปที่ 42 แสดงลักษณะการกระจายความดันบนผนังที่เจ็ทพุ่งชน (X/d=0) ที่เงื่อนไข ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d, 6d และ 8d ตามลำดับ โดยภาพรวมพบว่า ลักษณะการกระจายความดันบนผนังของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ อากาศสูงตรงบริเวณปากทางออกเจ็ท และจะค่อยๆ ลดลงตามแนวรัศมีของเจ็ทเพิ่มขึ้น (รูปที่ 42(ก), 42(ข) และ 42(ค)) สำหรับระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (รูปที่ 42(ก)) พบว่า การกระจายความดันบนผนังที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ อากาศ มีลักษณะการกระจายความดันใกล้เคียงกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่เงื่อนไข ระยะจากปากทางออกเจ็ทพุ่งชนพื้นผิวเพิ่มขึ้นเป็น H=6d และ 8d (รูปที่ 42(ข) และ 42(ค)) พบว่า กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ให้ค่าการกระจายความดันบนผนัง ที่เจ็ทพุ่งชนต่ำกว่าเมื่อเทียบกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลักษณะการ กระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิว มีลักษณะไม่แตกต่างจากกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

ร**ูปที่ 42** แสดงกระจายความดันบนผนังที่เจ็ทพุ่งชนจากการจำลองลักษณะการไหล (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.2 กรณีศึกษาเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ 5.2.1 ลักษณะการกระจายนัสเชิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

รูปที่ 43, 44 และ 45 แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d, 4d และ 6d ตามลำดับโดยภาพรวมพบว่า ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์มีค่าสูงบริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน (Stagnation point)แล้วค่อยๆ ลดลงตามแนวรัศมีของเจ็ท สำหรับบางเงื่อนไขของเจ็ทแบบติดตั้ง ปลอกท่อ ที่เงื่อนไข S=2d (H=4d, L=2d) (รูปที่ 43(j)) จะปรากฏบริเวณที่มีค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ สูงสุด (Peak) อยู่ 2 บริเวณคือ บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนและห่างออกจากแนวศูนย์กลางตาม แนวรัศมี -2≤r/d≤2 ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า "Secondary peak heat trasfer" [21], [23] จะให้ค่าการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ สำหรับกรณีของเจ็ท พุ่งชนแบบท่อปกติ ที่เงื่อนไขที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวพุ่งชน H=4d, 6d, 8d, 10d และ 12d ตามลำดับ ไม่ปรากฏบริเวณของค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดอันดับที่ 2 (Secondary peak) โดย ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดจะปรากฏบริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนเพียงจุดเดียวเท่านั้น รูปที่ 43 ที่ระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d (H=4d, 6d และ 8d) พบว่า ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (L=2d) กรณีเส้น ผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 6d (รูปที่ 43(d), 43(g), 43(j) และ 43(m)) ตามลำดับ ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ บริเวณในช่วง -3≤r/d≤3 ซึ่งจะเห็นได้ ชัดเจนโดยเฉพาะบริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน ในขณะที่กรณีระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชน H=6d (L=4d) ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ของเจ็ทแบบติดปลอกท่อสูงกว่าเจ็ทจากท่อปกติบาง กรณี เช่น กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d (รูปที่ 43(k)) ส่วนที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออก เจ็ทถึงพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชน H=6d (L=6d) การกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์ กรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง ปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d (รูปที่ 43(f), 43(l) และ 43(l)) ตามลำดับ ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูง กว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ จะเห็นได้ชัดเจนอยู่ในช่วง -1.5≤r/d≤1.5 ซึ่งค่าการกระจายนัสเซิลต์นัม เบอร์สูง กว่าเจ็ทมากขึ้น มีความเร็วเจ็ทเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการถ่ายเทความร้อนที่สูงขึ้น ซึ่งจะกล่าวต่อไปในบทผล การศึกษาลักษณะการไหลของเจ็ท

รูปที่ 44 ที่ระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=4d (H=6d, 8d และ 10d) พบว่า ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=6d (L=2d) กรณีเส้น ผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, และ 4d (รูปที่ 44(d), 44(g) และ 44(j)) ตามลำดับ ให้ค่าการ กระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติที่อยู่ในช่วง -2.5≤r/d≤2.5 ในขณะที่เงื่อนไข ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (L=4d) เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d และ 4d(g) ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ทพุ่งชน H=8d (L=4d) เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d และ 4d (รูปที่ 44(e) และ 44(k)) ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ปกติ ส่วนเงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=10d (L=6d) เจ็ทพุ่งชนแบบติด ปลอกท่อ ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ใกล้เคียงกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

รูปที่ 45 ที่ระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=6d (H=8d, 10d และ 12d) พบว่า ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (L=2d) กรณี เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, และ 4d (รูปที่ 45(d), 45(g) และ 45(j)) ตามลำดับ จะให้ ค่าการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนบริเวณจุดศูนย์กลาง ที่เจ็ทพุ่งชน อยู่ในช่วง $-2 \le r/d \le 2$ ในขณะที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เล็ทถึงพื้นผิวที่เจ็กพุ่งชน H=10d (L=4d) กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=3.3d (รูปที่ 45(h)) จะให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูง กว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ส่วนเงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ท พุ่งชน H=12d (L=6d) กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 8d (รูปที่ 45(f), 45(l) และ 45(r)) ตามลำดับ ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ จะเห็นได้ชัดเจนบริเวณ ในช่วง $-1 \le r/d \le 1$

โดยภาพรวมพบว่า ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (S) เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ (D) และความยาวปลอกท่อ (L) มีผลต่อค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ที่สูงขึ้น เนื่องจากเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ สามารถดึงอากาศเข้ามาผสมกับลำเจ็ทมากขึ้น ส่งผลให้ ความเร็วของลำเจ็ทเพิ่มสูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ สร้างความปั่นป่วนภายในปลอกท่อ ให้การ ถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่

ที่เงื่อนไขระยะ S=2d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 44 แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=4d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 45 แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=6d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.2.2 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่ง

รูปที่ 46, 47, และ 48 แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่าน จุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d, 4d และ 6d ตามลำดับ โดยภาพรวมพบว่า ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์มีค่าสูงสุดบริเวณจุด ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน และลดลงตามแนวรัศมีของเจ็ท ในขณะที่ระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึง พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) และความยาวปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์ ลดลง แต่อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์ลำดับที่สอง (Secondary peak) เกิดขึ้นที่ เงื่อนไขระยะจากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) เพียง กรณีเดียว ซึ่งค่าการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์สูงขึ้น เป็นผลมาจากเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อมี การเหนี่ยวนำอากาศเข้ามาผสมกับลำเจ็ทมากขึ้น ทำให้ความเร็วเจ็ทเพิ่มขึ้น

รูปที่ 46 กรณีที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d (H=4d, 6d และ 8d) จากผลการศึกษาขนาดความยาวปลอกท่อ L=2d (รูปที่ 46(ก)) พบว่า ใน บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน (Stagnation point) กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 6d สามารถให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่า 3.08%, 3.18%, 13.07% และ 6.37% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=8d ให้ค่านัสเซิลต์ นัมเบอร์สูงกว่า 3.08%, 3.18%, 13.07% และ 6.37% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=8d ให้ค่านัสเซิลต์ นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ L=4d (รูปที่ 46(ข)) พบว่า ในบริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d และ D=4d ให้ ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่า 1.70% และ 5.56% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ส่วน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 6d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์โกล้เคียงกับเจ็ทพุ่งชน แบบท่อปกติ เละเมื่อเพิ่มความยาวปลอกท่อ L=6d (รูปที่ 46(ค)) พบว่า ในบริเวณจุดศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 6d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์โกล้เคียงกับเจ็ทพุ่งชน แบบท่อปกติ ส่วน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 6d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์โกล้เคียงกับเจ็ทพุ่งชน แบบท่อปกติ ส่วน กรณีที่เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d และ 4d สามารถให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่า 2.70% และ 3.73% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง ปลอกท่อ D=3.3d, 6d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

รูปที่ 47 กรณีที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=4d (H=6d, 8d และ 10d) จากผลการศึกษาขนาดความยาวปลอกท่อ L=2d (รูปที่ 47(ก)) พบว่า ใน บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d สามารถให้ ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่า 21.42%, 13.31% และ 13.15% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบ ท่อปกติ เมื่อเพิ่มระยะความยาวปลอกท่อ L=4d และ 6d (รูปที่ 47(ข) และ 47(ค)) พบว่า ในบริเวณ จุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d เท่านั้น สามารถให้ค่านัสเซิลต์นัม เบอร์สูงกว่า 3.01% และ 8.52% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่กรณีเส้น ผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 6d และ 8d ไม่สามารถช่วยเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ให้สูงกว่า เจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

ชน

รูปที่ 46 แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=2d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 47 แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=4d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 48 กรณีที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=6d (H=8d, 10d และ 12d) จากผลการศึกษาขนาดความยาวปลอกท่อ L=2d (รูปที่ 48(ก)) พบว่า ใน บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d สามารถให้ ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่า 4.78%, 1.61% และ 0.58% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ปกติ ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=6d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ไม่แตกต่าง จากเจ็กพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางของเจ็ทแบบติดปลอกท่อ L=4d (รูปที่ 48(ข)) พบว่า ใน บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=6d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ไม่แตกต่าง จากเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ แต่เมื่อทำการเพิ่มระยะความยาวปลอกท่อ L=4d (รูปที่ 48(ข)) พบว่า ใน บริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางของเจ็ทแบบติดปลอกท่อ D=3.3d, 4d และ 6d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่า 11.25%, 2.31% และ 1.96% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชน แบบท่อปกติ สำหรับที่เงื่อนไขความยาวปลอกท่อเพิ่มเป็น L=6d (รูปที่ 48(ค)) พบว่า ในบริเวณจุด ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d, 6d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์ นัมเบอร์สูงกว่า 10.48%, 16.37%, 5.14%, 0.18% และ 8.61% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชน แบบท่อปกติ ซึ่งการเพิ่มขึ้นของค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เป็นผลมาจากการเหนี่ยวนำอากาศของเจ็ทแบบ ติดปลอกท่อเพิ่มขึ้น ช่วยสร้างความปันป่วนภายในปลอกท่อ และเพิ่มความเร็วเจ็ทที่สูงขึ้น

รูปที่ 48 แสดงลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่ผ่านจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน ที่เงื่อนไขระยะ S=6d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.2.3 ลักษณะการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

ในการหาค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ได้ทำการหาค่าอุณหภูมิ เฉลี่ยที่กระจายบนพื้นผิวในช่วง 0≤r/d≤1 และ 0≤r/d≤4

รูปที่ 49 แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤1 และ 0≤r/d≤4 ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d (H=4d, 6d และ 8d) จากผลการศึกษาพบว่า เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น แนวโน้มของค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยจะลดลง ซึ่งโดยภาพรวมเห็นได้ชัดว่า เจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้ง ปลอกท่อที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง D=4d (รูปที่ 49(ก) และ 49(ข) สามารถให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ เฉลี่ยบนพื้นผิวตามแนวรัศมี (r/d) สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ และเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ กรณีอื่นๆ

รูปที่ 49 แสดงบริเวณช่วงรัศมีที่ใช้ในการหาค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิว

สำหรับค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤1 (รูปที่ 50(ก)) ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 6d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 3.22%, 5.24%, 12.59% และ 7.26% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่กรณี เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเล็กน้อยเพียง 0.14% เมื่อเทียบกับ เจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ สำหรับเงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=6d (ความ ยาวปลอกท่อ L=4d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d เพียงกรณีเดียว ที่ให้ค่านัสเซิลต์ นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 2.82% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ แต่เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ท ถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (ความยาวปลอกท่อ L=6d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 0.95% และ 3.85% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ท พุ่งชนแบบท่อปกติ

สำหรับค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤4 (รูปที่ 50(ข)) ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 6d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 8.05%, 14.38%, 25.42% และ 7.44% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่ กรณีระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=6d (ความยาวปลอกท่อ L=4d) พบว่า กรณี เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=3.3d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 3.36% และ 10.31% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อระยะจากปากทางออก เจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (ความยาวปลอกท่อ L=6d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่าเพียงเล็กน้อย 1.41%, 0.62% และ 2.92% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนท่อปกติ

โดยภาพรวมพบว่า การกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วง รัศมี 0≤r/d≤1 และ 0≤r/d≤4 (รูปที่ 50(ก) และ 50(ข)) ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึง พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d สามารถให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์แนวโน้มเดียวกัน ที่ระยะจากปากทางออก เจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) เท่านั้น ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ท พุ่งชนแบบท่อปกติ สำหรับทุกเงื่อนไข ยกเว้นกรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=8d

รูปที่ 50 แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนที่เงื่อนไขระยะ S=2d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 51 แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤1 และ 0≤r/d≤4 ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=4d (H=6d, 8d และ 10d) จากผลการศึกษากรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อพบว่า เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ท ถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น แนวโน้มของค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยจะลดลง ซึ่งโดยภาพรวมเห็น ได้ชัดเจนว่า กรณีที่เส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d (รูปที่ 51(ก) และ 51(ข)) สามารถให้ ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวตามแนวรัศมี (r/d) สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ และเจ็ทพุ่งชน แบบติดตั้งปลอกท่อกรณีอื่นๆ ยกเว้นที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d ที่ระยะจากปาก ทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=6d (ความยาวปลอกท่อ L=2d)

สำหรับค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤1 (รูปที่ 51(ก)) ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=6d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 15.04%, 9.71% และ 10.39% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่เงื่อนไขระยะจากปาก ทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (ความยาวปลอกท่อ L=4d) และ 10d (ความยาวปลอกท่อ L=6d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d เพียงกรณีเดียว ที่ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย สูงกว่า 6.49% และ 4.15% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

สำหรับค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤4 (รูปที่ 51(ข)) ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=6d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 16.72%, 6.28% และ 12.60% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่ระยะจากปาก ทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (ความยาวปลอกท่อ L=4d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง ปลอกท่อ D=4d เพียงกรณีเดียว ที่ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 5.31% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชน แบบท่อปกติ แต่เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=10d (ความยาวปลอกท่อ L=6d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อทุกกรณีให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบ ท่อปกติ ซึ่งอาจเกิดจากความปั่นป่วนที่ลดลง เนื่องจากความยาวปลอกท่อเพิ่มขึ้น (L) การถ่ายเท ความร้อนจึงเกิดขึ้นเฉพาะบริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน (Stagnation point) เท่านั้น

รูปที่ 51 แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนที่เงื่อนไขระยะ S=4d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 52 แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤1 และ 0≤r/d≤4 ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=6d (H=8d, 10d และ 12d) จากผลการศึกษาพบว่า เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น แนวโน้มของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยลดลง ซึ่งโดยภาพรวมเห็นได้ชัดเจน ที่เงื่อนไขเส้นผ่านศูนย์กลาง ของเจ็ทแบบติดปลอกท่อ D=3.3d (รูปที่ 52(ก) และ 52(ข)) สามารถให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบน พื้นผิวตามแนวรัศมี (r/d) สูงกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

สำหรับค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤1 (รูปที่ 52(ก)) ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 3.60%, 2.86% และ 3.19% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ สำหรับเงื่อนไขระยะจากปาก ทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=10 (ความยาวปลอกท่อ L=4d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง ปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 2.19%, 10.76%, 3.18% และ 2.29% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ส่วนที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ท ถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=12d (ความยาวปลอกท่อ L=6d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 8.64%, 13.99%, 2.33% และ 5.75% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

สำหรับค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนในช่วงรัศมี 0≤r/d≤4 (รูปที่ 52(ข)) ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 2.56%, 1.20% และ 3.61% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่ระยะจากปากทางออก เจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=10 (ความยาวปลอกท่อ L=4d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่าเล็กน้อยเพียง 0.12%, 6.02%, 1.76% และ 0.68% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ยกเว้นกรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=3.3d ส่วนที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=12 (ความยาวปลอกท่อ L=6d) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ เฉลี่ยสูงกว่า 4.69%, 8.20%, 1.04% และ 4.37% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ซึ่ง เห็นได้ชัดว่า ระยะความยาวปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น และขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ (D) ลดลง ส่งผลให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงขึ้น

รูปที่ 52 แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนที่เงื่อนไขระยะ S=6d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 53 แสดงเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยตามแนวรัศมีของเจ็ท 0≤r/d≤4 เทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ โดยภาพรวมพบว่า ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชน H=4d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) สามารถให้ค่าเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์ เฉลี่ยสูงที่สุด และค่าเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยลดลง เมื่อระยะจากปากทางออก เจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d (H=4d, 6d และ 8d) ดังแสดงในรูปที่ 53(ก) พบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d เท่านั้น สามารถให้ค่าเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย (Percent Enhancement) สูง กว่า 25.42% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในขณะที่ระยะความยาวปลอกท่อ (L) ค่าเปอร์เซ็น การเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยลดลง

้สำหรับเงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=4d (H=6d, 8d และ 10d) ดังแสดงในรูปที่ 53(ข) พบว่า เฉพาะที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชน H=6d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) และเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d เท่านั้น ให้ค่า เปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 16.72% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ้ แต่เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น เจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ ไม่ ้มีผลต่อเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย ยกเว้นที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=8d (ความยาวปลอกท่อ L=4d) ให้ค่าเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 5.31% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ปกติ ในขณะที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=6d (H=8d, 10d และ 12d) (รูปที่ 53(ค)) พบว่า กรณีระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=12d (ความยาว ้ ปลอกท่อ L=6d) และที่ระยะความยาวของเจ็ทแบบติดปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น ที่เงื่อนไขเส้นผ่าน ้ศูนย์กลางปลอกท่อ D=3.3d สามารถให้ค่าเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่า 8.20% เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ เกิดจากเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ มีการเหนี่ยวนำ อากาศจากด้านหลังเข้ามาผสมกับลำเจ็ทมากขึ้น ทำให้มีความเร็วเจ็ทสูง หรือส่วนปลายของบริเวณโพ เท็นเชียลคอร์ (Potential core) มีระยะตามแนวแกน Z ยาวกว่าเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ส่งผลต่อการ ถ่ายเทความร้อนที่สูงขึ้น

รูปที่ 53 แสดงเปอร์เซ็นการเพิ่มขึ้นของนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ เทียบกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)
5.2.4 เส้นทางความเร็วจากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชนพื้นผิว

รูปที่ 54 แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamline) จากการจำลองลักษณะการไหล ของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิว กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ และกรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d, 6d และ 8d ระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d (H=4d, 6d และ 8d) จากผลการศึกษาพบว่า ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d ความ ียาวปลอกท่อ L=2d (รูปที่ 54(a), 54(d), 54(g), 54(j), 54(m) และ 54(p)) ในกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ปกติ ลักษณะการไหลของเจ็ทที่ไหลออกจากท่อเจ็ทจะพุ่งออกไป และมีการดึงอากาศรอบๆ เข้ามา ้ผสมกับลำเจ็ทแล้วพุ่งชนพื้นผิว ซึ่งจะแตกต่างกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดปลอกท่อ อากาศรอบๆ ลำ เจ็ทจะถูกดึง (Entrainment) เข้ามาจากด้านหลังผสมกับลำเจ็ทภายในปลอกท่อก่อน แล้วพุ่งชน ้พื้นผิว ซึ่งการดึงอากาศรอบๆ เข้ามาผสมกับเจ็ทจะเป็นการเพิ่มความเร็ว และความปั่นป่วนภายใน เจ็ทก่อนพุ่งชนพื้นผิว ทำให้ส่วนของบริเวณโพเท็นเชียลคอร์มีระยะตามแนวแกน Z และมีความยาว กว่ากรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ มีผลต่อบริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน มีอัตราการถ่ายเทความร้อนสูง ้กว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ในกรณีที่เพิ่มขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, D=3.3d และ 4d ตามลำดับ สังเกตเห็นได้ชัดว่าเจ็ทแบบติดปลอกท่อ สามารถดึงอากาศจาก ้ด้านหลัง และอากาศที่อยู่รอบๆ ลำเจ็ทเข้ามาผสมภายในปลอกท่อมากขึ้นส่งผลต่อความเร็ว และ ้ความปั่นป่วนภายในเจ็ทสูงขึ้น ทำให้จุดศูนย์กลางบริเวณที่เจ็ทพุ่งชนมีอัตราการถ่ายเทความร้อนสูง ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=6d และ 8d มีการดึงอากาศเข้ามาผสมมากขึ้น แต่ ้ลักษณะการดึงอากาศเข้ามาผสมกับลำเจ็ทยังมีความเร็วที่ต่ำกว่ากรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดปลอกท่อกรณี ้อื่นๆ จึงไม่มีผลต่อความปั่นป่วนของเจ็ทมากนัก ทำให้ไม่สามารถเพิ่มอัตราการถ่ายเทความร้อนได้ดี ้สำหรับที่เงื่อนไขระยะความยาวปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น โดยภาพรวมพบว่า กรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง ้ ปลอกท่อ D=2d, D=3.3d และ 4d ตามลำดับ สามารถดึงอากาศรอบๆ เข้ามาผสมกับลำเจ็ทมากขึ้น ้แล้วพุ่งชนพื้นผิวทันที ซึ่งบริเวณผนังที่เจ็ทพุ่งชนจะเกิดการหมุนวนขึ้นมากกว่ากรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ปกติ ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=6d และ 8d จะมีอากาศส่วนหนึ่งไหลย้อนกลับ เข้าไปในปลอกท่อซึ่งเป็นผลทำให้ความเร็วตามแนวแกนเจ็ทไม่แตกต่างจากกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อ ปกติมากนัก

รูปที่ 55 และ 56 แสดงเส้นทางความเร็วจากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทที่ พุ่งชนพื้นผิว กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ และกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดปลอกท่อ ที่เงื่อนไขเส้นผ่าน ศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d, 6d และ 8d ระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่ง ชน S=4d (H=6d, 8d และ 10d) และระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=6d (H=8d, 10d และ 12d) จากผลการศึกษาพบว่า กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ลักษณะการไหลของ เจ็ทที่ไหลออกจากท่อเจ็ทมีการดึงอากาศรอบๆ เข้ามาผสมกับลำเจ็ท และจะพุ่งชนพื้นผิวทันที ซึ่งจะ แตกต่างกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d อากาศรอบๆ ลำเจ็ทจะถูกดึง เข้ามาจากด้านหลัง และด้านหน้าบางส่วนผสมกับเจ็ทภายในปลอก ท่อก่อน แล้วพุ่งชนพื้นผิวทันที ส่งผลต่อการถ่ายเทความร้อนสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบ ท่อปกติ ในขณะที่กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อเพิ่มขึ้น D=6d และ 8d สังเกตเห็นได้ชัดว่ามีการ ไหลย้อนกลับเข้าไปในปลอกท่อเพิ่มขึ้นตามความยาวปลอกท่อเพิ่มขึ้น L=4d และ 6d ส่งผลต่อการ ถ่ายเทความร้อนที่น้อยลง เนื่องจากบริเวณส่วนปลายของโพเท็นเชียลคอร์สั้นกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ เงื่อนไขความยาวปลอกท่อ L=2d นอกจากนี้ ผลจากระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น เมื่อลำเจ็ทพุ่งชนพื้นผิวทำให้เกิดการหมุนวนบริเวณแผ่นพุ่งชนมีความปั่นป่วนเพิ่มขึ้นตาม เกิดการไหลย้อนกลับเข้ามาภายในปลอกท่อเพิ่มขึ้น โดยสามารถเพิ่มการถ่ายเทความร้อนได้ไม่มากนัก เมื่อเทียบกับเงื่อนไขที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) ต่ำๆ

รูปที่ 54 แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamline) จากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิว ที่เงื่อนไขระยะ S=2d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 55 แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamline) จากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิว ที่เงื่อนไขระยะ S=4d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 56 แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamline) จากการจำลองลักษณะการไหลของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิว ที่เงื่อนไขระยะ S=6d (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.2.5 การกระจายความเร็วและพลังงานความปั่นป่วนภายในหน้าตัดเจ็ท

การกระจายความเร็วและพลังงานความปั่นป่วนในหน้าตัดเจ็ท จากผลการจำลอง การไหลที่ตัดผ่านแนวศูนย์กลางท่อเจ็ทที่ตำแหน่ง Z/d=0, 1 และ 2 (ตามแนวเส้นประ ดังแสดงในรูป ที่ 57) แสดงในรูปที่ 58 และ 59 ตามลำดับ

รูปที่ 58 แสดงการกระจายความเร็วภายในหน้าตัดเจ็ท ที่เงื่อนไขระยะจากปาก ทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) โดยภาพรวมพบว่า ลักษณะ การกระจายความเร็วของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ ที่ตำแหน่ง Z/d=0, 1 และ 2 (รูปที่ 58(ก), 58 (ข) และ 58(ค)) มีความเร็วสูงสุดตรงบริเวณจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน แล้วค่อยๆ ลดลงตามแนว รัศมีของเจ็ท (ในช่วง -0.5≤Y/d≤0.5) และมีการเหนี่ยวนำอากาศเข้ามาผสมกับลำเจ็ทสูงสุดที่ตำแหน่ง Z/d=0 แล้วลดลงตามความยาวปลอกท่อ (L)

รูปที่ 59 แสดงการกระจายพลังงานความปั่นป่วนภายในหน้าตัดเจ็ท ที่เงื่อนไขระยะ จากปากทางออกของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน H=4d (ความยาวปลอกท่อ L=2d) โดยภาพรวมพบว่า ลักษณะการกระจายพลังงานความปั่นป่วนของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อที่ตำแหน่ง Z/d=0, 1 และ 2 (รูปที่ 59(ก), 59(ข) และ 59(ค)) การกระจายพลังงานความปั่นป่วนต่ำสุดที่ตำแหน่ง Z/d=0 ค่อยๆ เพิ่มขึ้นตามความยาวปลอกท่อ (L) และการกระจายพลังงานความปั่นป่วนต่ำสุดบริเวณจุด ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน แล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้นตามแนวรัศมีของเจ็ท ซึ่งสังเกตเห็นได้ชัดเจนบริเวณในช่วง -1≤Y/d≤1 และยังพบว่า ที่ตำแหน่ง Z/d=2 เจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ ในกรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง ปลอกท่อ D=4d (รูปที่ 59(ค)) ให้ค่าพลังงานความปั่นป่วนสูงที่สุด (บริเวณ 1≤Y/d≤2 (สมมาตร)) เมื่อเทียบกับเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ ส่งผลให้มีการถ่ายเทความร้อนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้ จากการทดลองข้างต้น

(เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 59 แสดงการกระจายพลังงานความปั่นป่วนที่ผ่านจุดศูนย์กลางของลำเจ็ท (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

5.2.6 ลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนด้วยเครื่องวัดความเร็วลม

แบบลวดร้อน

รูปที่ 60 และ 61 แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตาม แนวแกน Y ที่ตำแหน่ง Z/d=0 จากผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า กรณีของเจ็ทแบบท่อติดปลอก ลักษณะการกระจายความเร็วตรงจุดศูนย์กลางของลำเจ็ท (ตำแหน่ง Z/d=0) มีค่าความเร็วสูงสุด แล้ว ค่อยๆ ลดลงตามแนวรัศมี ซึ่งสูงกว่ากรณีเจ็ทจากท่อปกติ ในขณะที่การกระจายความปั่นป่วนบริเวณ จุดศูนย์กลางของลำเจ็ทมีค่าต่ำที่สุด และจะเพิ่มขึ้นตามแนวรัศมี โดยเฉพาะบริเวณรอบข้างของลำ เจ็ทมีค่าความปั่นป่วนสูงที่สุดในช่วงบริเวณ 1≤Y/d≤2 เนื่องจากบริเวณดังกล่าวลำเจ็ทเกิดการ เหนี่ยวนำอากาศจากด้านหลังเข้ามาผสมกับอากาศที่อยู่ภายในปลอกท่อเพิ่มมากขึ้น ทำให้การ กระจายความปั่นป่วนสูงขึ้นตาม และยังพบว่า การกระจายความปั่นป่วนเพิ่มขึ้นในช่วงบริเวณ 3≤Y/d≤4 ซึ่งเป็นบริเวณของชั้นเฉือน (Shear layer) ที่มีการเปลี่ยนแปลงความเร็วทำให้มีความ ปั่นป่วนเพิ่มขึ้น

รูปที่ 60 แสดงลักษณะการกระจายความเร็ว และความปั่นป่วนตามแนวแกน Y ที่ เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S/d=0 (H=2d) กรณีเส้นผ่านศูนย์กลาง ปลอกท่อ D=2d, 3.3d, 4d, 6d และ 8d ตามลำดับ พบว่า ลักษณะการกระจายความเร็ว และความ ปั่นป่วนสูงกว่าเจ็ทจากท่อปกติ ตรงบริเวณจุดศูนย์กลางเจ็ท แล้วลดลงตามแนวรัศมีของเจ็ท ซึ่งที่ ความยาวปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าการกระจายความเร็วลดลง (บริเวณช่วง 1≤Y/d≤2) และ ให้ค่าการกระจายความปั่นป่วนเพิ่มสูงขึ้น (บริเวณช่วง 1≤Y/d≤4)

รูปที่ 61 แสดงลักษณะการกระจายความเร็ว และความปั่นป่วนตามแนวแกน Y ที่ เงื่อนไขระยะจากปากทางออกปลอกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S/d=2 (H=4d) พบว่า ที่เงื่อนไขความ ยาวปลอกท่อ L=2d (รูปที่ 61(ก)) กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=3.3d, 4d, 6d และ 8d ตามลำดับ ลักษณะการกระจายความเร็ว และความปั่นป่วนสูงกว่าเจ็ทจากท่อปกติ ตรงบริเวณจุด ศูนย์กลางเจ็ท และลดลงตามแนวรัศมีของเจ็ท ในขณะที่ความยาวปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น (รูปที่ 61(ข) และ 61(ค)) กรณีเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d, 6d และ 8d ตามลำดับ ลักษณะการกระจาย ความเร็ว และความปั่นป่วนสูงกว่าเจ็ทจากท่อปกติ ตรงบริเวณจุดศูนย์กลางเจ็ท แล้วลดลงตามแนว รัศมีของเจ็ท และยังพบว่า ที่ความยาวปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น มีผลทำให้ค่าการกระจายความปั่นป่วน เพิ่มสูงขึ้น

รูปที่ 60 แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตามแนวแกน Y ที่ปากทางออก ปลอกท่อตำแหน่ง S/d=0 (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 61 แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตามแนวแกน Y ที่ปากทางออก ปลอกท่อตำแหน่ง S/d=2 (เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 62 แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตามแนวแกน Z กรณี ความยาวปลอกท่อ L=2d, 4d และ 6d ดังแสดงในรูปที่ 62(ก), 62(ข) และ 62(ค) ตามลำดับ จากผล การศึกษาพบว่า เมื่อระยะห่างจากปากทางออกเจ็ท (Z/d) เพิ่มขึ้น มีผลทำให้ความเร็วของเจ็ทลดลง อย่างต่อเนื่อง และความปั่นป่วนของเจ็ทจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของระยะห่างจากปากทางออกเจ็ท (Z/d) เมื่อความยาวปลอกท่อ (L) เพิ่มขึ้น มีผลทำให้ความเร็วของเจ็ทในแนวแกนลดลง และความ ปั่นป่วนของเจ็ทเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ซึ่งเห็นได้ชัดเจนบริเวณในช่วง 0<Z/d<6

โดยภาพรวมลักษณะการกระจายความเร็วบนแกน Z กรณีเจ็ทจากท่อที่ติดตั้งปลอก ท่อ ที่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d มีค่าสูงกว่ากรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติทุกๆ กรณี และลักษณะการกระจายความปั่นป่วนตามแนวแกน Z กรณีเจ็ทจากท่อที่ติดตั้งปลอกท่อ มีค่า ใกล้เคียงกับเจ็ทจากท่อปกติทุกๆ เงื่อนไขที่ความยาวปลอกท่อ (L) เห็นได้ชัดเจนบริเวณในช่วง 0<Z/d<4 แต่เมื่อระยะห่างจากปากทางออกเจ็ท (Z/d) เพิ่มขึ้น ในช่วง 4<Z/d<8 พบว่าลักษณะการ กระจายความปั่นป่วนบนแกน Z กรณีเจ็ทจากท่อที่ติดตั้งปลอกท่อสูงกว่าเจ็ทจากท่อปกติไม่มากนัก

(เจ็ทอากาศ, Re=20,000)

รูปที่ 62 แสดงลักษณะการกระจายความเร็วและความปั่นป่วนตามแนวแกน Z (เจ็ทอากาศ, Re=20,000) (ต่อ)

5.2.7 สมการความสัมพันธ์ของการพาความร้อนสำหรับเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ

รูปที่ 63 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย (Nu) กับค่าเรย์ โนลด์นัมเบอร์ (Re) สำหรับการไหลในช่วง 10,000≤Re≤30,000 ซึ่งได้จากการทดลองแล้วพบว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นไปตามสมการดังต่อไปนี้

$$\overline{Nu} = 1.7701(Re)^{0.3940}$$
(28)

ความสัมพันธ์ดังสมการที่ (28) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการทดลองแล้ว ดังแสดงในรูปที่ 63 ซึ่ง แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์นี้สอดคล้องกับผลการทดลองค่อนข้างดี อย่างไรก็ตาม หากคำนึงถึง อิทธิพลของความยาวปลอกท่อ (L) ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ (D) และระยะจากปากทางออก ของเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) ที่มีผลต่อค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย ($\overline{Nu}$) ดังแสดงในรูปที่ 64 แล้ว จะได้ความสัมพันธ์ของสมการ ดังต่อไปนี้

$$\overline{\mathrm{Nu}} = 2.6564(\mathrm{Re})^{0.4035} (\mathrm{D/d})^{-0.0364} (\mathrm{L/d})^{-0.0187} (\mathrm{H/d})^{-0.2137}$$
(29)

เมื่อนำความสัมพันธ์ดังสมการที่ (29) นี้ไปเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการทดลอง ดังแสดงในรูปที่ 64 โดยภาพรวมแล้วพบว่า ความสัมพันธ์นี้มีความสอดคล้องกับผลที่ได้จากการทดลองมากกว่า ความสัมพันธ์ ตามสมการที่ (28)

รูปที่ 63 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้จากการทดลองและสมการทำนาย ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ย (เจ็ทอากาศ, 10,000≤Re≤30,000)

รูปที่ 64 แสดงการเปรียบเทียบเส้นโค้งความสัมพันธ์ของค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยกับข้อมูล ที่ได้จากการทดลอง (เจ็ทอากาศ, 10,000≤Re≤30,000)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการไหล และการถ่ายเทความร้อนบน พื้นผิวที่เจ็ทไหลพุ่งชน เมื่อใช้หัวฉีดแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ (Expansion pipe) และหัวฉีดแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ (Sleeve pipe) เพื่อเปรียบเทียบกับกรณีของ หัวฉีดแบบท่อปกติ (Conventional pipe)

สำหรับการศึกษาลักษณะการไหลได้วัดการกระจายความเร็ว ความปั่นป่วน เพื่อดู ลักษณะการไหลของเจ็ทอิสระ และศึกษาการไหลของเจ็ทที่พุ่งชนพื้นผิวด้วยวิธีการจำลองการไหลโดย ใช้โปรแกรมการคำนวณทางพลศาสตร์ของไหล (CFD) เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการอธิบายกลไก การถ่ายเทความร้อนที่เกิดขึ้นบนพื้นผิว สำหรับการศึกษาลักษณะการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวใช้ กล้องอินฟราเรด (Infrared camera) เพื่อถ่ายภาพการกระจายของอุณหภูมิ และวิเคราะห์การ กระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิว จากผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

6.1.1 กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ

(1) การถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ
 อากาศแบบ 4 รู และแบบไม่มีรูเหนี่ยวนำอากาศไม่แตกต่างจากกรณีท่อปกติมากนัก ซึ่งการเพิ่ม
 จำนวนรูเจาะเหนี่ยวนำอากาศเป็น 6 และ 8 รู ไม่มีผลต่อการถ่ายเทความร้อนที่เพิ่มขึ้น

(2) ลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ อากาศ ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) ต่ำๆ มีการดึงอากาศเข้ามาผสมกับลำ เจ็ทภายในท่อขยายมากขึ้น แต่เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น จะมี อากาศบางส่วนไหลย้อนกลับเข้ามาผสมภายในท่อขยายหน้าตัด

6.1.2 กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ

(1) การถ่ายเทความร้อนกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ ที่เส้น ผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=4d ความยาวปลอกท่อ L=2d ที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ท พุ่งชน H=4d มีผลทำให้นัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยบนพื้นผิวสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 25.42% เมื่อ เปรียบเทียบกับกรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อปกติ

 (2) ลักษณะการไหลของเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ ที่ขนาดเส้น ผ่านศูนย์กลางปลอกท่อ D=2d, 3.3d และ 4d ตามลำดับ และระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่ เจ็ทพุ่งชน (H) ต่ำๆ มีการดึงอากาศเข้ามาผสมกับลำเจ็ทภายในปลอกท่อมากขึ้น ทำให้มีความเร็วเจ็ท เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการถ่ายเทความร้อนสูงขึ้น แต่เมื่อระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน (H) เพิ่มขึ้น จะมีอากาศบางส่วนไหลย้อนกลับเข้ามาผสมภายในปลอกท่อ ทำให้มีความเร็วลดลง ส่งผลให้การถ่ายเทความร้อนน้อยลงด้วย

การศึกษาทั้งสองกรณีข้างต้นโดยภาพรวมพบว่า กรณีเจ็ทพุ่งชนแบบติดตั้งปลอกท่อ เหนี่ยวนำอากาศ สามารถให้ค่าการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยสูงกว่ากรณีเจ็ทพุ่งชนแบบท่อขยาย หน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ เนื่องจากสามารถดึงอากาศเข้ามาผสมภายในปลอกท่อมากกว่า และยังช่วยเพิ่มความเร็วของลำเจ็ทที่สูง ส่งผลให้เกิดการถ่ายเทความร้อนดีกว่าแบบท่อขยายหน้าตัด ที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ

6.2 ข้อเสนอแนะ

(1) ศึกษาลักษณะการไหลของเจ็ทอากาศพุ่งชนพื้นผิวโดยวิธีเชิงทัศน์ (Laser induced fluorescence) เพื่อนำผลลักษณะการไหลของเจ็ทที่เกิดขึ้นบนพื้นผิวพุ่งชน ไปอธิบายผล ของการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวได้ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(2) หัวฉีดแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ อาจใช้ในกรณีที่ต้องการเพิ่มการ ผสมของเจ็ท

(3) หัวฉีดแบบติดตั้งปลอกท่อเหนี่ยวนำอากาศ สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้ง่าย ในโรงงานอุตสาหกรรมเนื่องจากง่ายต่อการสร้างหรือติดตั้ง อีกทั้งยังเป็นอุปกรณ์ที่ไม่มีการกระตุ้นจาก แหล่งพลังงานภายนอก ทำให้สามารถประหยัดพลังงาน ประหยัดค่าใช้จ่าย และได้ลดต้นทุนพลังงาน

บรรณานุกรม

- [1] "Hyper TX3 Cooler Master", Online, Available: http://www.coolermasterusa.com/product.php?product id=2922., Accessed: July 08, 2014.
- [2] Murata, A. and Mochizuki, S., "Effective cooling of gas turbine elements: CO₂ reduction, complicated turbulent heat transfer", Thermal Fluids Engineering Lab, Online, Available: http://www.mmlab.mech.tuat.ac.jp/mmlab/research-gt-e.shtml, Accessed May 29, 2014.
- [3] Trávníček, Z. and Tesar, V., (2004), "Annular impinging jet with recirculation zone expanded by acoustic excitation", International Journal of Heat and Mass Transfer, Vol. 47, No. 10-11, pp. 2329-2341.
- [4] Nuntadusit, C., Wae-hayee, M., Bunyajitradulya, A., and Eiamsa-ard, S., (2012),
   "Visualization of flow and heat transfer characteristics for swirling impinging jet", International Communications in Heat and Mass Transfer, Vol. 39, No. 5, pp. 640-648.
- [5] Ashforth-Frost, S., Jambunathan, K. and Whitney, C.F., (1997), "Velocity and turbulence characteristics of a semiconfined orthogonally impinging slot jet", Experimental Thermal and Fluid Science, Vol. 14, No. 1, pp. 60-67.
- [6] Gao, N., Sun, H. and Ewing, D., (2003), "Heat transfer to impinging round jets with triangular tabs", International Journal of Heat and Mass Transfer, Vol. 46, No. 14, pp. 2557-2569.
- [7] Colucci, D.W. and Viskanta, R., **(1996)**, "Effect of nozzle geometry on local convective heat transfer to a confined impinging air jet", Experimental Thermal and Fluid Science, Vol. 13, No. 1, pp. 71-80.
- [8] Ashforth-Frost, S. and Jambunathan, K., (1996), "Effect of nozzle geometry and semi-confinement on the potential core of a turbulent axisymmetric free jet", International Communications in Heat and Mass Transfer, Vol. 23, No. 2, pp. 155-162.
- [9] Göppert, S., Gürtler, T., Mocikat, H. and Herwig, H., (2004), "Heat transfer under a precessing jet: effects of unsteady jet impingement", International Journal of Heat and Mass Transfer, Vol. 47, No. 12-13, pp. 2795-2806.

- [10] Zhou, J.W. and Herwig, H., (2007), "Heat transfer characteristics of precessing jets impinging on a flat plate: Further investigations", International Journal of Heat and Mass Transfer, Vol. 50, No. 21-22, pp. 4488-4492.
- [11] Limaye, M.D., Gulati, P., Vedula, R.P. and Prabhu, S.V., (2013), "Effect of the profile of a convergent nozzle on heat transfer distribution of a flat plate impinged by an under-expanded jet", Experimental Thermal and Fluid Science, Vol. 45, pp. 75-91.
- [12] Herrero Martin, R. and Buchlin, J.M., (2011), "Jet impingement heat transfer from lobed nozzles", International Journal of Thermal Sciences, Vol. 50, No. 7, pp. 1199-1206.
- [13] Menter, F.R., (1994), "Two-equation eddy-viscousity turbulence models for engineering applications", The American Institute of Aeronautics and Astronautics Journal, Vol. 32, No.8, pp.269-289.
- [14] Menter, F.R., Carregal Ferreira, J., Esch, T.M. and Konno, B., **(2003)**, "The SST turbulence model with improved wall treatment for heat transfer predictions in gas turbines", International Gas Turbine Congress, November 2-7, Tokyo
- [15] Salim, M. and Cheah, S.C., (2009), "Wall y⁺ strategy for dealing with wallbounded turbulent folws," International MultiConference of Engineering and Computer Scientists, vol. 2, March 18-20, Hong Kong.
- [16] Heo, M.W., Lee, K.D. and Kim, K.Y., (2011), "Optimization of an inclined elliptic impinging jet with cross flow for enhancing heat transfer", Heat Mass Transfer, Vol. 47, No. 6, pp. 731-742.
- [17] ANSYS, Inc., **(2009)**, "ANSYS fluent 12.0 theory guide", Vol. 12, Canonsburg, Pennsylvania, United States.
- [18] Lytle, D. and Webb, B.W., (1994), "Air jet impingement heat transfer at low nozzle-plate spacings", International Journal of Heat and Mass Transfer, Vol. 37, No. 12, pp. 1687-1697.
- [19] Gulati, P., Katti, V. and Prabhu, S.V., **(2009)**, "Influence of the shape of the nozzle on local heat transfer distribution between smooth flat surface and impinging air jet", International Journal of Thermal Sciences, Vol. 48, No. 3, pp. 602-617.
- [20] Lee, D.H., Song, J. and Myeong, C.J., (2004), "The effect of nozzle diameter on impinging jet heat transfer fluids flow", Journal of Heat Transfer, Vol. 126, pp. 554-557.

- [21] Baughn, J.W. and Shimizu, S., (1989), "Heat transfer measurements from a surface with uniform heat flux and an impinging jet", Journal of Heat Transfer, Vol. 111, pp. 1096-1098.
- [22] Viskanta, R., **(1993)**, "Heat transfer to impinging isothermal gas and flame jets", Experimental Thermal and Fluid Science, vol. 6, pp.111-134.
- [23] Geers, L.F.G., **(2003)**, "Multiple impinging jet arrays: an experimental study on flow and heat transfer", Technische Universiteit Delft, Netherlands.

ภาคผนวก ก. บทความสำหรับเผยแพร่ 1

"ลักษณะการไหลและการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวของเจ็ทพุ่งชนจากท่อขยายหน้าตัด ที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ" การประชุมวิชาการการเครือข่ายพลังงานแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 10

ลักษณะการไหลและถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวของเจ็ทพุ่งชนจากท่อขยายหน้าตัด ที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ

Flow and Heat Transfer Characteristics of Impinging Jet from Expansion Pipe Nozzle with Air Entrainment Holes

<u>ณัฐพร แก้วชูทอง</u>, มักตาร์ แวหะยี, ภาสกร เวสสะโกศล และ ชยุต นันทดุสิต*

สถานวิจัยเทคโนโลยีพลังงานและภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.สงขลา 90112 *ติดต่อ: E-mail: chayut@me.psu.ac.th โทรศัพท์: 074 287 036, โทรสาร: 074 558 830

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อศึกษาคุณสมบัติการใหลและการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทพุ่งชนจากท่อขยายหน้า ตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ ในการทคลองกำหนดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในท่อขยายหน้าตัดกำหนดที่ D=4d ระยะ ระหว่างปากทางออกท่อเล็กถึงท่อขยายหน้าตัด L=2d (d คือเส้นผ่านศูนย์กลางภายในท่อเจ็ท) จำนวนรูเจาะเหนี่ยวนำ อากาศ N=4, 6 และ 8 รู และระยะระหว่างปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวพุ่งชน H=2d, 4d และ 6d ค่าเรย์โนลด์นัมเบอร์ของ เจ็ทท่อเปล่ากำหนดให้คงที่ Re=20,000 สำหรับเจ็ทท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศกำหนดให้อัตราการ ใหลอากาศจากท่อเจ็ทเท่ากันทุกเงื่อน ใจโดยเทียบกับอัตราการใหลของเจ็ทท่อเปล่า ในการศึกษาลักษณะการถ่ายเท ความร้อนบนพื้นผิวโดยใช้กล้องอินฟราเรคทำการวัดอุณหภูมิบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน ในการหาค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ที่ กระจายบนพื้นผิว นอกจากนี้ได้ศึกษาลักษณะการใหลของเจ็ทโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์จำลองการไหล (CFD) จาก การทดลองพบว่าเจ็ทท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศสามารถดึงอากาศรอบๆ เข้ามาผสมกับเจ็ทได้ มากกว่าเจ็ทท่อเปล่า มีผลทำให้บริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนมีอัตราการถ่ายเทความร้อนเพิ่มขึ้น

คำหลัก: เจ็ทพุ่งชน, ท่อขยายหน้าตัด, การเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อน, คุณสมบัติการไหล, รูเหนี่ยวนำอากาศ

Abstract

The aim of this research is to study the flow and heat transfer characteristics on jet impinged wall from expansion pipe nozzle. The experimental parameters were given the inner diameter of expansion pipe in ranging of D=4d, the distance from jet outlet to expansion pipe outlet L=2d (d is inner diameter of pipe nozzle), number of air entrainment holes N=4, 6 and 8, and the jet-to-plate distance H=2d, 4d and 6d. The Reynolds number of conventional jet was fixed at Re=20,000. The mass flow rate of jet from expansion pipe nozzle with air entrainment holes was fixed for all conditions, and it was equaled to the mass flow rate of conventional jet. The heat transfer characteristic was studied by using infrared camera. The flow characteristic of jet was studied by using commercial program CFD.

The results show that the jet from expansion pipe nozzle with air entrainment holes can entrain the environmental air to the jet higher than the conventional jet. This affects the increasing of heat transfer rate in impinged region.

Keywords: Impinging jet, Expansion pipe nozzle, Heat transfer enhancement, Flow characteristic, Air entrainment holes

1. บทนำ

เจ็ทเป็นปรากฏการณ์การใหลที่มีการศึกษากันอย่าง กว้างขวางตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นลักษณะการใหล ที่สำคัญในทางกลศาสตร์ของใหล มีโครงสร้างการใหล ที่ซับซ้อน มีการใหลแบบชั้นการใหลเฉือน (Shear layer) และมีรูปแบบการใหลที่หลากหลาย เช่น การใหล ของเจ็ทแบบอิสระ การใหลของเจ็ทที่ปะทะพื้นผิว การ ใหลของเจ็ทที่จำกัดบริเวณโดยผนัง ซึ่งส่วนใหญ่พบได้ ทั่วไปในทางวิศวกรรม เช่น หัวฉีดเชื้อเพลิงในห้องเผา ใหม้ หัวฉีดสารเคมีในถังผสม หัวจ่ายลมในระบบปรับ อากาศ หัวเผาให้ความร้อนเพื่อให้กวามร้อนพื้นผิว หรือ หัวฉีดระบบระบายความร้อนพื้นผิว เป็นต้น

ปัจจุบันได้มีการพยายามที่จะใช้วิธีการควบคุมการ ใหลงองเจ็ทเพื่อเพิ่มความสามารถในการการถ่ายเท กวามร้อนของเจ็ท [1, 2] ซึ่งโดยทั่วไปการควบคุมการ ใหลแบ่งออกได้เป็น 2 วิธี คือ การควบคุมการไหลแบบ กระตุ้นจากภายนอก (Active Control) เป็นการควบคุม การไหลโดยอาศัยพลังงานจากภายนอกในการควบคุม การไหลงองเจ็ท และการควบคุมการไหลแบบไม่มีการ กระตุ้นจากภายนอก (Passive Control) เป็นการควบคุม การไหลแบบไม่อาศัยพลังงานจากภายนอก ไม่มีส่วนที่ เกลื่อนไหว ซึ่งจะมีข้อดีกว่าแบบแรกคือไม่มีอุปกรณ์ ควบคุมที่ซับซ้อน ราคาถูก สามารถใช้งานได้ง่ายใน อุตสาหกรรม

การออกแบบให้ปากทางออกเจ็ทขยายหน้าตัด เป็น การควบคุมการ ใหลของเจ็ทรูปแบบหนึ่งที่ไม่มีการ กระตุ้นจากภายนอก ซึ่งจะส่งผลทำให้การ ใหลของเจ็ท เกิดความปั่นป่วนมากกว่าเจ็ทที่ไหลออกจากปาก ทางออกเจ็ทแบบธรรมดา (แบบไม่ขยายหน้าตัด) รูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงลักษณะ โครงสร้างการใหลของเจ็ทจากท่อ ขยายหน้าตัด [3]

เจ็ทหลังจากที่ใหลออกจากปากทางออกภายใน จะ เกิดการใหลแบบตกกระทบ (Reattachment flow) บน พื้นผิวภายในท่อขยายหน้าตัด และใหลออกที่ปาก ทางออกท่อขยายหน้าตัดในลักษณะที่เป็นมุมกับ แนวแกน นอกจากนี้เจ็ทบางส่วนใหลหมุนย้อนกลับ (Recirculation flow) ผสมกับเจ็ทที่กำลังพุ่งออกจากปาก ทางออกรูเล็ก ทำให้สามารถดึงอากาศภายนอกเข้ามา ผสมกับเจ็ทภายในห้องที่ทำการขยายหน้าตัด ทำให้ ความปั่นป่วนในการใหลของเจ็ทสูงกว่าเมื่อเทียบกับเจ็ท ธรรมดา [3]

การใช้หลักการควบคุมการใหลของเจ็ทแบบท่อ ขยายหน้าตัดส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในกรณีการเพิ่มอัตรา การผสมระหว่างของใหลสองชนิดด้วยเจ็ทผสม (Jet mixing) หรือใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของหัวเผา อย่างไรก็ตามยังไม่มีงานวิจัยที่จะนำหลักการดังกล่าวนี้ ใช้ในกรณีการเพิ่มความสามารถการถ่ายเทความร้อนบน พื้นผิวด้วยเจ็ทพุ่งชน เนื่องจากตัวแปรสำคัญที่สามารถ ช่วยเพิ่มอัตราการการถ่ายเทความร้อนของเจ็ทบนพื้นผิว คือ การเพิ่มความปั่นป่วนในการไหลของเจ็ทก่อนพุ่งชน พื้นผิว [4, 5]

แบบท่องยายหน้าตัดที่มีการเหนี่ยวนำอากาศ ได้ กำหนดให้อัตราการใหลของเจ็ทคงที่ตลอดการทดลอง โคยเทียบกับอัตราการใหลงองเจ็ทจากท่อเปล่า H=2d. และ 6d โดยที่ d คือขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง H=4d ภายในของท่อเจ็ท ในการศึกษาขนาดท่อขยาย (ท่อใหญ่) กำหนดที่เส้นผ่านศูนย์กลาง D=4d สำหรับระยะระหว่าง ปากทางออกท่อเจ็ท และท่อขยายกำหนดที่ L=2d ้จำนวนรูเจาะบริเวณด้านหลัง (ท่อขยาย) กำหนดที่ เงื่อนไข 0, 4, 6 และ 8 ฐเจาะ ตามลำคับโดยขนาดเส้น ้ผ่านศูนย์กลางรู 0.5d และตำแหน่งของรูเจาะที่รัศมี r=1.25d นอกจากนี้ได้ทำการทคลองกรณีเจ็ทจากท่อ เปล่าเพื่อทำการเปรียบเทียบผลกับเจ็ทจากท่องยายหน้า ตัด สำหรับจุดกำเนิดของพิกัดฉากเริ่มต้นที่ศูนย์กลาง ของปลายท่อเจ็ท แกน z อยู่ในแนวเดียวกับการ ใหลเจ็ท แกน X และ Y ตั้งฉากกับแกน Z ในแนวนอนและ แนวดิ่งตามลำดับ

ในงานวิจัยนี้จะศึกษากรณีเจ็ทที่ใหลออกจากท่อ งยายหน้าตัดที่มีการเหนี่ยวนำอากาศจากภายนอกเข้ามา ้ผสม เพื่อเพิ่มความสามารถในการถ่ายเทความร้อนบน พื้นผิว ในงานวิจัยได้พิจารณาผลของจำนวนรูเจาะ และ ระยะระหว่างปากทางออกท่อถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

2. ชุดการทดลองและวิธีการทดลอง 2.1 โมเดลและตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง

รูปที่ 2 แสคง โมเคลของเจ็ทแบบท่อขยายหน้าตัดที่มี การเหนี่ยวนำอากาศจากภายนอกพุ่งชนตั้งฉากกับพื้นผิว ในการทคลองกำหนดให้พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนมี ฟลักซ์ ความร้อนคงที่ และใช้เจ็ทที่อุณหภูมิห้องพุ่งชนพื้นผิว เพื่อระบายความร้อน ในการทดลองกำหนดให้เจ็ทจาก ท่อเปล่ามีค่าเรย์โนลด์ของเจ็ทคงที่ Re=20.000 (ใช้ค่า เส้นผ่านศูนย์กลางภายในของท่อเจ็ทและความเร็วเฉลี่ย ที่ปากทางออกของเจ็ทในการคำนวณ) ในกรณีของเจ็ท

a) แสดงโมเดลของท่อขยายหน้าตัด

b) แสดงรูปแบบรูเจาะเหนี่ยวนำอากาศที่ศึกษา ฐปที่ 2 แสดงโมเคลของเจ็ทแบบท่อขยายหน้าตัดที่มีการเหนี่ยวนำอากาศ

Without hole

6 holes

4 holes

8 holes

2.2 ชุดทดลอง

้ชุดทุดถองแสดงดังรูปที่ 3 ประกอบด้วยโบลเวอร์ใช้ สำหรับดูดอากาศแล้วส่งผ่านไปยังออริฟิตเพื่อวัดอัตรา การใหล จากนั้นอากาศจะผ่านห้องควบคุมอุณหภูมิที่ ติดตั้งฮีตเตอร์เพื่อควบคุมอุณหภูมิของอากาศ

โดยคอนโทรลเลอร์และใหลออกจากท่อ ในการทคลอง อัตราการใหลของอากาศควบคุมโดยอินเวอร์เตอร์ที่ต่อ กับโบลเวอร์ สำหรับอุณหภูมิเจ็ทได้กำหนดให้คงที่อยู่ ในช่วง 27°C±0.2°C และควบคุมให้ใกล้เคียงกับ อุณหภูมิห้อง (แตกต่างไม่เกิน 0.5°C)

ENETT 10-1002

สำหรับท่อเจ็ททำจากเหล็กที่มีขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางภายใน d=17.2 mm และมีความยาว 83d ใน การทดลองได้ใช้แผ่นสเตนเลสแบบบาง (Stainless foil) ที่มีความหนา 0.03 mm เป็นผนังที่เจ็ทพุ่งชน แผ่นสเตน เลสนี้จะถูกขึงให้เรียบตึงกับแผ่นพลาสติกหนา 15 mm ที่เจาะหน้าต่างขนาด 240 mm x 240 mm ไว้กลางแผ่น โดยใช้แท่งทองแดงยึดแผ่นสเตนเลสบาง (Stainless foil) ไว้ทั้งสองข้าง แท่งทองแคงทั้งสองนี้จะต่อเข้ากับขั้วของ
 ตัวจ่ายกระแสไฟฟ้า (Power supply) และแผ่นสเตน
 เลสบาง ถูกพ่นด้วยสีดำด้านสำหรับทำการวัดอุณหภูมิ
 ด้วยกล้องอินฟราเรดซึ่งมีก่ากวามกลาดเกลื่อนไม่เกิน
 ±2% และกำหนดก่าสัมประสิทธิ์ของการแผ่รังสีกวาม
 ร้อน (Emissivity) ในการวัดก่าอุณหภูมิบนพื้นผิวที่เจ็ท
 พุ่งชนเท่ากับ 0.95

รูปที่ 3 แสดงแผนภาพชุดทดลองที่ใช้ในการศึกษา

2.3 การศึกษาการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวโดยใช้กล้อง อินฟราเรด

เมื่อจ่ายไฟฟ้ากระแสตรงไหลผ่านแท่งทองแคงไป ยังแผ่นสเตนเลสบาง (Stainless foil) จะเกิดความร้อน ขึ้นทั่วทั้งบริเวณแผ่นสเตนเลสบาง ซึ่งอัตราการเกิด ความร้อนนี้สามารถคำนวณได้จากความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

$$\dot{q}_{input} = \frac{IV}{A} \tag{1}$$

สำหรับการทดลองนี้จะใช้เจ็ทอากาศที่ประมาณ อุณหภูมิห้องพุ่งชนพื้นผิวที่มีฟลักซ์ความร้อนคงที่ เพื่อ ระบายความร้อน ค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อน (*h*) สามารถกำนวณได้จากความสัมพันธ์ดังนี้

$$h = \frac{\dot{q}_{input} - \dot{q}_{lossed}}{T_{wh} - T_{wnh}}$$
(2)

เมื่อ *q*_{lossed} คือ การสูญเสียความร้อนที่เกิดจากการ พาความร้อนและการแผ่รังสี, W/m²

- T_{wh} คือ อุณหภูมิบนพื้นผิวที่มีฟลักซ์ความ ร้อน, °C
- *T_{wnh}* คือ อุณหภูมิบนพื้นผิวที่ไม่มีฟลักซ์
   ความร้อน, °C

จากสมการ (2) สามารถคำนวนหาค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ ได้จากสมการ

$$Nu = \frac{hd}{k} \tag{3}$$

เมื่อ d คือ เส้นผ่าศูนย์กลางภายในท่อเจ็ท, mm k คือ สัมประสิทธิ์การนำความร้อน ของอากาศ, W/m•K

การศึกษาลักษณะการใหลของเจ็ทโดยใช้วิธีเชิงตัวเลข

ในการศึกษาลักษณะการใหลของเจ็ทได้ใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์จำลองการไหล (ANSYS Ver.13, Fluent) รูปที่ 4 แสดงโมเดลที่ใช้ในการจำลองการไหลที่ เป็นแบบ 3 มิติ โดยกำหนดขนาดเส้นผ่านสูนย์กลาง ภายในของท่อเจ็ทคงที่เท่ากับที่ใช้ในการทดลอง สำหรับ ระยะจากปากทางออกเจ็ท (ท่อขยาย) ถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่ง ชน H ระยะปากทางออกระหว่างท่อเจ็ทและปากท่อ ขยาย L และขนาดเส้นผ่านสูนย์กลางของท่อขยาย D สามารถปรับขนาดได้ตามตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง โมเดลของการไหลแบบปั่นป่วนได้ใช้แบบ SST k- ω (Shear Stress Transport k- ω) และใช้วิธีการกำนวณ แบบ SIMPLE สำหรับก่ากวามผิดพลาดของการกำนวณ กรั้งสุดท้ายได้กำหนดให้มีก่าต่ำกว่า 1x10⁻⁴[6]

a) แสดงภาพตัดขวางแบบ 2 มิติ b) แสดง โมเคลการจำลอง 3 มิติ รูปที่ 4 แสดง โมเคลที่ใช้ในการจำลองการ ไหล

> H=6d (รูปที่ 5(a), 5(d) และ 5(g)) ในกรณีของท่อขยาย หน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู ที่เงื่อนไข H=2d, H=4d และ H=6d (รูปที่ 5(b), 5(e) และ 5(h)) กรณีท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 8 รู ที่เงื่อนไข H=2d, H=4d และ H=6d (รูปที่ 5(c), 5(f) และ 5(i)) เจ็ทที่ไหลออกจากท่อขยายหน้าตัดที่ไม่มีการ เจาะรูเหนี่ยวนำอากาศจะมีอากาศรอบๆ เจ็ทเข้ามาผสม

4. ผลการทดลอง

4.1 คุณสมบัติการไหล

รูปที่ 5 แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamlines) ของ เจ็ทอากาศบนแกน Y-Z ตรงกลางเจ็ทจากผลการจำลอง ทางพลศาสตร์ของใหล ท่องยายหน้าตัดที่เงื่อนใง L=2d และ D=4d สำหรับทุกกรณี ท่องยายหน้าตัดที่ไม่มีการ เจาะรูเหนี่ยวนำอากาศที่เงื่อนใง H=2d, H=4d และ

> ENETT 10-1002 5/8

ภายในท่อหน้าตัดใหญ่เพิ่มขึ้นกว่าเงื่อนไขท่อขยายหน้า ตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู ที่เงื่อนไข เดียวกัน ก่อนเจ็ทพุ่งชนพื้นผิว การดึงอากาศภายนอกเข้า มาผสมกับเจ็ทจะเป็นการเพิ่มความปั่นป่วนภายในเจ็ท ก่อนพุ่งชนพื้นผิว ซึ่งมีผลต่อบริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่ง ชนมีอัตราการถ่ายเทความร้อนสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบ กับเจ็ทจากท่อเปล่า (ดูจากค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บริเวณ ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน ในรูปที่ 6)

ภายในท่องยายหน้าตัดเพิ่มขึ้นแล้วพุ่งชนพื้นผิวทันที ซึ่ง จะแตกต่างจากท่องยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ อากาศแบบ 4 รู (รูปที่ 5(b), 5(e) และ 5(b)) จะมีการดึง (Entrainment) ของอากาศบริเวณด้านหลังท่องยายหน้า ตัดใหญ่เข้ามาผสมกับเจ็ทเพิ่มขึ้น และลดลงตามเงื่อนไข ที่ระยะพุ่งชนเพิ่ม สำหรับท่องยายหน้าตัดที่มีการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศแบบ 8 รู (รูปที่ 5(c), 5(f) และ 5(i)) อากาศรอบๆเจ็ททั้งบริเวณด้านหลังและด้านหน้าของท่อ งยายหน้าตัดจะถูกดึง (Entrainment) เข้ามาผสมกับเจ็ท

รูปที่ 5 แสดงเส้นทางความเร็ว (Streamlines) ของเจ็ทอากาศบนแกน Y-Z ตรงกลางเจ็ท (Re=20,000)

4.2 คุณสมบัติการถ่ายเทความร้อน

รูปที่ 6 แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์บน พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนกรณี H=2d, H=4d และ H=6d โดย ภาพรวมนัสเซิลต์นัมเบอร์มีก่าสูงบริเวณศูนย์กลางที่เจ็ท พุ่งชน และจะก่อยๆลดลงตามแนวรัศมี สำหรับกรณีของ เจ็ทจากท่อเปล่าที่ระยะ H=2d (รูปที่ 6 (a)) จะปรากฎ บริเวณที่มีก่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดอยู่สองตำแหน่งกือ บริเวณศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชน และอยู่ในช่วงบริเวณ X/d, Y/d=±2 ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปสำหรับ กรณีที่ระยะจากปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนอยู่ ในช่วงที่ต่ำ [7] ในกรณีของเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่มี การเจาะรูเหนี่ยวนำของอากาศแบบ 4 รู (รูปที่ 6(g)) จะ ปรากฏบริเวณที่มีค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดอยู่สอง ตำแหน่งเช่นเดียวกับเจ็ทท่อเปล่า แต่ในกรณีของเจ็ทจาก ท่อขยายหน้าตัด (รูปที่ 6(d), 6(j) และ 6(m)) จะไม่ ปรากฏบริเวณค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดลำดับที่สอง โดยค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงสุดจะปรากฏบริเวณ ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนเพียงแค่จุดเดียว

จากรูปที่ 6(p), 6(q) และ 6(r) ตามลำคับ เจ็ทจากท่อ

งยายหน้าตัดบางกรณีสามารถให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูง

กว่าเจ็ทจากท่อเปล่า โดยเฉพาะบริเวณที่เจ็ทพุ่งชน (อยู่

ในช่วง X/d, Y/d=±2.5) ในกรณีระยะพุ่งชน H=2d ที่

เงื่อนใขท่อขยายหน้าตัดที่ไม่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ

อากาศ (รูปที่ 6 (d)) และกรณีท่องยายหน้าตัดที่มีการ

ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่า 6.60% และ 15.86% ตามลำคับ เมื่อเทียบกับเจ็ทท่อเปล่า ซึ่งปรากฏการณ์

้ดังกล่าวเกิดจากความปั่นป่วนที่เกิดขึ้นของเจ็ทจากท่อ

ขยายหน้าตัดก่อนพุ่งชนพื้นผิวมีค่าสูงกว่าเจ็ทท่อเปล่า

(รูปที่ 6 (g))

ให้

เจาะรูเหี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู

สำหรับระยะพุ่งชนที่เงื่อนไข H=4d ท่อขยายหน้า ดัดแบบไม่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศให้ก่านัสเซิลต์นัม เบอร์สูงกว่า 9.01% และกรณีท่อขยายหน้าตัดที่มีการ เจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 8 รู ให้ก่านัสเซิลต์นัมเบอร์ สูงกว่า 5.98% เมื่อเทียบกับเจ็ทท่อเปล่า ส่วนกรณีที่ระยะ พุ่งชน H=6d (ในรูปที่ 6(r)) ท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะ รูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู ให้ก่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูง กว่า 2.01% เมื่อเทียบกับเจ็ทท่อเปล่าแต่กรณีอื่นๆ ให้ ก่านัสเซิลต์ที่ต่ำกว่าเจ็ทท่อเปล่า

H=2d H=4d H=6d (b 180 (p) H=2d Convention Without hole 4 holes Conventional 160 6 hole 140 р/, 0 ₹ ¹²⁰ -2 100 80 Ø (d(e) 60 Without hole 0 r/d р//Д 180 (q) H=4d 160 -2 140 -4 120 ₹ (h (2 100 4 holes 80 0 X/q 60 r/d 180 -4 4 (r) H=6d (k (j 160 2 140 6 holes 120 100 -2 80 -4 4 (m 0 r/d 8 holes Y/d Nusselt Number, Nu -2 20 00, 04, 4-4 -2 0 2 4-4 -2 0 X/d X/d 0 V/d -2 2 2

รูปที่ 6 แสดงลักษณะการกระจายของนัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

กรณี่ H=2d, 4d และ 6d (Re=20,000, T_i=27 °C)

ENETT 10-1002

5. สรุปผลการทดลอง

 1. ผลของการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ มีส่วนช่วยให้ อัตราการถ่ายเทความร้อนสูงกว่าเจ็ทจากท่อเปล่า โดย ขึ้นอยู่กับตัวแปรระยะ H แต่สำหรับกรณีที่เพิ่มการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศบางกรณีก็ไม่สามารถช่วยให้ค่าเทความ ร้อนที่สูงกว่าเจ็ทท่อเปล่า H=6d ไม่มีส่วนช่วยให้อัตรา การถ่ายเทความร้อนสูงกว่าเจ็ทจากท่อเปล่าทุกๆกรณีที่ เงื่อนใจจำนวนการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และระยะพุ่ง ชนยกเว้นท่องยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ แบบ 4 รู

 โดยภาพรวมของผลการทดลองพบว่า อัตราการ ถ่ายเทความร้อนของเจ็ทจากท่อขยายหน้าตัดที่ระยะจาก ปากทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนต่ำ (H=2d) ให้ อัตราการถ่ายเทความร้อนสูงกว่าที่ระยะจากปาก ทางออกเจ็ทถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนสูง (H=4d, 6d)

 เจ็ทจากท่องยายหน้าตัดสามารถดึงอากาศรอบๆ
 เข้ามาผสมได้มากกว่าเจ็ทจากท่อเปล่า อากาศที่อยู่รอบๆ
 จะถูกดึงเข้ามาผสมกับเจ็ทมากขึ้น มีผลต่อบริเวณ ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนมีอัตราการถ่ายเทความร้อนที่
 เพิ่มขึ้น

 เจ็ทท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำ อากาศสามารถเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงกว่าเจ็ทท่อ เปล่า สำหรับกรณี H=2d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ 15.86%, 6.60% สำหรับท่องยายหน้าตัดที่มีการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศแบบ 4 รู และท่องยายตัดที่ไม่มีการเจาะ รูเหนี่ยวนำอากาศ ตามลำดับ ส่วนกรณี H=4d ให้ ก่านัสเซิลต์นัมเบอร์ 9.01%, 5.98% สำหรับท่องยายหน้า ตัดที่ไม่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศ และท่องยายหน้า ตัดที่มีการเจาะรูเหนี่ยวนำอากาศแบบ 8 รู

6. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากภาควิชาสถาน วิจัยเทคโนโลยีพลังงานและวิศวกรรมเครื่องกล คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงงลานครินทร์

7. เอกสารอ้างอิง

[1] Wang, X. K., Chue, L. P. and Yu, S. C. M. (2003). On the Near-field of a Square Jet with Vortexgenerating Tabs, *Fluid Dynamics Research*, vol. 32, pp.99-117.

[2] Nathan, G. J., Mi, J. Alwahabi, Z. T., Newbold, G.
J. R., and Nobes, D. S. (2006). Impacts of a Jet's Exit Flow Pattern on Mixing and Combustion Performance, *Progress in Energy and Combustion Science*, vol. 32, pp.496-538.

[3] Nathan, G. J., Hill, S. J. and Luxton, R. E. (1998).
An Axisymmetric 'Fluidic' Nozzle to Generate Jet Precession, *J. Fluid Mech*, vol. 370, pp.347-380.

[4] Ashforth-Frost, S., Jambunathan, K. and Whitney, C.F. (1997). Velocity and Turbulence Characteristics of a Semiconfined Orthogonally Impinging Slot Jet, *Experimental Thermal and Fluid Science*, vol. 14, pp.60-67.

[5] Zhou, D. W. and Lee, S. J. (2004). Heat Transfer Enhancement of Impinging Jets Using Mesh Screens, *Int. J. Heat and Mass Transfer*, vol. 47, pp.2097-2108.

[6] Zuckerman, N. and Lior, N. (2006). Jet Impingement Heat Transfer: Physics, Correlations, Numerical Modeling, *Advances Heat Transfer*, vol. 39 pp.565-631.

[7] Viskanta, R. (1993). Heat Transfer to Impinging Isothermal Gas and Flame Jets, *Experimental Thermal and Fluid Science*, vol. 6, pp.111-134.

ภาคผนวก ข. บทความสำหรับเผยแพร่ 2

"Flow and Heat Transfer Characteristics of Impinging Jet from Expansion Pipe Nozzle with Air Entrainment Holes" The 5th KKU International Engineering Conference 2014

Flow and Heat Transfer Characteristics of Impinging Jet from Expansion Pipe Nozzle with Air Entrainment Holes

Natthaporn Kaewchoothong^{1,a}, Makatar Wae-hayee^{1,b}, Passakorn Vessakosol^{1,c}, Banyat Niyomwas^{1,d} and Chayut Nuntadusit^{1,e*}

> ¹Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Prince of Songkla University, Hatyai, Songkhla, Thailand ^atong_18910@hotmail.com, ^bwaehahyee@gmail.com, ^cpassakornv@hotmail.com, ^dbanyat@engineer.com, ^echayut@me.psu.ac.th

Keywords: Impinging jet, Expansion pipe nozzle, Heat transfer enhancement, Flow characteristic, Air entrainment holes

Abstract

Flow and heat transfer characteristics of impinging jet from expansion pipe were experimentally and numerically investigated. The expansion pipe nozzle was drilled on expansion wall for increasing an entrainment of ambient air into a jet flow. The diameter of round pipe nozzle was d=17.2 mm and the diameter of expansion pipe was fixed at D=68.8 mm (=4d). The number of air entrainment holes was varied at 4, 6 and 8 holes, and the expansion pipe length was examined at L= 2d, 4d and 6d. In this study, the expansion pipe exit-to-plate distance was fixed at H=2d and the Reynolds number of jet was studied at Re=20,000. Temperature distribution on the impinged surface was acquired by using an infrared camera. The numerical simulation was carried out to reveal the flow field. The results show that the ambient air enters through the holes and subsequently blocked the entrainment of ambient air into the jet flow. It causes to enhance the heat transfer particularly at stagnation point higher than the case of conventional pipe: 4.68% for 4 holes at L=2d, 6.4% and 6.28% for 4 holes and without holes at L=4d and 5.48% for 8 holes at L=6d.

Introduction

The characteristics of jets such as entrainment, mixing and spreading are closely related to the heat transfer characteristics of impinging jets on surface. For circular jet, large-scale axisymmetric and streamwise vortices are important factors to entrain ambient fluid into the jet flow. There are many passive control methods to enhance the entrainment, mixing and spreading in jet such as addition tabs and modification at the jet outlet [1, 2], generation of swirling and processing jet flow [3, 4].

Another simple method for jet flow control is using extending nozzle outlet. Usually, the expansion pipe is used for enhancing of jet mixing or combustion in industrial applications. It is also possible to employ for impinging jet. The main concept for heat transfer enhancement has been discussed in previous studies with increasing turbulent intensity in the jet flow [5]. So, it is possible to apply the expansion pipe for promoting the heat transfer on impinged surface.

The objective of this study is to investigate flow and heat transfer characteristics of an impinging jet from expansion pipe. In addition, the expansion pipe was drilled with air entrainment holes in order to increase the flow rate and turbulent intensity of jet flow. The effect of number of air entrainment holes and the expansion pipe length were experimentally and numerically investigated.

Experimental Setup and Method

Experimental Model and Parameters. The experimental model of impinging jet with expansion pipe is shown in Fig. 1(a). The jet was discharged from pipe nozzle and then impinged normal to the wall. The expansion pipe was assembled at the end of pipe nozzle. The origin of the Cartesian coordinates was located at the centre of jet outlet. The Z-axis is on the axial of jet, and X-, Y-axis are on the horizontal and vertical axis as show in Fig. 1(a).

Fig. 1 Experimental model and air entrainment hole geometries

In order to study the effects of air entrainment holes, the expansion pipe plate was drilled for case of 4, 6 and 8 holes with the diameter of 8.6 mm, and the locations of the holes were evenly distributed at r=D/4 as shown in Fig. 1(b). The inner diameter of round pipe and the inner diameter of expansion pipe were d=17.2 mm and D=68.8 mm (=4d), respectively. The jet-to-plate distance was fixed at H=2d; the expansion pipe length was varied at L=2d, 4d and 6d. The impinging jet from conventional pipe (without expansion pipe) was also studied to compare the results with the case of mounted expansion pipe. The comparison of flow and heat transfer characteristics was based on the constant jet mass flow rate corresponding to Re=20,000.

Fig. 2 Diagram of experimental setup

Experimental Setup. The diagram of experimental setup is shown in Fig. 2. Air was supplied by a blower through a calibrated orifice for measuring flow rate. The flow rate was adjusted by changing rotating speed of blower with inverter. Jet air temperature was controlled by a temperature controller and a power controller at $27^{\circ}C \pm 0.2^{\circ}C$. The nozzle was made of steel pipe with inner diameter of d=17.2 mm and length of 83d. This pipe length was ensured the fully developed flow at nozzle exit. The jet impinged surface was made of stainless foil with sizing 240 mm × 240 mm and 0.03 mm in thickness. This stainless foil was tightly stretched between two copper bus bars. The stainless foil was sprayed with dark black color for measurement temperature with infrared camera. The emissivity on measured surface is 0.95.

Data Reduction. The air jet with constant temperature discharging from the pipe nozzle impinged normal to the heated surface for cooling. The wall temperature on the impingement

surface was measured by using the infrared camera and, the heat transfer coefficient was subsequently evaluated.

The local Nusselt number was calculated from:

$$Nu = \frac{hd}{k},\tag{1}$$

where, d is the inner diameter of the pipe nozzle and k is a thermal conductivity of the air jet. The heat transfer coefficient, h, can be calculated from

$$h = \frac{\dot{q}_{input} - \dot{q}_{lossed}}{T_w - T_{aw}},$$
(2)

where, $\dot{q}_{lossed}$ is the heat transfer losses from free convection and radiation [6], T_w and T_{aw} are the wall temperature with heat flux and the adiabatic wall temperature without heat flux, respectively. The heat flux can be evaluate from

$$\dot{q}_{input} = \frac{IV}{A},\tag{3}$$

where, I is the electric current, V and A are the voltage and the area of heat transfer wall.

Numerical Simulation

Flow characteristics of the impinging jet with expansion pipe were studied by commercial software (ANSYS ver.13.0, Fluent). The numerical model was same to the experimental model in geometries, dimensions, and flow boundary conditions. Computations were conducted by solving Reynolds averaged continuity and Navier-stokes equations. SST k- ω turbulence model has been adopted in solving turbulent flow. The non-uniform grid system was finely generated for regions near the jet exit and the impingement surface. The number of generated grid was varied to achieve an accurate solution with low computation cost. Solutions were considered to be convergent when the normalized residual of all algebraic equations is less than the prescribed value of 1×10^{-4} [7].

Results and Discussion

Flow characteristics. Streamlines on Y-Z plane passing center of nozzle from CFD results are shown in Fig. 3. It should be noticed that the outlet of expansion pipe was fixed at Z/d=0 for every cases. The streamlines for the case of without hole (Fig. 3(a) and (d)) show that the ambient air entrains into the expansion pipe. For the case of expansion pipe with air entrainment holes (Fig. 3(b), (c), (e) and (f)), the ambient air entrains into expansion pipe by two parts: first one through the air entrainment holes and second one entering from the expansion pipe outlet. It can be attributed that the expansion pipe with holes can increase the entrainment of ambient air and subsequently increases the turbulent intensity in jet flow.

In addition, some circulation flows appear inside the expansion pipe; their sizes becomes larger when the expansion pipe length is longer as shown for case of L=6d. However, for the case of expansion pipe with 4 holes at L=2d as shown in Fig. 3(b), the circulation flows are disappeared due to entering of ambient air through the air entrainment holes block the ambient air which flow from expansion pipe outlet. For expansion pipe with 8 holes as shown in Fig. 3(c), however, the circulation flows are divided to smaller circulation flows when comparing to the case of expansion pipe without holes (Fig. 3(a)).

Fig. 3 Streamlines of jet and ambient air on Y-Z plane at centre of nozzle (CFD results, Re=20,000)

Heat transfer characteristics. Nusselt number contours and local Nusselt umber distributions on the impingement surface are shown in Fig. 4. Nusselt number is also compared with those from the previous work for case of conventional pipe nozzle [8] as shown in Fig. 4(p). The Nusselt number distributions are highest at stagnation point and decreases gradually along radial direction. For all case of expansion pipe, the secondary peak is disappeared except for expansion pipe with 4 holes at L=2d as shown in Fig. 4(d). For case of short expansion pipe L=2d, the number of air entrainment holes shows strong effect on Nusselt number distribution in impingement region and wall region. But, the effect of holes number becomes small for case of long expansion pipe L=4d and 6d.

The Nusselt number at stagnation point for some cases of the expansion pipe is higher than the case of conventional pipe: 4.68% for 4 holes at L=2d, 6.4% and 6.28% for 4 holes and without hole at L=4d and 5.48% for 8 holes at L=6d. This can be attributed that the increase of turbulent intensity of jet flows causes to increase heat transfer near stagnation point. However, when consider at area around impingement regions, the Nusselt number distributions for all cases of expansion pipe are lower than the case of conventional pipe.

Conclusions

The main results of this study can be concluded as follow:

1. For the case of expansion pipe with hole, the ambient air entrains into the jet flow through the holes and the expansion pipe outlet. It can be attributed that the turbulent intensity of jet increases before impingement.

2. Some of the expansion pipe cases can increase Nusselt number near stagnation point which higher than the case of conventional pipe: 4.68% for 4 holes at L=2d, 6.4% and 6.28% for 4 holes and without hole at L=4d, and 5.48% for 8 holes at L=6d.

Fig. 4 (Left column) Nusselt number contours on the impingement surface and (Right column) local Nusselt number distributions along radial axis at jet center (Experimental results, H=2d, Re=20,000, $T_j=27^{\circ}C$)

References

[1] X. K. Wang, L. P. Chue, S. C. M. Yu, On the Near-field of a Square Jet with Vortex-generating Tabs. Fluid Dyn. Res., 32 (2003) 99-117.

[2] J. Lee, S.-J. Lee, The Effect of Nozzle Aspect Ratio on Stagnation Region Heat Transfer Characteristics of Elliptic Impinging Jet. Int. J. Heat and Mass Transfer, 43 (2000) 555-575.

[3] L. Huang, M.S. El-Genk, Heat Transfer and Flow Visualization Experiments of Swirling, Multi-Channel, and Conventional Impinging Jets, Int. J. Heat Mass Transfer, 41(1998) 583–600.

[4] G. J. Nathan, J. Mi, Z. T. Alwahabi, G. J. R. Newbold, D. S. Nobes, Impacts of a Jet's Exit Flow Pattern on Mixing and Combustion Performance. Prog. Energy Combust. Sci., 32 (2006) 496-538.

[5] S. Ashforth-Frost, K. Jambunathan, C.F. Whitney, Velocity and Turbulence Characteristics of a Semiconfined Orthogonally Impinging Slot Jet. Exp. Thermal Fluid Sci., 14 (1997) 60-67.

[6] C. Nuntadusit, M. Wae-hayee, P. Tekasakul, S. Eiamsa-ard, Local heat transfer characteristics of array impinging jets from elongated orifices. Int. Commun. Heat Mass Transfer 39 (2012) 1154-1164.

[7] N. Zuckerman, N. Lior, Jet Impingement Heat Transfer: Physics, Correlations, Numerical Modeling, Advances Heat Transfer, 39 (2006) 565-631.

[8] V. Katti, S. V. Prabhu, Experimental study and theoretical analysis of local heat transfer distribution between smooth flat surface and impinging air jet from a circular straight pipe nozzle, Int. J. Heat and Mass Transfer, 51 (2008) 4480–4495.

ภาคผนวก ค. สิทธิบัตร (Patent)

"ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก" *สิทธิบัตรไทย (Thai patent), (กำลังยื่นขอ)*

รายละเอียดของการประดิษฐ์ ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์

ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก สาขาวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์

วิศวกรรมเครื่องกลที่เกี่ยวข้องกับระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วย เจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก

ภูมิหลังของศิลปะหรือวิทยาการที่เกี่ยวข้อง

5

การให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวโดยบังคับให้เจ็ทของไหล (ลำของไหลที่มี ความเร็ว) ไหลปะทะหรือพุ่งชนพื้นผิวเป็นวิธีการที่ถูกใช้อย่างแพร่หลาย และถูกนำประยุกต์ใช้ใน 10 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิว เนื่องจากเป็นวิธีที่ให้อัตราการ ถ่ายเทความร้อนที่สูง จึงถูกนำไปใช้งานที่ต้องการถ่ายเทความร้อนที่สูงหรือรวดเร็ว เช่น ใช้ระบาย ความร้อนในระบบการผลิตโลหะแผ่น (U.S. Patent No. 5,407,133) ใช้ในอุปกรณ์ถ่ายเทความ ร้อนที่มีขนาดเล็กและประสิทธิภาพสูง (U.S. Patent No. 4,494,171) ใช้ระบายความร้อนในใบพัด เครื่องยนต์แก๊สเทอร์ไบน์ (U.S. Patent No. 5,533,864) หรือผนังห้องเผาใหม้เครื่องยนต์แก๊สเทอร์

- 15 ใบน์ (U.S. Patent No. 6,000,908) นอกจากนี้ยังสามารถประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารที่ ต้องการอบให้ความร้อนแบบรวดเร็วและต้องการอัตราการผลิตที่สูง (U.S. Patent No. 4,462,383, U.S. Patent No. 2008/017,8613-A1) อย่างไรก็ตามวิธีการใช้เจ็ทไหลปะทะหรือเจ็ทพุ่งชนมี ข้อจำกัดคือ ต้องใช้เจ็ทที่มีความเร็วสูง จึงจำเป็นต้องใช้พลังงานในการขับปั้มหรือพัดลมที่สูงตาม ไปด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาวิธีที่ทำให้อัตราการถ่ายเทความร้อนเพิ่มขึ้นโดยที่พลังงานใน
- 20 การขับปั้มหรือพัดลมเท่าเดิม

การควบคุมการไหลของเจ็ทเพื่อเพิ่มความสามารถในการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ท พุ่งชนสามารถ ทำได้ 2 วิธี คือ วิธีควบคุมการไหลแบบใช้พลังงาน (Active control) เป็นการ ควบคุมการไหลโดยอาศัยพลังงานจากภายนอกมากระตุ้นการไหลของเจ็ทโดยใช้ตัวกระตุ้น (Actuator) เช่น การหมุนวาล์วเพื่อให้เจ็ทเกิดการไหลแบบสั่น (U.S. Patent No. 6,053,203) การ

25 เคลื่อนที่ของคู่ลูกสูบเพื่อให้เกิดการอัดและดูดอากาศสลับไปมาในตู้อบระบบเจ็ทลมร้อน (U.S. Patent No. 6,320,165) หรือการใช้เจ็ทแบบสังเคราะห์ (Synthetic jet) เพื่อควบคุมลักษณะการ ใหลของเจ็ท (U.S. Patent No. 5,894,990) อย่างไรก็ตามวิธีตามที่ได้กล่าวมามีข้อเสียคือ จำเป็นต้องมีการบำรุงรักษาที่ดี และมีข้อจำกัดในด้านความทนทาน ไม่สามารถใช้งานที่สภาวะ อุณหภูมิสูงได้ ส่วนวิธีควบคุมการใหลแบบไม่ใช้พลังงาน (Passive control) เป็นการควบคุมการ

หน้า 2 ของจำนวน 11 หน้า

ใหลแบบไม่อาศัยพลังงานจากภายนอก ไม่มีส่วนที่เคลื่อนไหว แต่จะใช้อุปกรณ์บางอย่างติดตั้งเพื่อ เปลี่ยนแปลงลักษณะการไหลของเจ็ท เช่น การปรับแต่งปากทางออกเจ็ทโดยการเซาะร่องเพื่อให้ สามารถดึงอากาศรอบๆให้เข้ามาผสมกับเจ็ทได้มากขึ้น (U.S. Patent No. 5,992,763) การ ประยุกต์เจ็ทแบบไหลในแนวรัศมีใช้ในตู้อบ (U.S. Patent No. 2011/0,126,818-A1) การออกแบบ

5 ให้แผ่นออร์ริฟิสมีลักษณะเป็นลอนเพื่อลดผลของกระแสไหลตัดที่ไหลระหว่างแผ่นออร์ริฟิสและ ผนังที่เจ็ทพุ่งชน (U.S. Patent No. 5,467,815-A) เป็นต้น วิธีนี้มีข้อดีคือ ไม่ต้องการอุปกรณ์ ควบคุมที่ซับซ้อน ราคาถูกสามารถใช้งานได้จริงในอุตสาหกรรม

ลักษณะและความมุ่งหมายของการประดิษฐ์

ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อที่ 10 ติดตั้งปลอกท่อนี้ประกอบด้วยท่อเจ็ท ปลอกท่อและพื้นผิวที่ต้องการถ่ายเทความร้อนโดย พื้นผิวที่ ใช้ในการถ่ายเทความร้อนวางอยู่ด้านหน้าปากทางออกเจ็ทในลักษณะที่ตั้งฉากกับแนวแกนของท่อ เจ็ท เมื่อของไหลไหลออกจากปากทางออกท่อเจ็ทจะปะทะพื้นผิวที่ต้องการถ่ายเทความร้อน ตำแหน่งส่วนปลายของปากทางออกท่อเจ็ทมีการติดปลอกท่อรูปทรงกระบอก วางในแนวที่มีจุด ศูนย์กลางร่วมกันระหว่างท่อเจ็ทและปลอกท่อ เพื่อควบคุมการดึงของไหลที่อยู่รอบๆเข้ามาผสมกับ 15 การไหลของเจ็ทและไหลปะทะพื้นผิวถ่ายเทความร้อนได้มากขึ้น

ความมุ่งหมายของการประดิษฐ์นี้ คือ เพิ่มความสามารถถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวโดย การติดปลอกท่อที่ปากทางออกท่อเจ็ท ซึ่งสามารถดึงของไหลรอบๆเข้ามาผสมกับการไหลของเจ็ท ได้มากขึ้น เป็นวิธีการควบคุมการไหลของเจ็ทแบบไม่ใช้พลังงาน สามารถออกแบบและสร้างได้ ง่าย การประดิษฐ์นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับระบบระบายความร้อน และระบบให้ความร้อนที่มี ประสิทธิภาพสูงได้ โดยการเพิ่มความสามารถถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิว เช่น การระบายความ

ร้อนแผ่นโลหะในโรงงานอุตสาหกรรม การระบายความร้อนของใบพัดแก๊สเทอร์ไบน์ การระบาย ความร้อนในชุดอิเล็กทรอนิกส์ การออกแบบหัวฉีดผสมสารเคมี การออกแบบตู้อบหรือออกแบบหัว เผาที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นต้น

การเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์

25

20

ตามรูปที่ 1 แสดงแผนภาพระบบสำหรับให้ความร้อนหรือระบายความร้อน ที่ประกอบด้วย ท่อเจ็ท (1) หน้าตัดกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายใน d ทำหน้าที่เป็นหัวฉีดสำหรับพ่นเจ็ทของ ไหลให้ไหลปะทะพื้นผิวถ่ายเทความร้อน (2) โดยท่อเจ็ท (1) วางอยู่ในแนวตั้งฉากกับพื้นผิวถ่ายเท ความร้อน (2) ที่ส่วนปลายของท่อเจ็ท (1) มีการติดตั้งปลอกท่อ (3) ทำหน้าที่ควบคุมการดึงของ ของไหลที่อยู่รอบๆเข้ามาผสมกับการไหลของเจ็ท โดยปลอกท่อมีลักษณะเป็นทรงกระบอกที่มี
ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในอยู่ในช่วง 2d≤D≤8d และความยาวอยู่ในช่วง 1d≤L≤6d ยึดติดกับ แขนจับยึด (4) มีระยะจากปากทางออกของปลอกท่อ (3) ถึงพื้นผิวถ่ายเทความร้อน (2) อยู่ในช่วง 2d≤S≤6d รูปที่ 2 แสดงแผนภาพของระบบสำหรับให้ความร้อนหรือระบายความร้อน เมื่อมองจาก ด้านหน้าของรูปที่ 1 จากรูปท่อเจ็ท (1) และปลอกท่อ (3) ถูกวางอยู่ในแนวแกนที่มีจุดศูนย์กลาง ร่วมกัน ระบบสำหรับให้ความร้อนหรือระบายความร้อนนี้สามารถใช้ได้ในกรณีที่ของไหลเป็น

ประเภทน้ำหรืออากาศ ในช่วงที่ความเร็วของไหลจากท่อเจ็ทน้อยกว่าความเร็วเสียงในของไหล รูปที่ 3 แสดงแผนภาพชุดทดลองที่ใช้ในการวัดสัมประสิทธิ์การพาความร้อนบนพื้นผิวที่
เจ็ทอากาศไหลปะทะพื้นผิวเรียบเพื่อระบายความร้อน ชุดทดลองนี้ประกอบด้วยโบลเว่อร์ (5) ใช้ สำหรับดูดอากาศในห้องทดลองแล้วส่งผ่านไปยังออร์ริฟิส (6) เพื่อวัดอัตราการไหลของอากาศโดย
ใช้มานอมิเตอร์ (7) วัดผลต่างความดันที่เกิดขึ้น จากนั้นอากาศไหลผ่านห้องควบคุมอุณหภูมิ (8)
ที่มีการติดตั้งอีทเตอร์ (9) เพื่อควบคุมอุณหภูมิของอากาศให้คงที่โดยชุดควบคุมอุณหภูมิ (10) ที่มี การตรวจจับอุณหภูมิเจ็ทในท่อเจ็ท (1) ด้วยเทอร์โมคัปเปิ้ล (12) จากนั้นอากาศที่ถูกควบคุม อุณหภูมิจะไหลผ่านตะแกรงสองชั้น (11) เพื่อบังคับให้อุณหภูมิของอากาศสม่ำเสมอตลอดหน้าตัด ท่อ ก่อนที่จะไหลออกที่ปากทางออกท่อเจ็ท (1) และพุ่งชนตั้งฉากกับพื้นผิวถ่ายเทความร้อน (2)
ซึ่งพื้นผิวนี้สามารถเลื่อนตามแนวแกนท่อเจ็ทเพื่อให้สามารถปรับระยะจากปากทางออกเจ็ทถึง พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

ในการวัดสัมประสิทธิ์การพาความร้อนบนพื้นผิวถ่ายเทความร้อน (2) ได้ใช้ผนังที่ทำจาก แผ่นสเตนเลสบางที่มีความหนา 0.03 mm ขึงติดกับกรอบที่ทำจากแผ่นพลาสติกด้วยแท่งทองแดง 2 แท่ง จากนั้นได้ใช้ชุดจ่ายไฟกระแสตรง (14) จ่ายกระแสไฟฟ้าให้เกิดฟลักซ์ความร้อนกระจายทั่ว 20 ทั้งพื้นผิวแผ่นสเตนเลส โดยบังคับให้เจ็ทที่มีอุณหภูมิคงที่ (ประมาณอุณหภูมิห้อง) ไหลปะทะ พื้นผิวที่มีฟลักซ์ความร้อนคงที่เพื่อทำการระบายความร้อนบนพื้นผิว เมื่อระบบเข้าสู่สภาวะคงตัว ได้ใช้กล้องถ่ายภาพความร้อน (13) บันทึกการกระจายอุณหภูมิบนพื้นผิวด้านหลังแผ่นสเตนเลส จากนั้นนำข้อมูลการกระจายอุณหภูมิบนพื้นผิวดังกล่าวคำนวณหานัสเซิลต์นัมเบอร์ที่กระจายบน พื้นผิวถ่ายเทความร้อน (2) โดยค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อนและนัสเซิลต์นัมเบอร์แต่ละจุดบน

25 พื้นผิว สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$h = \frac{q_{input} - q_{losses}}{T_w - T_j}$$
$$Nu = \frac{hd}{k}$$

และ

โดยที่ *q*_{input} คือฟลักซ์ความร้อนที่จ่ายให้กับแผ่นสเตนเลส คำนวณจากกำลังไฟฟ้าที่จ่ายให้กับ แผ่นสเตนเลส (กระแสไฟฟ้าคูณกับความต่างศักย์ไฟฟ้าที่ขั้วแท่งทองแดง) หารด้วยพื้นที่ผิวของ แผ่นสเตนเลส (= IV / A) *q*_{losses} คือฟลักซ์ความร้อนจากแผ่นสเตนเลสที่สูญเสียเนื่องจากการพา ความร้อนแบบธรรมชาติและการแผ่รังสีสู่บรรยากาศ T_w คืออุณหภูมิบนพื้นผิวแผ่นสเตนเลสที่วัด ด้วยกล้องถ่ายภาพความร้อน T_j คืออุณหภูมิของเจ็ทอากาศที่ออกจากหัวฉีด d คือขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางของท่อหัวฉีด และ k คือสัมประสิทธิ์การนำความร้อนของเจ็ทอากาศ

5

กราฟที่ 1, กราฟที่ 2 และกราฟที่ 3 แสดงการกระจายนัสเซิลต์นัมเบอร์ในแนวรัศมีจากจุด ศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนบนพื้นผิวถ่ายเทความร้อน ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงความยาวปลอกท่อ L และขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของปลอกท่อ D ที่ระยะจากปลายปลอกท่อถึงพื้นผิวถ่ายเทความร้อน 10 S=2d, 4d และ 6d ตามลำดับ ในการทดลองได้ใช้ท่อเจ็ทที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายใน *d* = 17.2 mm โดยทุกการทดลองเปรียบเทียบที่เงื่อนไขอุณหภูมิเจ็ท *T_j* =27°C และเรย์โนลดย์นัม เบอร์ของเจ็ท (Re = *V_jd / v* โดยที่ *V_j* คือความเร็วของเจ็ทอากาศ และ *v* คือความหนืดเชิงจลน์ ของเจ็ทอากาศ) เท่ากับ 20,000 และ r/d=0 เป็นตำแหน่งจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่งชนบนพื้นผิว และ ในแต่ละกราฟได้แสดงผลของกรณีท่อเจ็ทที่ไม่ติดตั้งปลอกท่อ (Conventional) เพื่อเปรียบเทียบกับ 15 กรณีติดตั้งปลอกท่อสวม จากกราฟทั้งสามพบว่าทุกเงื่อนไขการทดลองมีลักษณะการกระจาย ของนัสเซิลต์นัมเบอร์ที่คล้ายกัน คือ ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์มีค่าสูงสุดที่ตำแหน่งจุดศูนย์กลางที่เจ็ท ุ่งสน (r/d=0) และมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่องตามแนวรัศมีที่ห่างออกจากจุดศูนย์กลางที่เจ็ทพุ่ง ชน

จากผลของรูปร่างปลอกท่อที่มีต่อค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิว สามารถสรุปได้ดังนี้ ใน 20 กรณีที่ความยาวปลอกท่อ L=1d ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของปลอกสวม D มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงของค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวน้อยมากไม่แตกต่างจากกรณีของท่อแบบไม่ติดตั้ง ปลอกสวม โดยเฉพาะเงื่อนไขที่ระยะ H=3d และ 5d แต่เงื่อนไขที่ระยะ H=7d พบว่าค่านัสเซิลต์ นัมเบอร์บนพื้นผิวกรณีติดตั้งปลอกท่อมีค่าต่ำกว่ากรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อเพียงเล็กน้อย

ในกรณีที่ติดตั้งปลอกท่อความยาว L=2d พบว่าสามารถช่วยเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บน 25 พื้นผิวที่เจ็ทไหลปะทะได้เมื่อเทียบกับกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อทั้งบริเวณที่เจ็ทไหลปะทะโดยตรงและ บริเวณรอบๆ โดยพบว่ากรณี H=4d ที่เงื่อนไขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของปลอกท่อ D=4d ให้ ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์สูงที่สุด รองลงมาคือเงื่อนไข D=3.3d, 2d และ 6d ตามลำดับ แต่ที่เงื่อนไข D=8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ใกล้เคียงกับกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ ในกรณีที่ H=6d พบว่า การ

หน้า 5 ของจำนวน 11 หน้า

ติดตั้งปลอกท่อที่เงื่อนไข D=2d, 3.3d และ 4d สามารถเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวได้
 ในขณะที่การติดตั้งปลอกท่อที่เงื่อนไข D=6d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำกว่ากรณีไม่ติดตั้ง
 ปลอกท่อเพียงเล็กน้อย และในกรณีที่เพิ่มระยะห่างเป็น H=8d พบว่าการติดตั้งปลอกท่อที่เงื่อนไข
 D=2d, 3.3d และ 4d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวใกล้เคียงกับกรณีที่ไม่ติดตั้งปลอกท่อ
 ในขณะที่การติดตั้งท่อสวมที่เงื่อนไข D=6d และ 8d ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำกว่ากรณีที่ไม่ติดตั้งปลอกท่อ

5

เมื่อเพิ่มความยาวของปลอกท่อเป็น L=4d พบว่า ที่ระยะห่าง H=6d การติดตั้งปลอกท่อ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง D=4d สามารถเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ได้เพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับ กรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ ในขณะที่เงื่อนไขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของปลอกท่ออื่นๆ ให้ค่านัสเซิลต์ 10 นัมเบอร์ที่ใกล้เคียงกับกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ ยกเว้นที่เงื่อนไข D=8d ที่ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำ กว่ากรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ เมื่อเพิ่มระยะห่างเป็น H=8d พบว่า การติดตั้งปลอกท่อขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง D=4d สามารถเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ได้เพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับกรณีไม่ติดตั้ง ปลอกท่อ ในขณะที่เงื่อนไขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของปลอกท่ออื่นๆ ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำ กว่ากรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ และเมื่อเพิ่มระยะห่างเป็น H=10d พบว่าการติดตั้งปลอกท่อขนาดเส้น 15 ผ่านศูนย์กลาง D=3.3d สามารถเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ได้เพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับกรณีไม่ ติดตั้งปลอกท่อ ในขณะที่เงื่อนไขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของปลอกท่ออื่นๆ ให้ค่านัสเซิลต์นัม เบอร์ที่ใกล้เคียงกับกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ

สำหรับเงื่อนไขที่ความยาวปลอกท่อ L=6d พบว่า ที่ระยะห่าง H=8d การติดตั้งปลอกท่อ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง D=4d และ 2d สามารถเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บริเวณที่เจ็ทไหลปะทะ 20 โดยตรงได้เพียงเล็กน้อย ในขณะที่เงื่อนไขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางอื่นให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ต่ำ กว่าเมื่อเทียบกับกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ ในขณะที่เงื่อนไข H=10d การติดตั้งปลอกท่อที่เงื่อนไข เส้นผ่านศูนย์กลาง D=4d สามารถเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ได้เฉพาะบริเวณที่เจ็ทไหลปะทะได้ เท่านั้น ในขณะที่เงื่อนไขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางอื่นๆ ให้ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ที่น้อยกว่ากรณีไม่ ติดตั้งปลอกท่อ แต่เมื่อเพิ่มระยะเป็น H=12d พบว่าการติดตั้งปลอกท่อสามารถช่วยเพิ่ม

25 ค่านัสเซิลต์นัมเบอร์บนพื้นผิวได้เมื่อเทียบกับกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ ยกเว้นกรณีเงื่อนไข D=6d กราฟที่ 4, กราฟที่ 5 และกราฟที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยของนัสเซิลต์นัมเบอร์ที่คำนวณจาก อุณหภูมิเฉลี่ยบนพื้นผิวในบริเวณที่ o≤r≤2d (เฉพาะบริเวณที่เจ็ทไหลปะทะ) และบริเวณที่ o≤r≤4d (รวมบริเวณรอบๆที่เจ็ทไหลปะทะ) ที่เงื่อนไขระยะจากปากทางออกเจ็ทท่อขยายหน้าตัด

หน้า 6 ของจำนวน 11 หน้า

ถึงพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน S=2d, 4d และ 6d ตามลำดับ ในแต่ละกราฟได้แสดงค่านัสเซิลต์นัมเบอร์ เฉลี่ยบนพื้นผิวกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อเพื่อเปรียบเทียบกับกรณีติดตั้งปลอกท่อ จากกราฟพบว่า แนวโน้มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยของทั้งสองบริเวณมีลักษณะเหมือนกัน คือ มีค่าสูงสุดที่ความ ยาวปลอกท่อ L=2d และมีแนวโน้มลดลงเมื่อความยาวปลอกท่อเพิ่มขึ้น และพบว่าการติดตั้ง ปลอกท่อสามารถช่วยเพิ่มค่านัสเซิลต์นัมเบอร์เฉลี่ยหรือการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวได้เมื่อเทียบ

กับกรณีไม่ติดตั้งปลอกท่อ โดยเฉพาะปลอกท่อที่มีความยาว L=1D และ 2D และมีขนาดเส้นผ่าน

220 220 Conventional (n) L=1d, H=3d (ข) L=2d, H=4d 200 200 D=2d D=3.3d Local Nusselt Number Local Nusselt Number 180 180 – D=4d D=6d 160 160 D=8d 140 140 120 120 100 100 80 80 60 60 0 2 0 -2 -2 2 r/d r/d 220 220 (ก) L=4d, H=6d (1) L=6d, H=8d 200 200 Local Nusselt Number Local Nusselt Number 180 180 160 160 140 140 120 120 100 100 80 80 60 60 -2 0 -4 -2 0 2 -4 2 4 r/d r/d กราฟที่ 1

ศูนย์กลาง D=2d, 3.3d และ 4d

หน้า 8 ของจำนวน 11 หน้า

คำอธิบายรูปเขียนโดยย่อ

รูปที่ 1 เป็นแผนภาพระบบสำหรับให้ความร้อนหรือระบายความร้อน

รูปที่ 2 เป็นแผนภาพด้านหน้าของระบบสำหรับให้ความร้อนหรือระบายความร้อน

10

5

รูปที่ 3 เป็นแผนภาพชุดทดลองที่ใช้ในการทดสอบวัดสัมประสิทธิ์การพาความร้อนบน พื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชน

วิธีการในการประดิษฐ์ที่ดีที่สุด

เหมือนกับที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อการเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์

หน้า 9 ของจำนวน 11 หน้า

รูปที่ 1

5

รูปที่ 2

หน้า 10 ของจำนวน 11 หน้า

ข้อถือสิทธิ

 ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก ประกอบด้วย ท่อเจ็ท (1), พื้นผิวถ่ายเทความร้อน (2) และปลอกท่อ (3)

โดยมีลักษณะพิเศษ คือ

- ที่ปลายท่อเจ็ท (1) มีการติดปลอกท่อ (3) ที่มีลักษณะทรงกระบอก มีขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางภายในอยู่ในช่วง 2d≤D≤8d ความยาว 1d≤L≤6d โดยมีระยะจากปากทางออกของปลอก ท่อ (3) ถึงพื้้นผิวถ่ายเทความร้อน (2) อยู่ในช่วง 2d≤S≤6d โดยที่ d คือ เส้นผ่านศูนย์กลางภายใน ของท่อเจ็ท (1) และกำหนดให้จุดศูนย์กลางของท่อเจ็ท (1) และปลอกท่อ (3) วางอยู่ในแนวแกน เดียวกัน
- 10 2. ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก ตามข้อถือสิทธิที่ 1 ที่ซึ่งปลอกท่อ (3) ที่มีความยาวประมาณ L=1D-2D ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ D=2d-4d และระยะจากปากทางออกของปลอกท่อถึงพื้นผิวถ่ายเทความร้อนอยู่ในช่วง S=2d-8d ให้อัตราการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่สูง
  - 3. ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก
- 15 ตามข้อถือสิทธิที่ 1 หรือ 2 ที่ซึ่งระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหล จากหัวฉีดแบบท่อติดปลอกนี้สามารถประยุกต์ใช้กับของไหลประเภทน้ำหรืออากาศ
  - ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก ตามข้อถือสิทธิที่ 1 ถึง 3 ข้อใดข้อหนึ่ง ที่ซึ่งระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วย เจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอกนี้ สามารถทำงานได้ดีในช่วงความเร็วเจ็ทของไหลต่ำกว่า
- 20 ความเร็วเสียงในของไหล

หน้า 11 ของจำนวน 11 หน้า

บทสรุปการประดิษฐ์

ระบบให้ความร้อนหรือระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติด ปลอกนี้ประกอบด้วยท่อเจ็ท ปลอกท่อและพื้นผิวถ่ายเทความร้อน โดยพื้นผิวถ่ายเทความร้อนวาง อยู่ด้านหน้าปากทางออกท่อเจ็ทในลักษณะที่ตั้งฉากกับแนวแกนของท่อเจ็ท ตำแหน่งส่วนปลาย

- 5 ของปากทางออกท่อเจ็ทมีการติดปลอกท่อรูปทรงกระบอก วางในแนวที่มีจุดศูนย์กลางร่วมกัน ระหว่างท่อเจ็ทและปลอกท่อ เมื่อของไหลไหลออกจากปากทางออกท่อเจ็ท จะดึงของไหลที่อยู่ รอบๆผ่านปลอกท่อเข้ามาผสมกับการไหลของเจ็ทและไหลปะทะพื้นผิวถ่ายเทความร้อน ทำให้ สามารถถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวที่เจ็ทพุ่งชนได้สูงขึ้นโดยการติดตั้งปลอกท่อที่ปากทางออกท่อ เจ็ท และจากการทดสอบพบว่าปลอกท่อที่มีความยาว L=1D และ 2D และมีขนาดเส้นผ่าน
- 10 ศูนย์กลาง D=2d, 3.3d และ 4d เป็นขนาดที่เหมาะสมสำหรับใช้เพิ่มการถ่ายเทความร้อนบน พื้นผิว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นาย ณัฐพร แก้วชูทอง	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5610120054	
วุฒิการศึกษา		
ວຸໝີ	ชื่อสถาบัน	ปีที่
ปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2555

ทุนการศึกษา

ทุนการศึกษาปริญญาตรี-โท 5 ปี

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

(1) ผลงานการประชุมวิชาการ (Conference paper)

ณัฐพร แก้วชูทอง, มักตาร์ แวหะยี, ภาสกร เวสสะโกศล และ ชยุต นันทดุสิต 2557 ลักษณะการไหลและการถ่ายเทความร้อนบนพื้นผิวของเจ็ทพุ่งชนจากท่อขยายหน้าตัดที่มีการเจาะรู เหนี่ยวนำอากาศ การประชุมวิชาการเครือข่ายพลังงานแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 10, 4-6 มิถุนายน 2557, ม.สงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

(2) บทความวิชาการ (Journal paper)

Kaewchoothong, N., Wae-hayee, M., Vessakosol, P., Niyomvas B. and Nuntadusit, C., **(2014)**, "Flow and Heat Transfer Characteristics of Impinging Jet from Expansion Pipe Nozzle with Air Entrainment Holes", Advanced Materials Research, Vol. 932-931, pp. 1213-1217. (The 5th KKU International Engineering Conference 2014 (KKU-IENC 2014), March 27-29, Khon Kaen, Thailand)

(3) สิทธิบัตร (Patent)

ณัฐพร แก้วชูทอง, มักตาร์ แวหะยี และ ชยุต นันทดุสิต, ระบบให้ความร้อนหรือ ระบายความร้อนบนพื้นผิวด้วยเจ็ทของไหลจากหัวฉีดแบบท่อติดปลอก, สิทธิบัตรไทย (Thai patent), (กำลังยืนขอ)